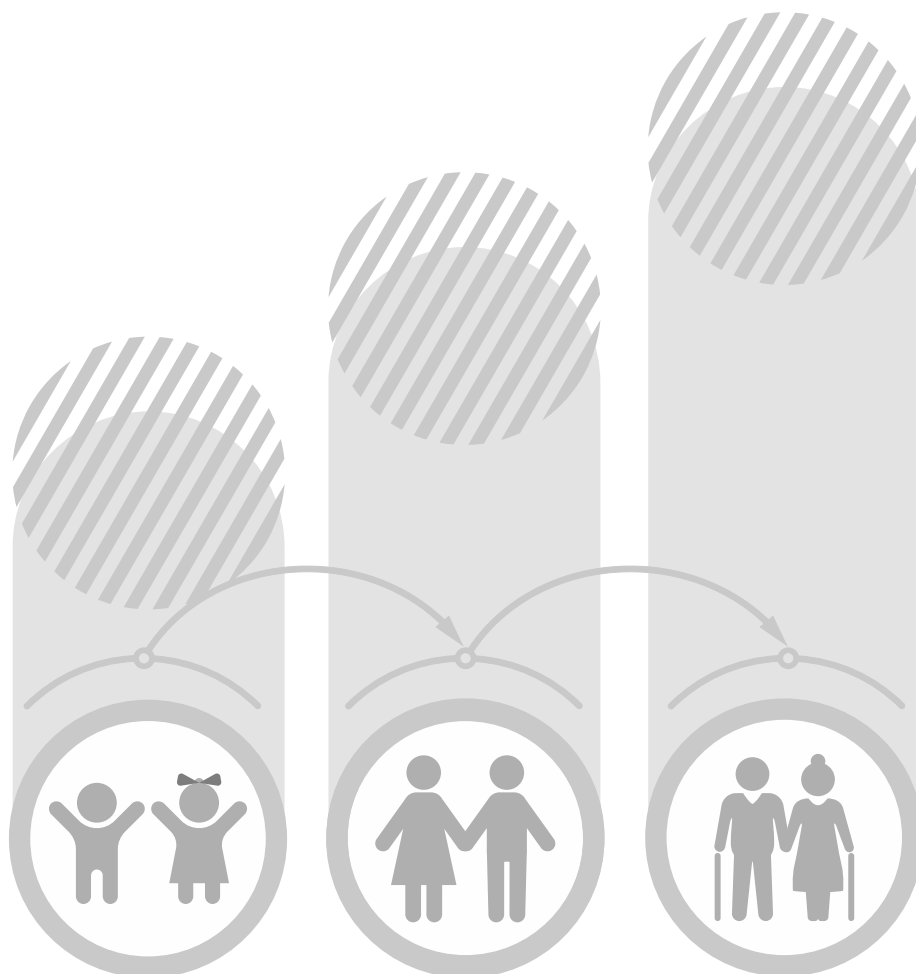

Sytuacja demograficzna Polski do 2023 r.

Demographic situation in Poland up to 2023

Sytuacja demograficzna Polski do 2023 r.

Demographic situation in Poland up to 2023

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych
Statistics Poland, Demographic Surveys Department

pod kierunkiem

supervised by

Anna Wysocka

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Cierniak-Piotrowska, Agata Dąbrowska, Marzena Kowalik, Małgorzata Potocka, Karina Stelmach, Kamil Waśkiewicz

Tłumaczenie

Translation

Departament Badań Demograficznych

Demographic Surveys Department

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marzena Jędrzejewska, Paweł Luty, Marek Bartosz

ISBN 978-83-67809-26-9

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, Al. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 306/2024

Przedmowa

Publikacja pt. „Sytuacja demograficzna Polski do 2023 r.” to kolejna edycja tej pozycji wydana w serii „Analizy statystyczne”. Do 2017 r. informacje o rozwoju demograficznym Polski były prezentowane w różnych formach, tj. w postaci publikacji (w latach 2005–2017, w serii Informacje i opracowania statystyczne), a także corocznej notatki na konferencję prasową Głównego Urzędu Statystycznego lub okazjonalnego wydawnictwa.

Począwszy od 2018 r. ukazują się dwie publikacje roczne, tj.:

1. Dotychczasowe opracowanie pt. „Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym” w serii „Informacje statystyczne”.

Pozycja zawiera szczegółowe dane tabelaryczne o liczbie i strukturze ludności oraz ogólne dane o faktach ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym za poprzedni rok. Całość jest uzupełniona syntetyczną analizą dotyczącą zmian w liczbie i strukturze ludności wraz z krótką informacją o zjawiskach demograficznych w danym roku. Od 2018 r. publikacja ta jest upowszechniana wyłącznie w wersji elektronicznej na stronie internetowej GUS najpóźniej w końcu kwietnia każdego roku.

2. Obecne opracowanie pt. „Sytuacja demograficzna Polski do 2023 r.”.

Publikacja przedstawia analizę zmian rozwoju demograficznego Polski, m.in. informacje o ludności oraz o trendach w zakresie czynników kształtujących jej liczbę i strukturę, o zmianach w dzietności, umieralności, trwaniu życia, małżeństwach i rozwodach oraz migracjach.

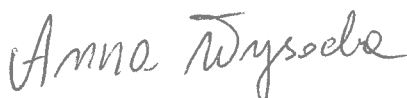
Dane o ludności oraz współczynniki z zakresu ruchu naturalnego od 2020 r. zostały opracowane w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021.

Publikacja zawiera aneks, w którym zamieszczono tablice obejmujące podstawowe dane w zakresie ludności i faktów oraz współczynników demograficznych w retrospekcji od 1950 r. oraz wybrane dane i współczynniki dla województw dotyczące 2023 r.

Szerszy zakres informacji o liczbie i strukturze ludności, ruchu naturalnym, migracjach ludności oraz trwaniu życia i prognozach dostępny jest na stronie internetowej GUS: w Bazie Demografia, Banku Danych Lokalnych, Dziedzinowych Bazach Wiedzy oraz w zakładce tematycznej „Ludność”, gdzie znajdują się liczne opracowania dotyczące tych obszarów, a także zestawienie obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych UE.

Przekazując do rąk Państwa publikację zwracam się z uprzejmą prośbą o nadsyłanie uwag i sugestii dotyczących zakresu tematycznego i formy – zostaną one wykorzystane w pracach nad kolejną edycją opracowania

Dyrektor
Departamentu Badań Demograficznych

Anna Wysocka

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, wrzesień 2024 r.

Preface

The publication entitled "Demographic situation of Poland up to 2023" is the next edition of this item published in the "Statistical Analysis" series. Until 2017 the information concerning demographic development of Poland were presented in a different forms, i.e. in the form of publications (in 2005–2017, in the Information and statistical series), as well as an annual note for Press Conference organized by the Statistics Poland or occasional publications.

Starting from 2018 two annual publications are published, i.e.:

1. The publication entitled "Population. Size and structure and vital statistics in Poland by territorial division" published in the series "Statistical Information".

It contains detailed tabular data on the number and structure of population, as well as general facts relating to the vital statistics and migration of population by territorial division concerning the previous year. The whole is complemented by a synthetic analysis of changes in the number and structure of population along with brief information on demographic phenomenon in a given year. Since 2018 this publication is published in an electronic version only on the Statistics Poland website no later than at the end of April each year.

2. The current publication entitled "Demographic situation of Poland up to 2023".

The publication presents an analysis of changes in the demographic development of Poland, including information about the population and trends in factors shaping its number and structure, changes in fertility, mortality, life expectancy, marriages and divorces and migrations.

Since 2020 data on the population and vital statistics rates were prepared on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021.

This publication includes an annex with tables containing basic data on population and facts as well as demographic indicators in retrospect since 1950 and selected data and ratios for voivodships for 2023.

A wider range of information on the number and structure of population, vital statistics and population migrations, as well as life expectancy and demographic population projection is available on the website of Statistics Poland in the Demography Database, the Local Data Bank and Knowledge Databases, and in the topic – Population – there are numerous studies concerning the population, demographic phenomenon and migration, as well as a list of applicable EU legal regulations in this area.

Submitting the following publication I shall appreciate any comments and suggestions particularly regarding the contents and form of the publication. I kindly request you to send me comments and suggestions regarding the thematic scope and publication form – the feedback will be used in the work on the next edition.

Director
of Demographic Surveys Department

Anna Wysocka

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis treści	5
Contents	5
Spis tablic	6
List of tables	6
Spis wykresów	7
List of charts	7
Aneks tabelaryczny	8
Table annex	8
Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski do 2023 roku	9
Demographic situation in Poland up to 2023	37
1. Ludność i ruch naturalny w 2023 roku	9
1. Population and vital statistics in 2023	37
2. Przebieg zjawisk demograficznych do 2023 roku	10
2. Demographic changes up to 2023	38
2.1. Urodzenia i dzietność	10
2.1. Births and fertility	38
2.2. Zgony i umieralność	15
2.2. Deaths and mortality	43
2.3. Trwanie życia	18
2.3. Life expectancy	47
2.4. Tworzenie i rozpad rodzin	21
2.4. Formation and dissolution of families	50
2.5. Przyrost/ubytek naturalny ludności	25
2.5. Natural increase/decrease of population	54
2.6. Migracje zagraniczne ludności	25
2.6. International migration of population	54
2.7. Migracje wewnętrzne ludności	26
2.7. Internal migration of population	55
2.8. Spadek liczby ludności	27
2.8. Decrease in the population	56
2.9. Zmiany w strukturze wieku ludności	29
2.9. Changes in the age structure of the population	58
2.10. Podsumowanie	32
2.10. Conclusion	61
Uwagi metodologiczne	35
Methodological notes	64
Aneks tabelaryczny	66
Table annex	66

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.1. Ludność, ruch naturalny i migracje w latach 2022 i 2023	9
Table 1.1. Population, vital statistics and migration in 2022 and 2023	37
Tablica 2.1 Urodzenia żywe przez cudzoziemki mieszkające w Polsce na stałe w latach 2015–2023	14
Table 2.1. Live births from foreign women with permanent place of residence in Poland in 2015– –2023	42
Tablica 2.2. Małżeństwa Polaków z cudzoziemcami (osobami nieposiadającymi polskiego obywatel- stwa) w wybranych latach	24
Table 2.2. Marriages with foreigners (persons without Polish citizenship) in selected years	53
Tablica 2.3. Ludność w wybranych latach	28
Table 2.3. Population in selected years	57
Tablica 2.4. Ludność według województw w wybranych latach	28
Table 2.4. Population by voivodships in selected years	57
Tablica 2.5. Ludność według grup wieku w wybranych latach	29
Table 2.5. Population by age groups in selected years	58
Tablica 2.6. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w wybranych latach	32
Table 2.6. Population at non-working age per 100 persons in working age in selected years	61

Spis wykresów

List of charts

Wykres 2.1. Ruch naturalny w latach 1980–2023	10
Chart 2.1. Vital statistics in 1980–2023	38
Wykres 2.2. Urodzenia żywe w latach 1946–2023 – wyże i niże demograficzne	11
Chart 2.2. Live births in 1946–2023 – explosions and declines	39
Wykres 2.3. Współczynniki dzietności w latach 1990–2023	11
Chart 2.3. Total fertility rate in 1990–2023	39
Wykres 2.4. Kobiety w wieku rozrodczym oraz ich dzietność (TFR) w wybranych latach	12
Chart 2.4. Female in reproduction age and TFR in selected years	40
Wykres 2.5. Urodzenia żywe według wieku matki w wybranych latach (w %)	13
Chart 2.5. Live births by mother’s age in selected years (in %)	41
Wykres 2.6. Urodzenia żywe w 2023 r. przez cudzoziemki mieszkające w Polsce na stałe według kraju obywatelstwa	14
Chart 2.6. Live births from foreign women with permanent place of residence in Poland by country of citizenship in 2023	42
Wykres 2.7. Urodzenia żywe w latach 2015–2023 przez cudzoziemki z obywatelstwem ukraińskim mieszkające w Polsce na stałe	15
Chart 2.7. Live births in 2015–2023 from foreign women with Ukrainian citizenship and a permanent place of residence in Poland	43
Wykres 2.8. Liczba zgonów w poszczególnych tygodniach roku w wybranych latach na tle średniej 2000–2019.	15
Chart 2.8. Number of weekly deaths in selected years compared to the average 2000–2019	44
Wykres 2.9. Natężenie zgonów według płci i wieku w 2023 r. (współczynniki na 10 tys. ludności danej płci i grupy wieku)	16
Chart 2.9. Intensity of deaths by sex and age (per 10,000 of a given age group) in 2023	45
Wykres 2.10. Zgony według przyczyn w wybranych latach	17
Chart 2.10. Causes of death in selected years	46
Wykres 2.11. Trwanie życia w latach 1950–2023	19
Chart 2.11. Life expectancy in 1950–2023	48
Wykres 2.12. Trwanie życia oraz trwanie życia w zdrowiu według płci w krajach Unii Europejskiej w 2022 r.	21
Chart 2.12. Life expectancy and healthy life expectancy by sex in European Union countries in 2022	50
Wykres 2.13. Bilans małżeństw w wybranych latach	22
Chart 2.13. Balance of marriages in selected years	51
Wykres 2.14. Nowożeńcy według wieku w wybranych latach (w %)	23
Chart 2.14. Bridegrooms and brides by age in selected years (in %)	52

Wykres 2.15. Małżeństwa osób z obywatelstwem ukraińskim w latach 2015–2023	24
Chart 2.15. Bridegrooms and brides with Ukrainian citizenship in 2015–2023	53
Wykres 2.16. Ludność Polski w latach 1946–2023	27
Chart 2.16. Population in Poland in 1946–2023	56
Wykres 2.17. Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach	31
Chart 2.17. Population by economic age groups in selected years	60
Wykres 2.18. Piramidy wieku ludności w latach 1990, 2023 i prognoza na 2060 rok	33
Chart 2.18. Pyramids of population in 1990, 2023 and the projection for 2060	62

Aneks tabelaryczny

Table annex

Tablica I. Podstawowe dane demograficzne dla lat 1950–2023	66
Table I. Basic data on population size, vital statistics and migration in 1950–2023	66
Tablica II. Ludność oraz wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2023	72
Table II. Population and selected demographic indicators by voivodships in 2023	72

Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski do 2023 roku

Obserwowane od prawie 30 lat trendy procesów demograficznych wskazują, że sytuacja ludnościowa Polski jest trudna. W najbliższej perspektywie nie można spodziewać się znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Nadal niski poziom dzietności będzie miał negatywny wpływ także na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zdecydowanie mniejszą w przyszłości liczbę kobiet w wieku rozrodczym. Wzrost liczby i udziału w ogólnej populacji ludności w najstarszych rocznikach wieku przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest stosunkowo długie trwania życia będzie powodować coraz szybsze starzenie się społeczeństwa.

1. Ludność i ruch naturalny w 2023 roku

W końcu 2023 r. liczba ludności Polski wyniosła 37637 tys., tj. o ponad 130 tys. mniej niż w końcu 2022 r. Stopa ubytku rzeczywistego wyniosła $-0,34\%$. Oznacza to, że na każde 10 tys. ludności ubyły 34 osoby.

Pandemia w sposób szczególnie wpłynęła na przebieg zjawisk demograficznych w 2020 i 2021 r., pogłębiając niekorzystne trendy obserwowane na przestrzeni minionych 10 lat. Liczba ludności zmniejsza się począwszy od 2012 r. (z wyjątkiem nieznacznego wzrostu – o niespełna 1 tys. – w 2017 r.). Na zmiany w liczbie ludności w ostatnich latach wpływ ma przede wszystkim przyrost naturalny, który pozostaje ujemny począwszy od 2013 r.

Niekorzystna sytuacja w zakresie umieralności oraz dzietności w 2023 roku przyczyniły się do niskiego poziomu przyrostu naturalnego. Jego ujemna wartość była czterokrotnie wyższa niż w 2019 roku, kiedy to odnotowywano ubytek na poziomie 9 osób na 10 tysięcy ludności. Dla porównania w okresie wyżu demograficznego lat 50-tych na każde 10 tysięcy osób przybywało ok. 200 osób, natomiast w latach 80-tych – ok. 100.

Tablica 1.1. Ludność^a, ruch naturalny i migracje w latach 2022 i 2023^b

Lata	Ludność (31.12)	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Rozwody	Saldo migracji zagranicznych
			ogółem	w tym zgony niemowląt				
w tysiącach								
2022	37766	305,1	448,4	1,2	-143,3	155,8	60,2	1,9
2023	37637	272,5	409,0	1,1	-136,6	145,9	56,9	6,8
Współczynniki na 1000 ludności								
2022	-0,4 ^c	8,1	11,9	3,8 ^d	-3,8	4,1	1,6	0,1
2023	-0,3 ^c	7,2	10,9	3,9 ^d	-3,6	3,9	1,5	0,2

a) Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników NSP 2021; b) Dane szczegółowe oraz dalsza retrospekcja znajdują się w tablicach w Aneksie; c) Stopa przyrostu w %; d) Na 1000 urodzeń żywych.

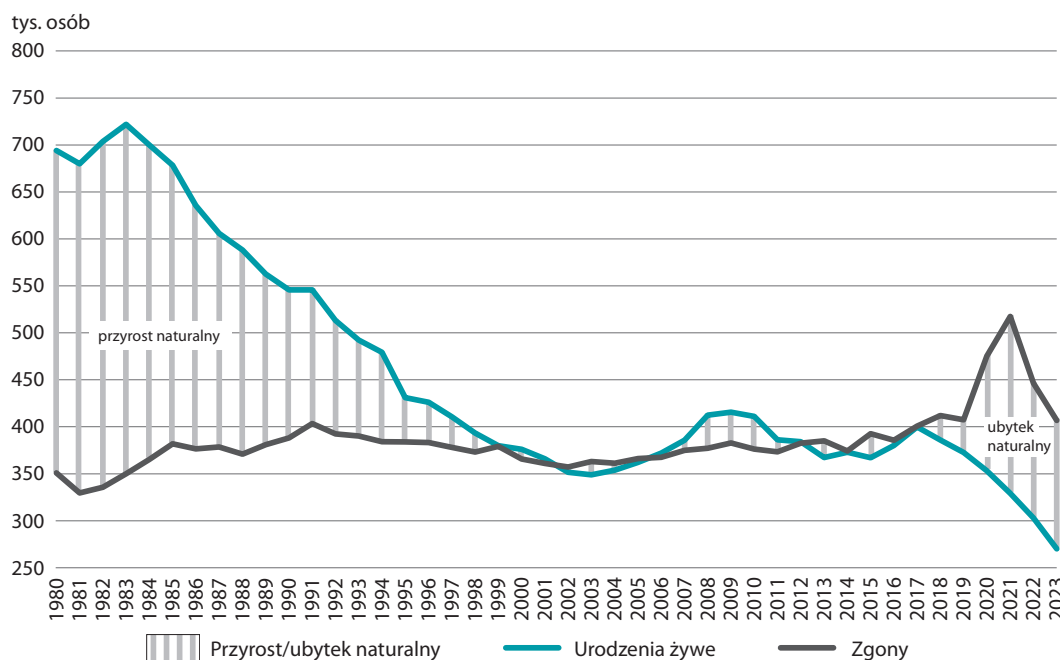
W 2023 r. zarejestrowano ponad 272 tys. urodzeń żywych, tj. o prawie 33 tys. mniej niż w 2022 r.; współczynnik urodzeń obniżył się o 0,9 punktu promilowego (p. prom.) do 7,2‰. Spadła również liczba zgonów – zmarło ponad 409 tys. osób, tj. o 39 tys. mniej w stosunku do poprzedniego roku. Współczynnik umieralności wyniósł 10,9‰ (wobec 11,9‰ w 2022 r.). Zatem, w 2023 r. odnotowano ubytek naturalny – liczba urodzeń była o 137 tys. niższa od liczby zgonów. Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 ludności) wyniósł $-3,6\%$, w stosunku do $-3,8\%$ w 2022 r.

W 2023 r. zawarto prawie 146 tys. nowych związków małżeńskich – o prawie 10 tys. mniej niż rok wcześniej; współczynnik małżeństw kształtował się na poziomie 3,9‰. Spadła również liczba rozwodów – rozwiodło się prawie 57 tys. par małżeńskich i było to o ok. 3 tys. mniej niż w 2022 r.; współczynnik rozwodów wyniósł 1,5‰.

2. Przebieg zjawisk demograficznych do 2023 roku

Odnotowany w 2023 r. spadek liczby urodzeń potwierdza, że Polska wkroczyła w okres kolejnego kryzysu demograficznego (który miał już przejściowo miejsce w latach 1997–2007), ale obecny prawdopodobnie może mieć charakter dłuższej tendencji. Podstawy do sformułowania takiej tezy dają przedstawione niżej trendy w zakresie czynników kształtujących zmiany liczby i struktury ludności Polski, tj. urodzeń, umieralności, trwania życia, zawierania i rozpadu małżeństw oraz migracji.

Wykres 2.1. Ruch naturalny w latach 1980–2023

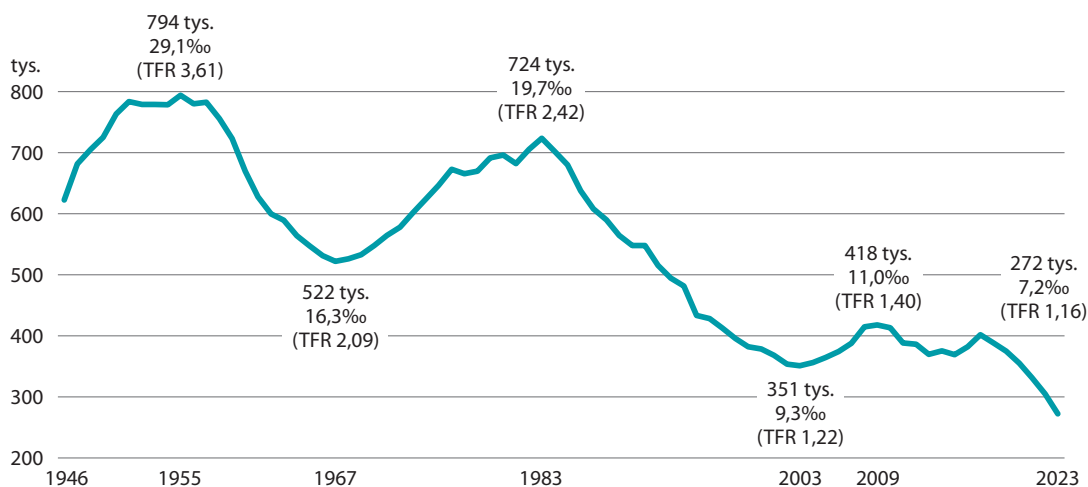

2.1. Urodzenia i dzietność

Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na liczbę i strukturę ludności. Aby zapewnić stabilny rozwój demograficzny kraju, to w danym roku – na każde 100 kobiet w wieku 15–49 lat – powinno przypadać średnio co najmniej 210–215 urodzonych dzieci, obecnie przypada ok. 116. Taki stan rzeczy wynika przede wszystkim z odkładania na później przez młodych ludzi decyzji o założeniu rodziny (proces ten został zapoczątkowany w latach 90. XX wieku), a następnie o posiadaniu mniejszej liczby dzieci lub nawet o samotnym życiu¹.

¹ „Sytuacja demograficzna Polski do 2017 r. Urodzenia i dzietność”, Część II, Rozdział 3, str. 51 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/sytuacja-demograficzna-polski-do-2017-roku-urodzenia-i-dzietnosc,33,1.html> (dostęp 01.08.2024).

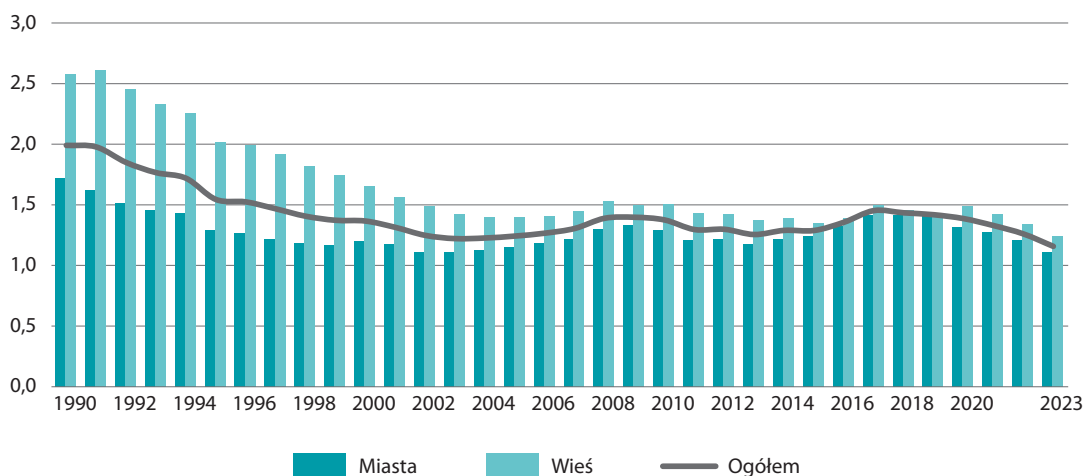
Wykres 2.2. Urodzenia żywe w latach 1946–2023 – wyże i niże demograficzne

Stan depresji urodzeniowej trwa już prawie 30 lat – od 1990 r. wielkość współczynnika dzietności kształtuje się poniżej 2, czyli nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. Z roku na rok zmniejsza się liczba urodzeń, a od 1998 r. nie osiąga 400 tys. (z wyjątkiem lat 2008–2010 oraz 2017 r. kiedy nastąpiły jej wzrosty). W roku 2022 r. zarejestrowano 305 tys., natomiast w 2023 r. liczba urodzeń żywych zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o ok. 33 tys. i wyniosła 272 tys. Jest to najniższa liczba urodzeń odnotowana w całym okresie powojennym.

Na wsi rodzi się relatywnie więcej dzieci – w 2023 r. współczynnik urodzeń kształtował się tam na poziomie 7,5‰, natomiast w miastach na poziomie 7,1‰. Najwyższy poziom urodzeń żywych występuje w województwach związanych z obszarami największych, rozwijających się aglomeracji miejskich (małopolskie, mazowieckie, pomorskie oraz wielkopolskie – wielkości współczynnika w 2023 r. kształtowały się pomiędzy 7,9 a 8,3‰). Jest to uwarunkowane relatywnie młodszą strukturą wieku mieszkańców i odpowiada przestrzennemu zasięgowi występowania przyrostu rzeczywistego ludności. Z kolei najniższy poziom urodzeń notuje województwo świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie (6,2‰ w 2023 r.), oraz śląskie i zachodniopomorskie (6,4‰).

Wykres 2.3. Współczynniki dzietności w latach 1990–2023

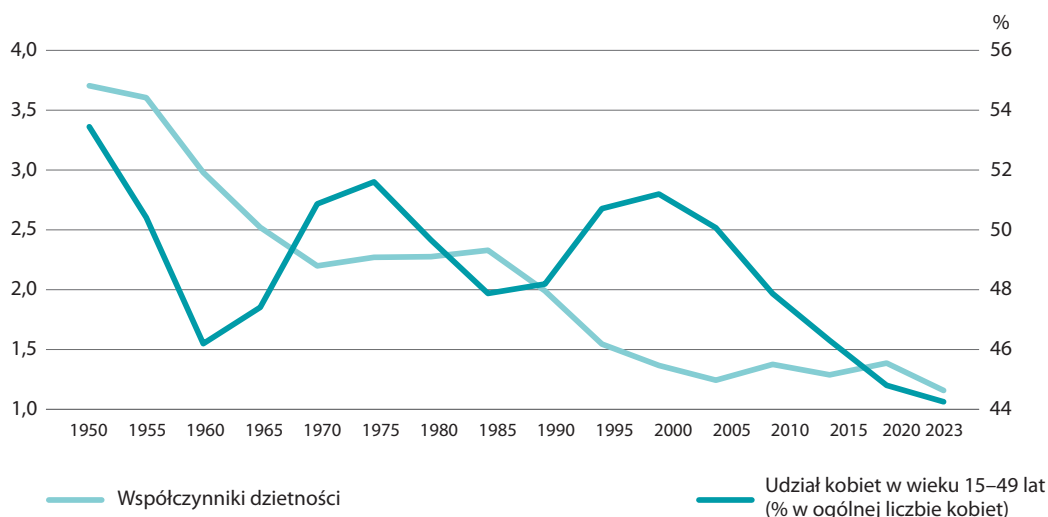

Wartości współczynnika dzietności dla terenów miejskich i wiejskich są obecnie bardzo zróżnicowane; na wsi tradycyjnie wyższe – w 2023 r. wyniósł on tam 1,238, a w miastach 1,106.

Warto podkreślić, że nie należy oczekiwać powrotu do wysokiego poziomu dzietności sięgającego istotnie ponad wartość 2. Utrzymywanie się przez długi czas niskiej dzietności grozi wejściem w tzw. pułapkę niskiej płodności, z której wyjście jest bardzo trudne. Tylko w sześciu województwach współczynnik jest wyższy niż ogólnopolski – najwyższe wartości dzietność osiąga w województwie wielkopolskim (w 2023 r. było to 1,24), mazowieckim i pomorskim (1,22), oraz małopolskim (1,20) łódzkim i podlaskim (1,19); najniższe zaś w warmińsko-mazurskim i dolnośląskim (1,06). Zróżnicowanie terytorialne jest podobne jak przy natężeniu (współczynniku) urodzeń i utrzymuje się od lat.

Bieżąca liczba urodzeń jest zależna od liczby kobiet w wieku prokreacyjnym (15–49 lat) oraz od jej struktury, drugim elementem mającym istotny wpływ na liczbę urodzeń są postawy i zachowania prokreacyjne ludności. Rosnąca i znacząco wysoka liczba kobiet w wieku rozrodczym może się wydawać wystarczającym gwarantem dużej liczby urodzeń lub jej wzrostu. Niestety tak nie jest, ponieważ drugim elementem mającym istotny wpływ na liczbę urodzeń są postawy i zachowania prokreacyjne ludności. Wymiernym wskaźnikiem tych zachowań - wzorcem płodności – są wielkości cząstkowych współczynników płodności, tj. natężenie urodzeń w poszczególnych rocznikach wieku matek w danym roku. Wartości tych cząstkowych miar nie zależą ani od rozmiarów populacji ani od jej struktury według wieku – odzwierciedlają one zachowania prokreacyjne w danym okresie składając się na współczynnik dzietności teoretycznej (TFR = suma cząstkowych współczynników płodności).

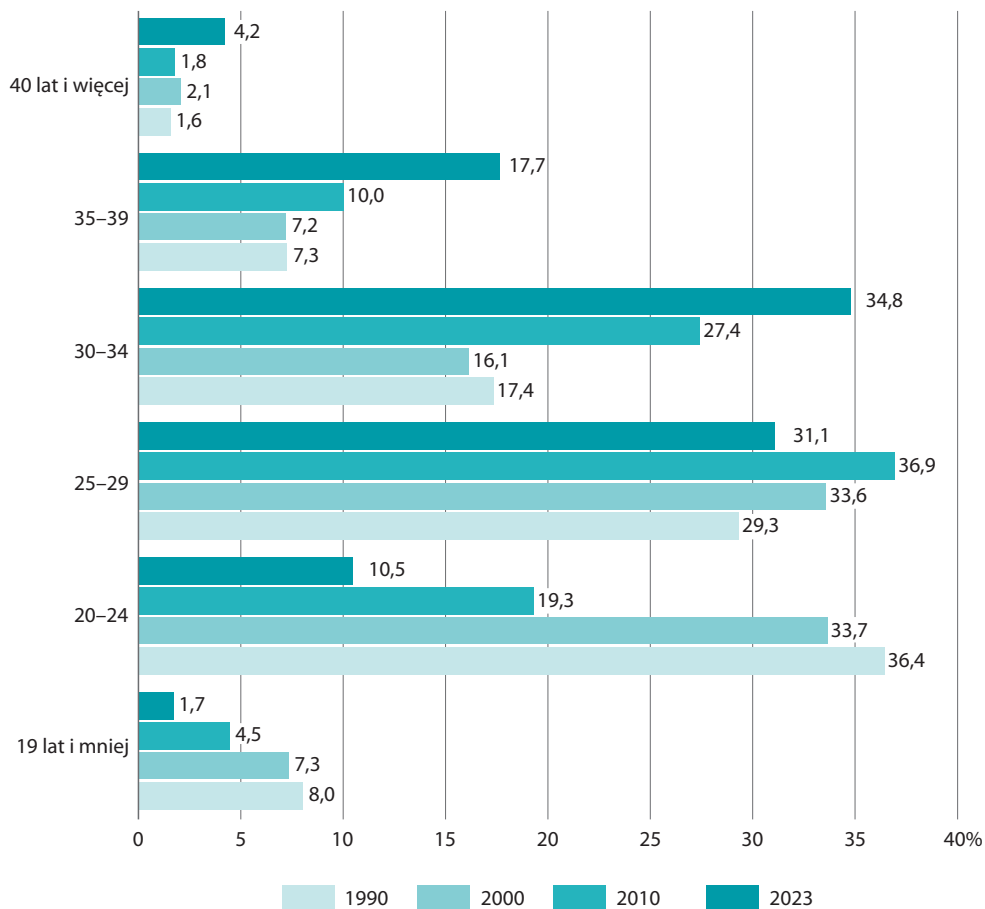
Wykres 2.4. Kobiety w wieku rozrodczym oraz ich dzietność (TFR) w wybranych latach

Obserwowane po 1990 roku zmiany spowodowały przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20–24 lata do grupy 25–29, a obecnie także do grupy 30–34 lata. Znaczący wzrost płodności ma miejsce także w najstarszych grupach wieku. W latach 1990–2023 udział matek w wieku co najmniej 30 lat podwoił się i stanowią one 57% kobiet, które urodziły dziecko w 2023 r.

Zmiany wzorca płodności kształtują średni wiek matek w chwili rodzenia. W konsekwencji wzrostu płodności w starszych grupach wieku rozrodczego nastąpiło podwyższenie mediany wieku kobiet rodzących dziecko, która w 2023 r. wyniosła 31 lat wobec ok. 26 lat w latach 1990–2000. W tym okresie zwiększył się także – o 6 lat – średni wiek urodzenia pierwszego dziecka – w 2023 r. wyniósł 29 lat.

Wykres 2.5. Urodzenia żywe według wieku matki w wybranych w latach (w %)

Zmieniła się także struktura poziomu wykształcenia matek. Największe zmiany dotyczą wykształcenia wyższego oraz podstawowego. W 2023 r. aż 48% kobiet rodzących dziecko posiadało wykształcenie wyższe, tj. ośmiokrotnie więcej niż na początku lat 90. ub. wieku, kiedy udział ten wynosił 6% (w 2000 r. – 13%). Natomiast sześciokrotnie zmniejszył się odsetek kobiet z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia – z 18% w 1990 r. do niespełna 3% obecnie (w 2000 r. – 14%).

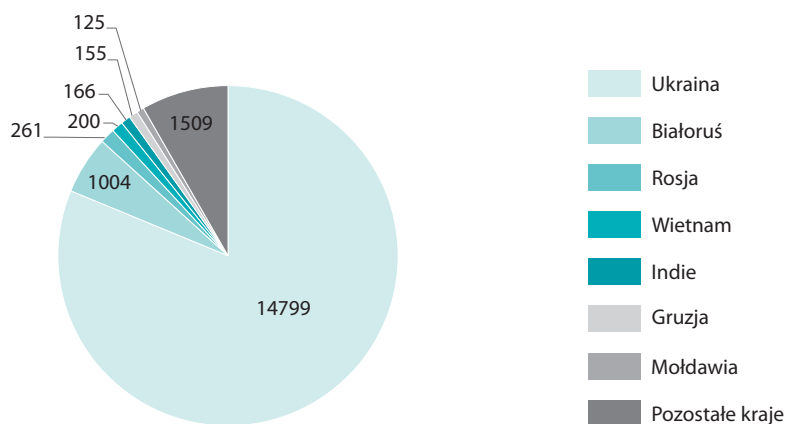
W omawianym okresie obserwuje się wzrost liczby urodzeń pozamałżeńskich. Ze związków niesformalizowanych rodzi się obecnie co czwarte dziecko i od 2000 r. udział ten zwiększył się ponad dwukrotnie (na początku lat 90. ub. wieku wynosił ok. 6–7%). Odsetek dzieci urodzonych ze związków pozamałżeńskich jest wyższy w miastach i wynosi 33%, podczas gdy na wsi – 23%. Najwyższy udział urodzeń pozamałżeńskich notowany jest w województwach zachodniej Polski, a przede wszystkim w województwie lubuskim (47%) i zachodniopomorskim (46%), najniższy natomiast w Polsce południowo-wschodniej – w województwie podkarpackim (15%) i małopolskim (17%).

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowywany jest stały wzrost liczby urodzeń przez cudzoziemki, które osiedlają się w Polsce na stałe i tutaj decydują się na urodzenie dziecka. Liczba urodzeń przez matki bez obywatelstwa polskiego na stałe mieszkających w Polsce wzrosła ponad dziesięciokrotnie.

Tablica 2.1. Urodzenia żywe przez cudzoziemki mieszkające w Polsce na stałe w latach 2015–2023

Rok	Urodzenia żywe	w tym urodzenia żywe przez cudzoziemki mieszkające w Polsce na stałe	
		w liczbach bezwzględnych	w %
2015	369308	1736	0,5
2016	382257	3213	0,8
2017	401982	4061	1,0
2018	388178	5159	1,3
2019	374954	6425	1,7
2020	355309	7912	2,2
2021	331511	8970	2,7
2022	305132	16711	5,5
2023	272451	18219	6,7

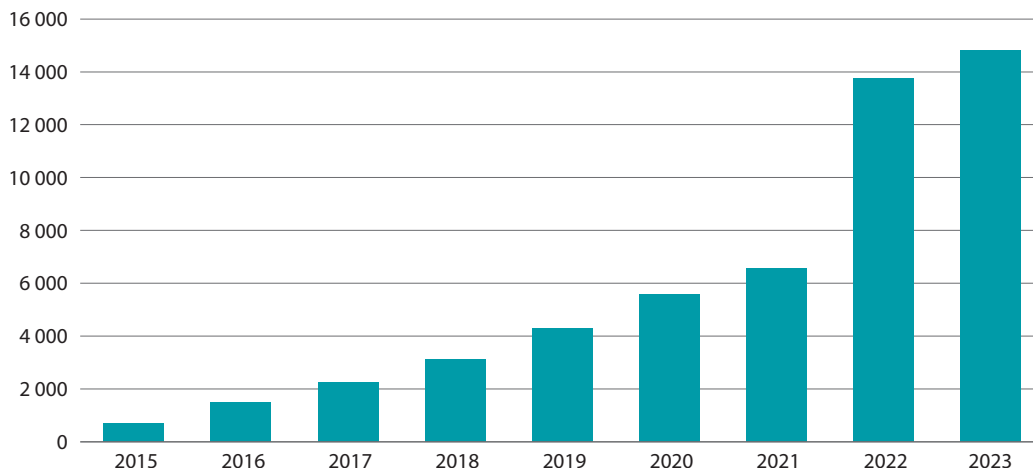
Spośród matek z obywatelstwem niepolskim w 2023 r. najwięcej było Ukrainek, Białorusinek oraz Rosjanek. Z krajów azjatyckich najczęściej w Polsce rodziły mieszkające tu obywatelki Wietnamu, Indii, Gruzji i Filipin.

Wykres 2.6. Urodzenia żywe w 2023 r. przez cudzoziemki mieszkające w Polsce na stałe według kraju obywatelstwa

Kobiety z obywatelstwem ukraińskim zdecydowanie przeważały pod względem liczebności nad innymi cudzoziemkami mieszkającymi i rodzącymi w Polsce (ponad 81%). Ponadto ich liczba bardzo szybko wzrosła w związku z trwającymi działaniami wojennymi w Ukrainie. W 2023 r. liczba urodzeń żywych przez Ukrainki na stałe mieszkające w Polsce była dwukrotnie wyższa niż w 2021 r. oraz dwudziestokrotnie w porównaniu z 2015 r.

Wykres 2.7. Urodzenia żywe w latach 2015–2023 przez cudzoziemki z obywatelstwem ukraińskim mieszkające w Polsce na stałe

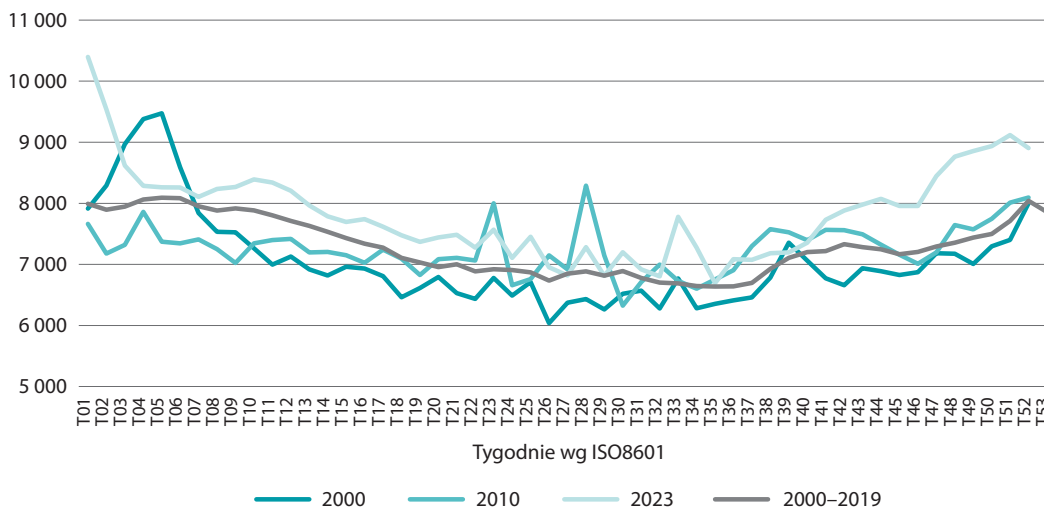

2.2. Zgony i umieralność

W Polsce natężenie zgonów do 2019 roku nie zmieniało się istotnie – rosło, ale tempo wzrostu było niewielkie i w miarę jednostajne. W 2020 i 2021 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby zgonów. W 2020 r. zmarło ponad 477 tys. osób, a w 2021 r. prawie 520 tys. (o 42 tys. więcej w porównaniu do poprzedniego roku). Za wyższą umieralność w największym stopniu odpowiadała pandemia wywołana wirusem SARSCoV-2. Z kolei w 2023 r. liczba zgonów spadła w porównaniu do 2022 r. o ponad 39 tys. do poziomu 409 tys.

Liczba zgonów w poszczególnych tygodniach 2023 r. utrzymywała się znacznie powyżej średniej obliczonej dla lat 2000–2019, tj. przed wystąpieniem pandemii. Najwyższe natężenie zgonów zanotowano w I kwartale 2023 roku. Średnia tygodniowa w 2023 r. wyniosła niespełna 8 tys., a w 2022 r. ok. 9 tys. Na początku bieżącego stulecia średnia liczba zgonów w tygodniu wynosiła ok. 7 tys.

Wykres 2.8. Liczba zgonów w poszczególnych tygodniach² roku w wybranych latach na tle średniej 2000–2019

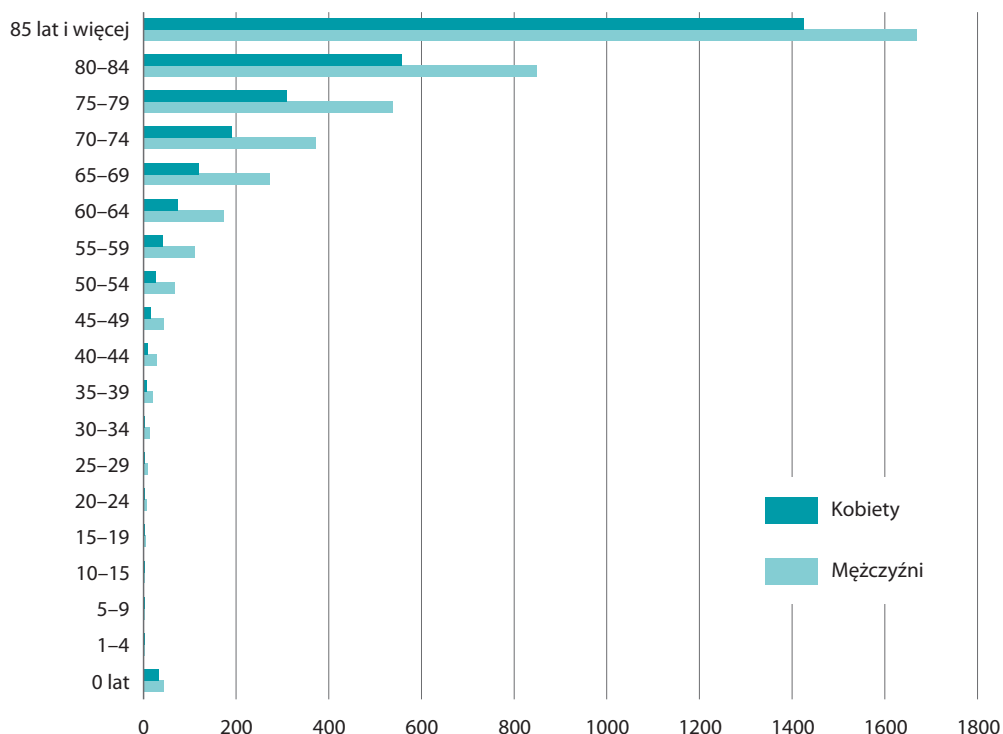
² Dane o zgonach według tygodni zostały opracowane zgodnie z ISO8601 (międzynarodowa norma sposobu określania daty Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO)). Oznacza to, że pierwszy tydzień roku może zawierać dni z poprzedniego roku, a tydzień ostatni – dni z następnego roku. Tym samym poszczególne tygodnie roku nie sumują się na poszczególne miesiące roku, ani na lata ogółem..

Współczynnik zgonów w 2023 r. wyniósł 10,9‰, tj. o 1 p. prom. mniej niż w 2022 r. W ogólnej liczbie osób zmarłych ok. 52% stanowili mężczyźni. Mediana wieku w 2023 r. wyniosła prawie 77 lat (72 lata dla mężczyzn i niespełna 83 lata dla kobiet), podczas gdy w 2000 r. było to 73 lata (odpowiednio 69 lat dla mężczyzn i 78 lat dla kobiet).

Poziom umieralności jest obecnie wyższy w miastach (w 2023 r. wyniósł 11,4‰) niż obserwowany na wsi (10,1‰), wykazuje również znaczne różnicowania regionalne. Zakres odchyień między województwami kształtował się w 2023 r. od 9,5‰ w podkarpackim do 12,8‰ w łódzkim. Wysoka umieralność występuje także w województwie świętokrzyskim – 12,3‰.

Natężenie umieralności jest zróżnicowane również w zależności od płci i wieku. Począwszy od najmłodszych grup wieku ludności widoczna jest nadumieralność mężczyzn, tj. współczynniki zgonów dla mężczyzn są wyższe niż dla kobiet. W grupie wieku 1–4 lata wielkości współczynników są niewielkie (dla dziewczynek ok. 1,4, a dla chłopców 1,6 zgonów na 10 tys. ludności danej płci), ale dla wieku około 20–44 lata stają się 3 krotnie wyższe dla mężczyzn, w tym dla grupy 25–29 lat różnica sięga prawie 4 razy (3,3 do 10,8). Wraz ze wzrostem wieku, natężenie zgonów także staje się coraz wyższe – a w najstarszych rocznikach wieku rośnie wręcz lawinowo. Ale też wielkości współczynników dla płci zaczynają się wyrównywać – na każde 10 tys. mężczyzn w wieku co najmniej 85 lat w ciągu roku umarło ich prawie 1700, a wśród kobiet – ponad 1400.

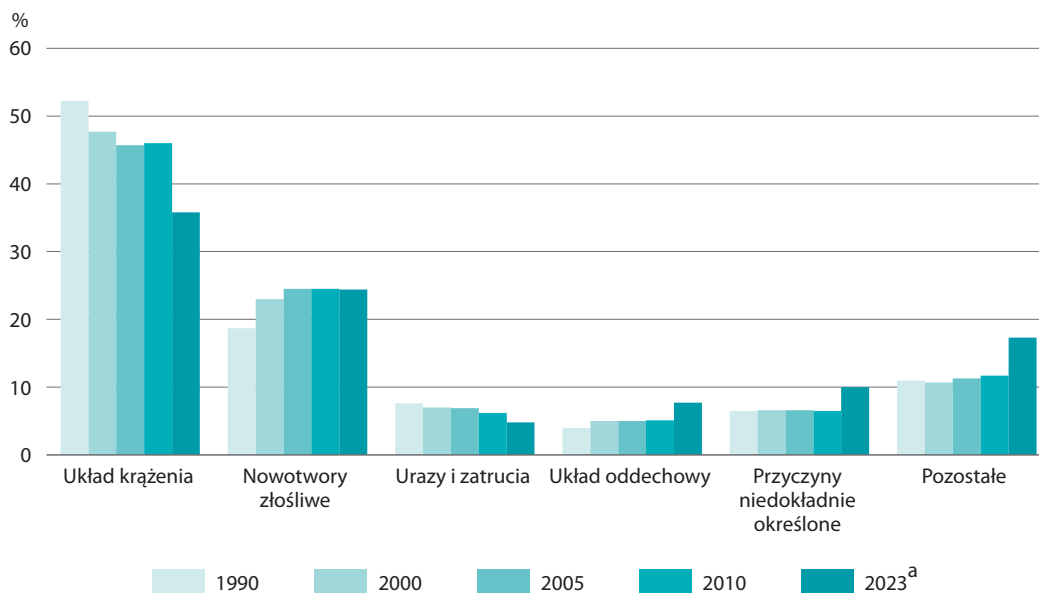
Wykres 2.9. Natężenie zgonów według płci i wieku w 2023 r. (współczynniki na 10 tys. ludności danej płci i grupy wieku)

Głównymi przyczynami zgonów w 2023 roku były choroby układu krążenia i choroby nowotworowe, obie grupy odpowiadały za blisko 64% wszystkich zgonów. W stosunku do 2022 r. udział ten zwiększył się o 4 p. proc. Niekorzystnym zjawiskiem jest utrzymująca się na wysokim poziomie liczba zachorowań i zgonów w wyniku chorób nowotworowych; na początku lat 90. XX w. nowotwory złośliwe były przyczyną niespełna 20% wszystkich zgonów, a w 2023 r. – już ponad 24%. Natomiast maleje udział zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia z 52% w 1990 r. do blisko 37% obecnie. Kolejnymi istotnymi przyczynami zgonów są choroby układu oddechowego oraz urazy i zatrucia, stanowiące łącznie ponad

12% wszystkich zgonów. Udział zgonów z powodu COVID-19 w 2023 r. kształtował się na poziomie ok. 1% (w 2022 r. zgony z powodu koronawirusa stanowiły blisko 7%).

Wykres 2.10. Zgony według przyczyn w wybranych latach

* W 2023 r. w pozostałych przyczynach ok. 1,1% stanowią zgony z powodu COVID-19.

Zróznicowanie według płci i wieku dotyczy także oddziaływania przyczyn zgonów. W zbiorowości mężczyzn poniżej 50. roku życia (0–49 lat) najczęstszymi przyczynami zgonów są przyczyny zewnętrzne, czyli skutki urazów/wypadków i zatruc. Z powodu tych przyczyn umiera prawie co trzeci z nich, a w grupie wieku 15–24 lata przyczyny zewnętrzne odpowiadają, aż za ponad 60% zgonów mężczyzn. Relatywnie mniej zgonów przyczyny te powodują wśród osób starszych. Mężczyźni od 50. roku życia umierają przede wszystkim na choroby układu krążenia (ponad 35%) i udział tych zgonów systematycznie rośnie wraz z wiekiem. Dla młodych kobiet najgroźniejsze są nowotwory złośliwe – blisko 1/3 wszystkich zgonów kobiet w tym wieku, ale już wśród kobiet w wieku 45–49 lat udział zgonów w wyniku nowotworów złośliwych przekracza 40%. Wśród kobiet w wieku 50 lat i więcej najczęstszą przyczyną zgonów są choroby układu krążenia – odsetek sięga prawie 42%. Taka struktura zgonów według najważniejszych grup przyczyn utrzymuje się w Polsce od wielu lat.

Od szeregu lat obserwowany jest nieprzerwanie spadek umieralności dzieci w wieku 1–14 lat. Szczególnie niska jest umieralność dzieci w wieku 5–9 lat. W 2023 r. współczynnik na 100 tys. ludności wyniósł w tej grupie wieku ponad 9 zgonów. Dla porównania w grupie 15–19 lat współczynnik był czterokrotnie wyższy i wyniósł ponad 36 zgonów na 100 tys. ludności w tej grupie wieku. W 2023 r. na każde 100 tys. dzieci w wieku 1–14 lat odnotowano nieco ponad 13 zgonów (w 2000 r. było ich 21, a na początku lat 90-tych ubiegłego wieku – 36). W miastach współczynnik ten jest nieco wyższy niż na wsi (odpowiednio 14,8 i 11,8).

Podstawowymi przyczynami zgonów dzieci i młodzieży w wieku 1–14 lat są zewnętrzne przyczyny zgonu (urazy i zatrucia), które stanowią blisko ¼ wszystkich zgonów w tej grupie wieku. Kolejną grupą przyczyn są nowotwory złośliwe (blisko 20% zgonów dzieci), następnie wady rozwojowe wrodzone (prawie 14%), choroby układu oddechowego (ponad 11%) oraz choroby układu nerwowego i narządów zmysłu (11%).

Niepokojącym zjawiskiem jest rosnąca – na przestrzeni ostatnich 25 lat – liczba samobójstw wśród nastolatków (osób w wieku 15–19 lat). Szczególnie gwałtowny wzrost obserwowano w latach 90-tych ubiegłego wieku, tj. od notowanego na poziomie 10% udziału na początku lat 90-tych do 16% w 2000 r. Na przestrzeni ponad 20 lat poziom zgonów nastolatków z powodu samobójstw utrzymuje się na bardzo wysokim po-

ziomie i oscyluje wokół 20%. W 2023 r. odsetek ten wyniósł ponad 19%. Oznacza to, że prawie co piąty nastolatek zmarł w wyniku samobójstwa. wysokim poziomie i oscyluje wokół 20%. W 2022 r. odsetek ten wyniósł blisko 22%. Oznacza to, że co piąty nastolatek zmarł w wyniku samobójstwa.

Pozytywnym zjawiskiem jest utrzymująca się niska umieralność niemowląt. W 2023 r. zmarło prawie 1,1 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych był nieco wyższy niż przed rokiem (o 0,1 p. prom.) i kształtował się na poziomie 3,9‰ (w miastach 3,7‰, na wsi 4‰).

Obniżanie się poziomu umieralności niemowląt, a także stosunkowo niska liczba urodzeń martwych skutkują spadkiem natężenia umieralności okołoporodowej, której współczynnik wynosi obecnie 5,3‰ wobec 19,5‰ w 1990 r. (w 2000 r. wyniósł 9,7‰). Umieralność okołoporodowa jest jednym z czynników określających kondycję zdrowotną ludności – obok ogólnego natężenia zgonów i parametrów trwania życia.

Spadkowy trend umieralności niemowląt wynika z istotnego zmniejszenia się zgonów noworodków w pierwszym tygodniu życia. Niezmiennie przyczyną blisko połowy zgonów niemowląt są choroby i stany okresu okołoporodowego, czyli powstające w trakcie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka, przyczyną kolejnych ok. 38% zgonów są wady rozwojowe wrodzone, a pozostałe zgony są powodowane chorobami nabytymi w okresie niemowlęcym lub urazami. W 2023 roku z powodu stanów rozpoczynających się w okresie okołoporodowym zmarło 515 niemowląt, z czego ponad połowa (280 zgonów) z powodu zaburzeń związanych z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu. Natomiast z powodu wad wrodzonych zmarło 399 dzieci do 1 roku życia.

Umieralność niemowląt jest bardziej zróżnicowana przestrzennie niż ma to miejsce w przypadku ogólnego współczynnika zgonów. W 2023 r. współczynnik zgonów niemowląt kształtował się od 2‰ w woj. lubuskim do 5,5‰ w kujawsko-pomorskim. Średni współczynnik umieralności dla lat 2000–2023 kształtuje się od 4,5‰ w województwie małopolskim do 6‰ w dolnośląskim i śląskim.

2.3. Trwanie życia

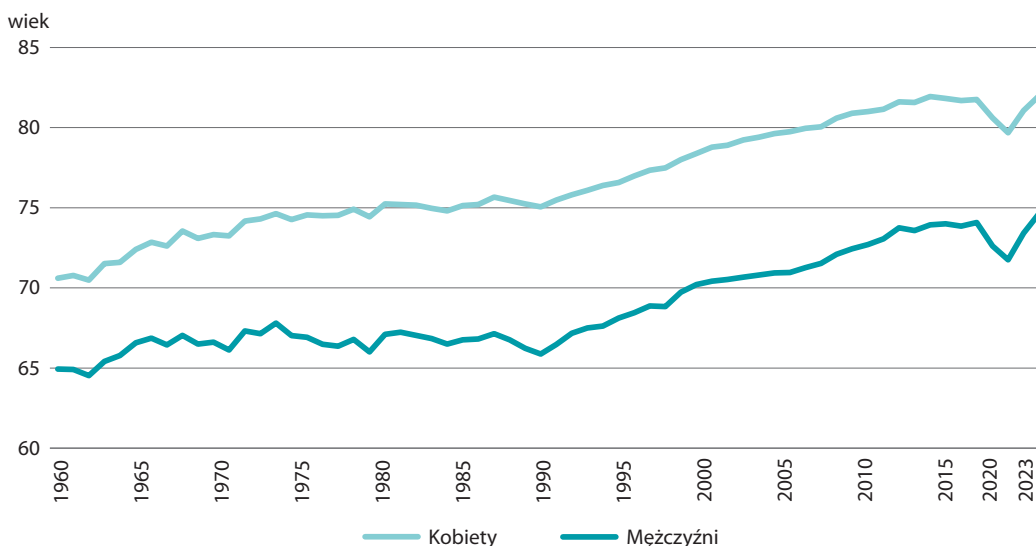
Od 1960 do 2023 r. trwanie życia w Polsce wydłużyło się o 11,39 roku wśród mężczyzn oraz o 9,71 roku wśród kobiet. Wydłużanie trwania życia (Wykres 2.11) przez wiele lat wynikało głównie ze zmniejszenia umieralności niemowląt. W ostatnich latach coraz większego znaczenia nabierał również spadek częstości zgonów wśród osób starszych.

Trwanie życia w 2023 r.³ wyniosło w przypadku mężczyzn 74,65 roku zaś w przypadku kobiet 81,99 roku. Umieralność względem 2022 r. zmniejszyła się dla obu płci, przez co wartości oczekiwanej długości trwania życia wzrosły odpowiednio o 1,25 roku dla mężczyzn i o 0,93 roku w przypadku kobiet.

Podobnie jak w innych krajach, krótsze trwanie życia mężczyzn w Polsce wynika ze zjawiska wysokiej nadumieralności mężczyzn, które obserwowane jest we wszystkich grupach wieku, ale różnica ta zmniejsza się wraz z wiekiem. Mężczyźni mieszkający w miastach żyją nieco dłużej niż zamieszkali na wsi – w 2023 r. ich przeciętne trwanie życia wynosiło 74,95 roku, a na wsi 74,18 roku. Przeciętne trwanie życia kobiet jest bardziej wyrównane na obu obszarach (81,94 roku w miastach oraz 82,07 roku na wsi).

³ Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Gawińska-Drużba E. [2024] Trwanie życia w 2023 r. (Life expectancy tables of Poland 2022), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-2023-roku,2,18.html> (dostęp 13.08.2024).

Wykres 2.11. Trwanie życia w latach 1950–2023

Trwanie życia w Polsce jest mocno zróżnicowane przestrzennie. Dane za 2023 r. wskazują, że najdłuższe trwanie życia wśród mężczyzn charakteryzowało mieszkańców województwa małopolskiego (76,19 roku), a następnie podkarpackiego (76,10 roku). Natomiast wśród kobiet, w pierwszej kolejności były to mieszkanki województwa podkarpackiego (83,56 rok), podlaskiego (83,37 roku) i małopolskiego (83,11 roku). Z kolei najkrótsze trwanie życia dla mężczyzn odnotowano wśród mieszkańców województwa łódzkiego (73,17 roku), w dalszej kolejności województwa świętokrzyskiego (73,93 roku) i warmińsko-mazurskiego (73,99 roku). W przypadku kobiet, najkrótszym trwaniem życia charakteryzowały się mieszkanki województwa śląskiego (81,12 roku), następnie województwa łódzkiego (81,24 roku) oraz kujawsko-pomorskiego (81,29 roku).

Pełniejszą interpretację danych dotyczących trwania życia umożliwi analizowanie ich w powiązaniu ze stanem zdrowia. Wskaźnik przeciętnego trwania życia w zdrowiu określa dla danej osoby (o określonej płci i wieku) średnią liczbę lat życia bez niepełnosprawności. Zatem, wskaźnik ten dodaje wymiar jakościowy do przewidywanej liczby lat życia i pozwala na obserwację, czy dłuższe życie oznacza jednocześnie dłuższe życie w dobrym zdrowiu.

Jak wskazują wyniki badań GUS dotyczące 2022 roku⁴, trwanie życia w zdrowiu w Polsce wyniosło dla kobiet 78,6% przewidywanego trwania życia, a dla mężczyzn 81,9%. Oznacza to, że w przypadku kobiet – spośród przewidywanych w 2022 r. 81,1 roku trwania życia – pierwsze blisko 63,7 roku to okres bez ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością. Dla mężczyzn wynosi to 60,1 roku w zdrowiu z przewidywanych 73,4 roku do przeżycia. Jednakże wraz z wiekiem wskaźniki te ulegają obniżeniu i udział procentowy pozostałego życia bez niepełnosprawności zaczyna się zmniejszać, na przykład – mężczyzna, który w 2022 r. miał 60 lat może oczekiwać, że jeszcze około 54,1% jego dalszego życia upłynie w zdrowiu (przeciętnie 10,1 roku), a kobieta – 48,7% (przeciętnie 11,5 roku).

Podobnie jak w przypadku trwania życia, w Polsce występuje również zróżnicowanie przestrzenne długości trwania życia w zdrowiu. W 2022 r. najdłuższym życiem bez niepełnosprawności charakteryzowały się osoby mieszkające w województwie wielkopolskim, gdzie dla mężczyzn (w momencie urodzenia) wartość tę oszacowano na 62,1 roku, zaś dla kobiet 65,5 roku. Wyniki te znacznie przekraczały analogiczne wartości na poziomie krajowym. Najkrótsze trwanie życia w zdrowiu mężczyzn zaobserwowano w województwie lubelskim (59 lat) i łódzkim (59,1 roku), natomiast w przypadku kobiet - w województwie lubelskim, gdzie

⁴ Trwanie życia w zdrowiu w 2022 r., Informacje sygnałne (Healthy Life Years in 2022, News Releases), [2023], GUS, Warszawa, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-zdrowiu-w-2022-r-,5,3.html> (dostęp 12.08.2024).

wyniosło ono jedynie 62,3 roku. Podobnie jak w 2021 roku, mieszkańcy województw Polski zachodniej (a zwłaszcza północno zachodniej) większą część życia spędzili bez niepełnosprawności (tj. proporcja oczekiwanego trwania życia w zdrowiu w momencie urodzenia do przeciętnego trwania życia była tam wyższa) w porównaniu do województw leżących na wschodzie kraju.

Według badań Eurostatu^{5, 6} w 2022 r., spośród krajów Unii Europejskiej, najbardziej korzystne proporcje trwania życia w zdrowiu w stosunku do całego przewidywanego okresu życia, cechowały mieszkańców Bułgarii (89,9%), Malty (85,2%) i Grecji (82,9%). Dla mężczyzn z Bułgarii życie bez niepełnosprawności stanowiło 91,4% z przewidywanych 70,6 roku życia (64,5 roku życia w zdrowiu), natomiast dla mężczyzn z Malty życie w zdrowiu wynosiło 87,2% z przewidywanego trwania życia tj. 80,4 roku (70,1 roku w zdrowiu). W Grecji długość przewidywanego trwania życia dla mężczyzn określono na 78,3 roku, przy czym procent życia bez niepełnosprawności wyniósł 84,5% (66,2 roku w zdrowiu). Wśród kobiet odsetek życia w zdrowiu w porównaniu do mężczyzn był mniejszy i dla Bułgarii równał się 88,4%, czyli 68,9 roku w zdrowiu na 77,9 roku całego życia. Na Malcie i w Grecji wskaźnik ten określono na poziomie, tj. odpowiednio 83,1% i 81,3%, przy czym przewidywane trwanie życia było dłuższe dla kobiet mieszkających na Malcie (84,6 roku) w porównaniu do kobiet w Grecji (83,4 roku). Liczba lat życia w zdrowiu dla mieszkanki Malty wyniosła 70,3 roku, zaś dla mieszkanki Grecji 67,8 roku.

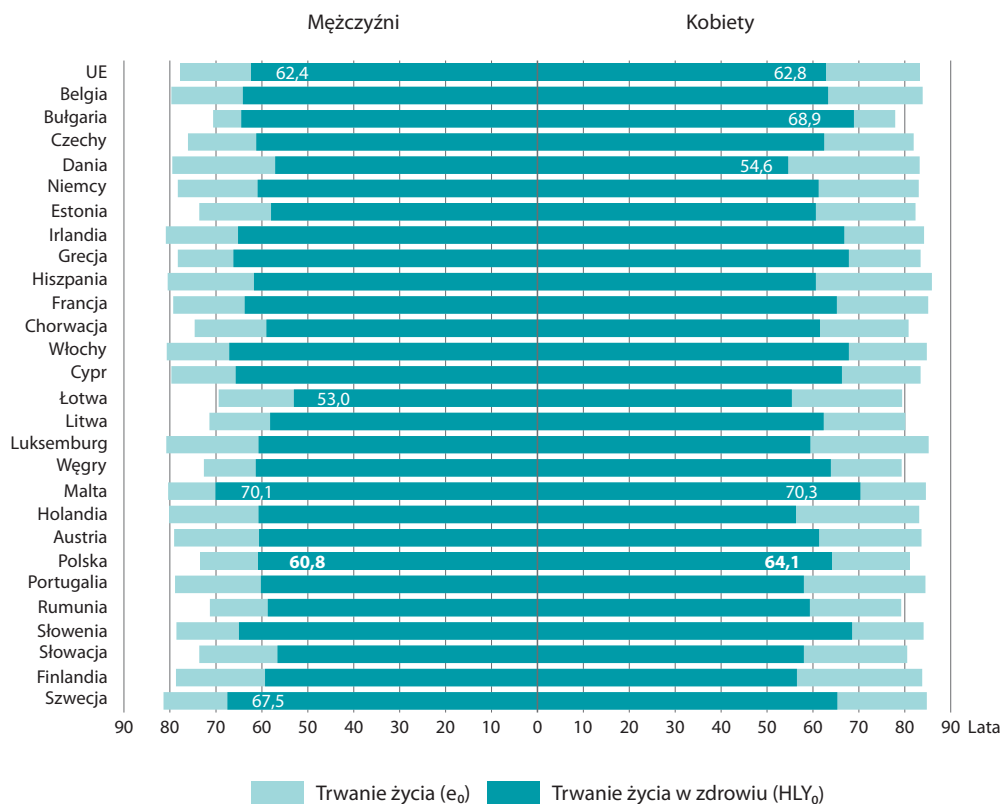
Najmniej korzystne proporcje pomiędzy przewidywanym trwaniem życia w zdrowiu, a przewidywanym trwaniem życia dla kobiet, dotyczyły Danii i było to 65,6%, czyli 54,6 roku w zdrowiu na 83,2 roku życia oraz mieszkanki Finlandii (67,4%), tj. 56,5 roku życia w zdrowiu na 83,8 roku życia. Wśród mężczyzn najniższe wskaźniki życia w zdrowiu również zanotowano w Danii (71,8%), następnie w Luksemburgu (75,1%) oraz w Finlandii (75,3%), co przekłada się odpowiednio na: 57,1, 60,7 i 59,3 roku trwania życia w zdrowiu.

Jeśli analizie poddać wskaźnik trwania życia w zdrowiu (HLY), to najkrótszym w 2022 r. charakteryzowały się mieszkanki Danii – 54,6 roku, a najdłuższym mieszkanki Malty – 70,3 roku – tj. ponad 15 lat różnicy. W przypadku mężczyzn najkrótsze trwanie życia w zdrowiu zanotowano w Łotwie – 53 lata, a najdłuższe w Szwecji – 67,5 roku – ponad 14 lat więcej.

⁵ Healthy life years, baza Eurostatu, <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00150/default/table?lang=en> (dostęp 13.08.2024).

⁶ Life expectancy, baza Eurostatu, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_mlexpec/default/table?lang=en (dostęp 13.08.2024).

Wykres 2.12. Trwanie życia oraz trwanie życia w zdrowiu według płci w krajach Unii Europejskiej w 2022 r.

2.4. Tworzenie i rozpad rodzin

Liczba nowo zawieranych małżeństw i ich trwałość, jako element rozwoju demograficznego, ma bezpośredni wpływ na jego przemiany, ponieważ dzietność kobiet w Polsce jest determinowana między innymi liczbą zawieranych związków małżeńskich⁷. Pomimo stałego wzrostu liczby urodzeń ze związków nieformalnych, nadal spośród przychodzących co roku na świat dzieci ponad 70% rodzi się w małżeństwach. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że prawie połowa dzieci rodzi się w okresie pierwszych trzech lat trwania małżeństwa, co oznacza, że wzrost liczby nowozawartych małżeństw skutkuje – w kolejnych 2–3 latach – wzrostem liczby urodzeń.

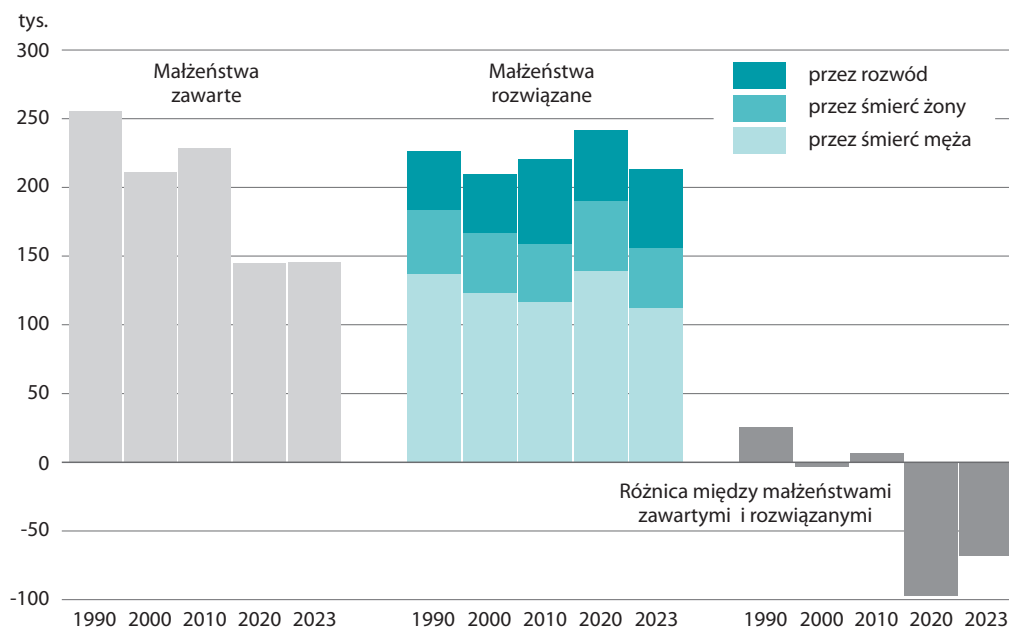
Niestety, w procesach tworzenia rodzin także mamy do czynienia z niekorzystnym trendem – liczba nowo zawieranych małżeństw pozostaje od 2013 r. na poziomie poniżej 200 tys., w 2023 r. zarejestrowano niespełna 146 tys. nowych związków (najwięcej w bieżącym stuleciu – 258 tys. – odnotowano w 2008 r.). Po raz kolejny w całym okresie powojennym odnotowano tak niską liczbę małżeństw (w 2020 r. z powodu restrykcji związanych z pandemią COVID-19, zawarto jedynie 145 tys. małżeństw).

W latach 2005–2019 orzekanych było – średnio – ok. 65 tys. rozwodów (po szczycie w 2006 r., kiedy było ich prawie 72 tys.), w 2020 r. z powodu pandemii i ograniczonej pracy sądów orzeczono jedynie 51 tys. rozwodów, natomiast w 2023 r. niespełna 57 tys.

⁷ „Sytuacja demograficzna Polski do 2018 r. Tworzenie i rozpad rodzin”, Część II <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/sytuacja-demograficzna-polski-do-2018-roku-tworzenie-i-rozpad-rodzin,45,1.html> (dostęp 31.07.2024).

W konsekwencji – od 2011 r. – maleje liczba małżeństw istniejących, tj. każdego roku liczba nowopowstałych związków małżeńskich jest niższa od liczby małżeństw rozwiązanych przez śmierć współmałżonka lub przez rozwód. W końcu 2023 r. w Polsce istniało 8655 tys. małżeństw – o 68 tys. mniej niż rok wcześniej. Należy podkreślić, że w latach 90. ubiegłego oraz na początku bieżącego wieku rozwody stanowiły przyczynę 1/5 rozwiązywanych rocznie małżeństw, obecnie jest to ok. 23%.

Wykres 2.13. Bilans małżeństw w wybranych latach

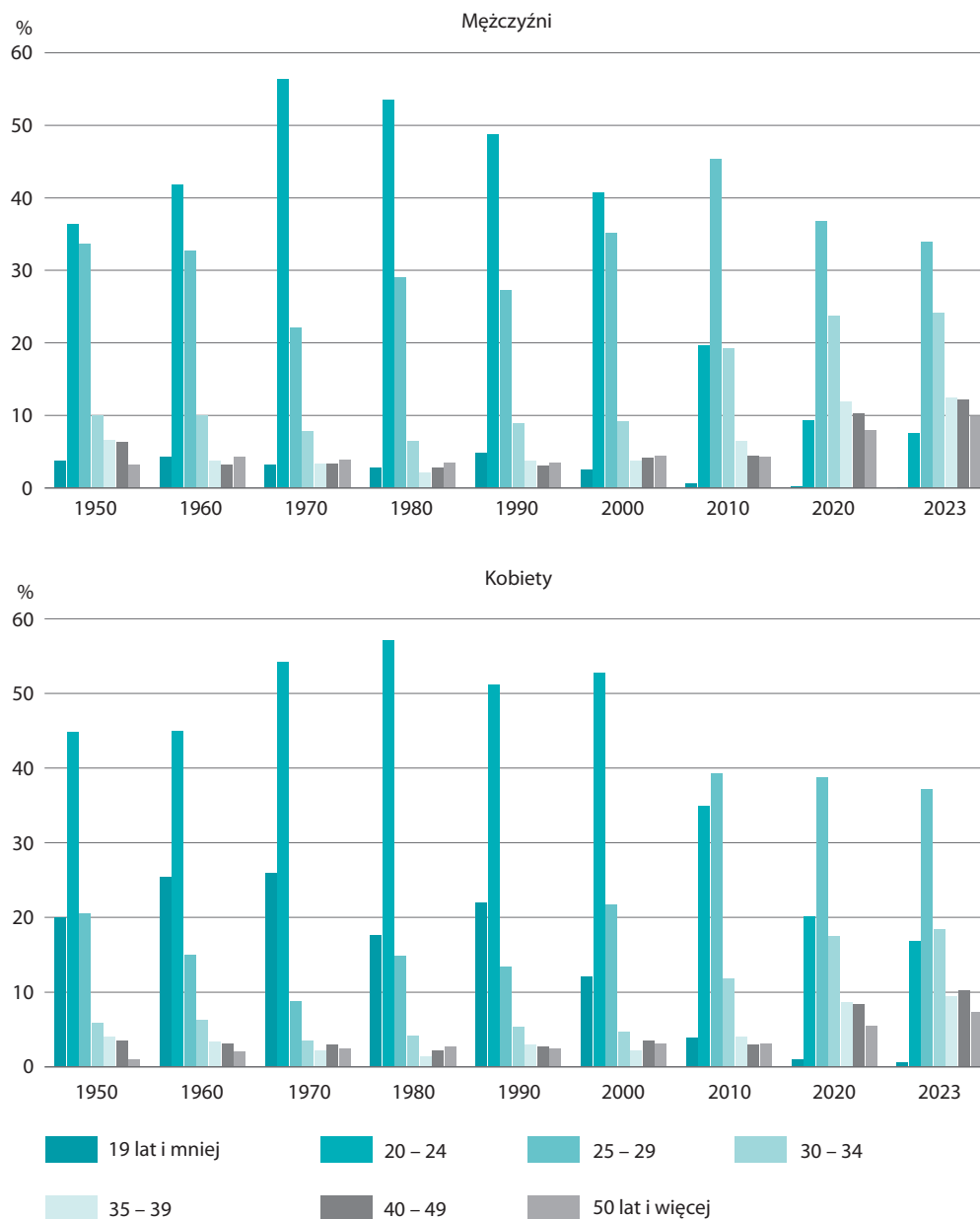
Współczynnik zawierania małżeństw w Polsce nie przekracza w ostatnich latach 5‰, w 2023 r. wyniósł 3,9‰. Częstość zawierania małżeństw w miastach jest wyższa niż na wsi (wynosi odpowiednio 4‰ i 3,7‰), co oznacza spadek o 0,2 – 0,3 p. prom. w porównaniu do 2022 r. W przypadku województw – najwyższe współczynniki notuje woj. małopolskie (w 2023 r. – 4,3‰), a najniższe: świętokrzyskie i opolskie (odpowiednio 3,3‰ i 3,4‰ w 2023 r.).

Wśród ogółu zawieranych w 2023 roku małżeństw 75% stanowiły pierwsze związki małżeńskie (w miastach 72%, na wsi 79%). Ich udział maleje co roku o około 1–2 p. proc. Obniża się również natężenie zawierania małżeństw w młodszych grupach wieku, co należy wiązać z opóźnieniem decyzji o zawarciu małżeństwa, pozostawaniem w związkach niesformalizowanych lub rezygnacją z życia w związku.

Konsekwencją wyborów dokonywanych przez młodych ludzi, którzy planując przyszłość najpierw inwestują w siebie tj. w edukację, pracę a potem w rodzinę, jest podwyższenie się wieku nowożeńców. W 2023 r. mediana wieku mężczyzny zawierającego małżeństwo wyniosła ponad 31 lat, a kobiety ok. 29 lat – w przypadku obydwu płci jest to o prawie 6 lat więcej niż w 2000r. Najmłodszy kawalerowie mieszkają w województwach wschodniej i południowo-wschodniej Polski (podkarpackie, lubelskie i małopolskie) – ich mediana wieku to ok. 30 lat. Z kolei najstarszymi kawalerami są mieszkańcy Polski zachodniej (zachodniopomorskie, lubuskie oraz dolnośląskie) – mają ok. 33–34 lata. Podobnie jest w przypadku panien młodych – najmłodsze (27–28 lat) zamieszkują województwa Polski wschodniej oraz południowo-wschodniej, a najstarsze (30–32 lata) województwa zachodnie.

Wykres 2.14. Nowożeńcy według wieku w wybranych latach (w %)

Małżeństwa wyznaniowe (tj. zawarte w kościołach i związkach wyznaniowych⁸ oraz jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego) stanowiły w 2023 r. ok. 47% zawieranych prawnie związków (na wsi było to 59%, w miastach 39%) i ich odsetek co roku nieznacznie maleje (w 2010 r. wynosił 68%, w miastach 63% i 75% na wsi).

⁸ Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Związki małżeńskie Polek i Polaków z cudzoziemcami stanowią niewielki odsetek wszystkich zawieranych w Polsce małżeństw. Stają się jednak one coraz częstsze, co należy wiązać z otwartymi granicami i zwiększonymi możliwościami podróżowania, jak również z coraz większą liczbą cudzoziemców przyjeżdżających do Polski (także spoza UE).

W ostatnich latach zarówno liczba, jak i odsetek małżeństw obywateli polskich z cudzoziemcami znacząco wzrósł – z 3837 w 2010 r. do 5655 w 2023 r. Zmiana ta jest widoczna przede wszystkim w przypadku małżeństw zawieranych przez Polaków z cudzoziemcami. Mężczyźni z polskim obywatelstwem stanowią zdecydowaną mniejszość wśród binacjonalnych małżeństw, ale w ostatnich latach ich liczba zdecydowanie wzrosła, czego główną przyczyną jest znaczący wzrost liczby małżeństw zawieranych z obywatelkami Ukrainy (449 małżeństw w 2010 r., 1435 w 2020 r. i 1788 w 2023 r.).

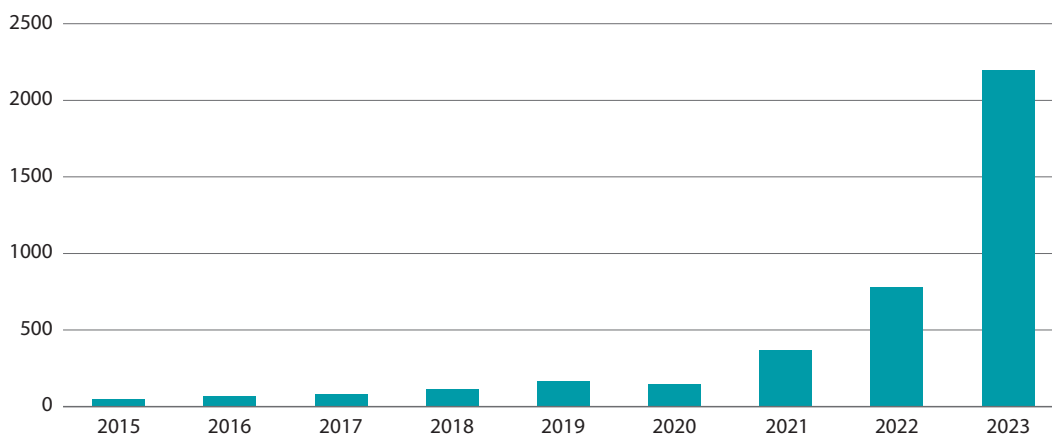
Tablica 2.2. Małżeństwa Polaków z cudzoziemcami (osobami nieposiadającymi polskiego obywatelstwa) w wybranych latach

Wyszczególnienie	2010	2015	2020	2023
Małżeństwa z cudzoziemcami – razem:	3837	4060	4096	5655
% w stosunku do małżeństw ogółem	1,7	2,2	2,8	3,8
Polki z cudzoziemcami	2810	2814	2053	3040
Polacy z cudzoziemkami	1027	1246	2043	2615

Zarówno Polki, jak i Polacy najczęściej spośród cudzoziemców wybierają obywateli z krajów europejskich i azjatyckich. Polacy najczęściej żenią się z obywatelkami Ukrainy i Białorusi, z kolei Polki wychodzą za mąż głównie za Brytyjczyków, Niemców, Włochów i Ukraińców.

W związku z trwającymi od 2022 r. działaniami wojennymi w Ukrainie znacząco wzrosła liczba małżeństw zawieranych w Polsce przez osoby posiadające wyłącznie obywatelstwo ukraińskie. Ich liczba w 2023 roku wyniosła 2196, co oznacza prawie trzykrotny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 2.15. Małżeństwa osób z obywatelstwem ukraińskim w latach 2015–2023

W 2023 r. zostało rozwiązanych przez sąd prawie 57 tys. małżeństw. Liczba rozwodów w miastach jest prawie 3-krotnie wyższa niż na wsi, a współczynnik prawie dwukrotnie, a w przypadku separacji 2-krotnie wyższa. Także w układzie regionalnym występują znaczne różnice, tj. postępowanie mieszkańców województw południowo-wschodniej Polski jest bardziej tradycyjne, natomiast najmniej tradycyjne w województwach

zachodnich. Rozwiedzeni małżonkowie przeżywają ze sobą średnio ponad 14 lat. Na przestrzeni lat podwyższa się wiek małżonków podejmujących decyzję o rozwodzie – w 2023 r. statystyczny rozwodzący się mężczyzna miał ponad 43 lata, a kobieta 41 lat, tj. byli o ok. 5 lat starsi niż w 2000 r. i o 6–7 lat niż w 1990 r. Społecznym skutkiem rozwodów są losy małoletnich dzieci (w wieku poniżej 18 lat), których liczba w 2023 r. wyniosła ponad 50 tys. Rodzi to istotne konsekwencje dla funkcjonowania takich rodzin i powoduje wzrost liczby rodzin samotnych matek z małoletnimi dziećmi. Z drugiej strony podkreślenia wymaga fakt, że coraz częściej sąd orzeka wspólne wychowywanie dzieci przez rozwiedzionych rodziców – w 2023 r. takich rozstrzygnięć było blisko 74%, opieka przyznana wyłącznie matce to 22% przypadków (w 2000 r. udział ten wynosił 65%), natomiast wyłączna opieka ojca to tylko ponad 2% przypadków.

2.5. Przyrost/ubytek naturalny ludności

Przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów, niemniej staje się on także wypadkową wszystkich przedstawionych wyżej zjawisk demograficznych i ich trendów obserwowanych w ostatnich latach. Skutkiem jest notowany od 2013 r. ubytek naturalny (miał on już miejsce także w latach 2002–2005) wynikający przede wszystkim z małej liczby urodzeń przy wysokim w ciągu ostatnich dwóch lat natężeniu zgonów. Od 2013 r. zmarło o ponad 701 tys. osób więcej niż urodziło się dzieci.

Zmiany w strukturze wieku ludności (zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży) oraz spadek liczby zawieranych małżeństw dają podstawy do twierdzenia, że proces ten będzie postępował. Przyrost naturalny ludności od wielu lat zapewniany był przez ludność zamieszkującą tereny wiejskie, natomiast w miastach występował stały ubytek naturalny. W 2023 r. zarówno tereny wiejskie, jak i miasta charakteryzowały się wystąpieniem ubytku naturalnego, który na wsi kształtował się na poziomie $-2,6\text{‰}$, podczas gdy w miastach wyniósł $-4,3\text{‰}$.

Współczynniki przyrostu/ubytku naturalnego są znacznie zróżnicowane regionalnie. W 2023 roku we wszystkich województwach zanotowano ubytek naturalny. Najwyższy przyrost naturalny występował przez ostatnie kilka lat w województwie pomorskim – w 2019 r. współczynnik wyniósł $1,5\text{‰}$, obecnie jest ujemny. Kolejnym województwem, podobnym pod tym względem do województwa pomorskiego, jest małopolskie, w którym po raz kolejny od kilku lat zanotowano ujemny przyrost. Województwa te cechuje wysoka rodność i jednocześnie stosunkowo niska umieralność. Najwyższy współczynnik ubytku naturalnego odnotowano w województwie świętokrzyskim ($-6,1\text{‰}$).

Największy ubytek naturalny ludności występuje w powiatach województw: świętokrzyskiego, dolnośląskiego, łódzkiego, lubelskiego i śląskiego. W 2023 r. przyrost naturalny wystąpił w 21 powiatach należących do województw: pomorskiego, wielkopolskiego, małopolskiego oraz w niewielkim stopniu podkarpackiego, mazowieckiego i dolnośląskiego. Najwyższy przyrost naturalny odnotowano w 2023 r. w powiecie kartuskim – wyniósł $5,3\text{‰}$.

2.6. Migracje zagraniczne ludności

W 2023 r. saldo migracji zagranicznych na pobyt stały wyniosło 6,8 tys., przy czym liczba imigracji osiągnęła poziom 16,7 tys., natomiast emigracji 9,9 tys. Dodatni bilans migracji definitywnych (obliczany na podstawie informacji o zameldowaniach na pobyt stały po przyjeździe z zagranicy oraz wymeldowaniach z pobytu stałego w związku z wyjazdem na stałe za granicę) odnotowano ósmy rok z rzędu – wcześniej, przez kilka dziesięcioleci, utrzymywało się saldo ujemne.

W 2023 r. w porównaniu do roku poprzedniego zarejestrowano wzrost liczby imigracji i prawie o 30% spadek liczby emigracji (w 2022 r. odpowiednio 15,6 i 13,6 tys.). W dłuższej perspektywie, począwszy od momentu akcesji Polski do Unii Europejskiej, obserwujemy względnie stabilny poziom imigracji (około 10–17 tys.

rocznie) i jednocześnie znaczne wahania emigracji do 2015 r.⁹ (w 2006 r. – 46,9 tys., w 2010 r. – 17,4 tys., w 2013 r. – 32,1 tys.) oraz mniejsze zmiany po 2015 r. (około 8 – 14 tys. rocznie).

Główne kierunki emigracji definitywnych pozostają od wielu lat niezmiennie – są to Niemcy i Wielka Brytania. Jednak na przestrzeni ostatnich lat zauważalne są wahania liczby emigracji na pobyt stały do Niemiec. W 2023 r. wyjechało na stałe 3,1 tys. osób, w 2022 r. – 3,9 tys., w 2021 r. – 3,7 tys., w 2020 r. – 2,6 tys. W ub. roku o ponad 30% zmalała emigracja do Wielkiej Brytanii z poziomu 3,5 tys. do 2,2 tys.

Imigranci przybywający do Polski w celu zamieszkania na stałe to w znacznej części Polacy – w 2023 r. stanowili 60% ogółu imigrantów (prawie 10 tys. imigrantów posiadało polskie obywatelstwo). W przypadku imigracji na pobyt stały, podobnie jak w poprzednim roku, w 2023 r. najwięcej osób przybyło z Ukrainy (3,9 tys.), Wielkiej Brytanii (2,4 tys.) i Niemiec (2,3 tys.). Utrzymująca się znacząca liczba imigrantów na pobyt stały z Ukrainy jest następstwem konfliktu zbrojnego z Rosją.

Większa jest skala migracji na pobyt czasowy. Według ostatniego szacunku liczby mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą 12 miesięcy i dłużej w końcu 2022 r. poza granicami Polski przebywało czasowo 1 523 tys. mieszkańców naszego kraju, tj. o 24 tys. (1,6%) mniej niż w 2021 r.¹⁰

Wśród emigrantów dominują osoby, które swój czasowy wyjazd za granicę łączą z podejmowaniem pracy, podjęciem nauki na uczelniach wyższych lub łączeniem rodzin. Najważniejszymi kierunkami polskiej emigracji czasowej pozostają: Wielka Brytania, Niemcy, Irlandia, Holandia, Norwegia, Belgia i Włochy. W latach 2017–2022 największy przyrost liczby długookresowych emigrantów czasowych z Polski nastąpił w Holandii, Szwajcarii i Norwegii – odpowiednio o 28 tys. (31,8%), 6 tys. (33,3%) i 5 tys. (6,9%). Z kolei, największy spadek odnotowano w Wielkiej Brytanii i we Włoszech – odpowiednio o 183 tys. (29,1%) i 14 tys. (23,7%). Taka skala emigracji uszczupla potencjał demograficzny Polski. Negatywną stroną tego procesu jest skala wyjazdów młodych, dobrze wykształconych mieszkańców Polski i osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, które niejednokrotnie nie są wykorzystywane w kraju docelowym.

Jednocześnie w ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby imigrantów przebywających czasowo w Polsce. Rośnie liczba imigrantów zarobkowych, szczególnie obywateli Ukrainy zainteresowanych czasowym podjęciem pracy w Polsce.

Widoczny jest również wzrost liczby cudzoziemców zainteresowanych kontynuowaniem nauki na polskich uczelniach. Liczba obcokrajowców studiujących w naszym kraju w roku akademickim 2023/2024 (według stanu na dzień 31 grudnia 2023) wynosiła 107,1 tys. Dla porównania w roku akademickim 2022/2023 polskie ośrodki akademickie kształciły 105,4 tys. cudzoziemców, coroczny wzrost w tym zakresie jest notowany regularnie od 2000 r.

Analiza trendów w migracjach wskazuje, że w ciągu ostatnich 10 lat, Polska z kraju typowo emigracyjnego przekształca się w kraj imigracyjny.

2.7. Migracje wewnętrzne ludności

Od 2021 r., po chwilowym spadku odnotowanym w 2020 r. (385 tys.), liczba przemieszczeń na stałe w ruchu wewnętrznym powróciła do stanu przekraczającego 400 tys. i w 2023 r. wyniosła 406 tys. (w 2022 r. – 409 tys.). Od kilkunastu lat, w wyniku migracji wewnętrznych, mieszkańców zyskują tereny wiejskie – w 2023 r. po raz kolejny odnotowane zostało dodatnie saldo migracji dla wsi, które wynosiło 46,8 tys. osób (w 2022 r. 53,3 tys.).

⁹ Dane o migracjach zagranicznych na pobyt stały za 2015 r. nie są dostępne.

¹⁰ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/informacja-o-rozmiarach-i-kierunkach-emigracji-dlugookresowych-w-latach-2017-2022,18,1.html> (dostęp 22.07.2024).

Podobnie jak w latach poprzednich – tylko w pięciu województwach: mazowieckim, pomorskim, małopolskim, dolnośląskim i wielkopolskim, napływ ludności był większy od odpływu. Migracje wewnętrzne na pobyt stały powodowały zatem wzrost liczby ludności tych województw. Pozostałe województwa na skutek migracji notowały ubytek liczby ludności. Najwięcej ludności utraciło województwo lubelskie, a w dalszej kolejności świętokrzyskie, podkarpackie i śląskie.

Wiodącymi docelowymi kierunkami migracji międzywojewódzkich są zazwyczaj najlepiej rozwinięte gospodarczo regiony kraju. W regionach słabych ekonomicznie skala ruchu migracyjnego jest mniejsza. O kierunkach przemieszczeń ludności decydują przede wszystkim względy ekonomiczne (możliwość znalezienia pracy), ale także skomunikowanie transportem publicznym. Niemniej jednak migracje międzywojewódzkie stanowią jedynie 24,3% migracji wewnętrznych na pobyt stały. Główny ruch migracyjny w ramach przemieszczeń na pobyt stały odbywa się w obrębie województwa.

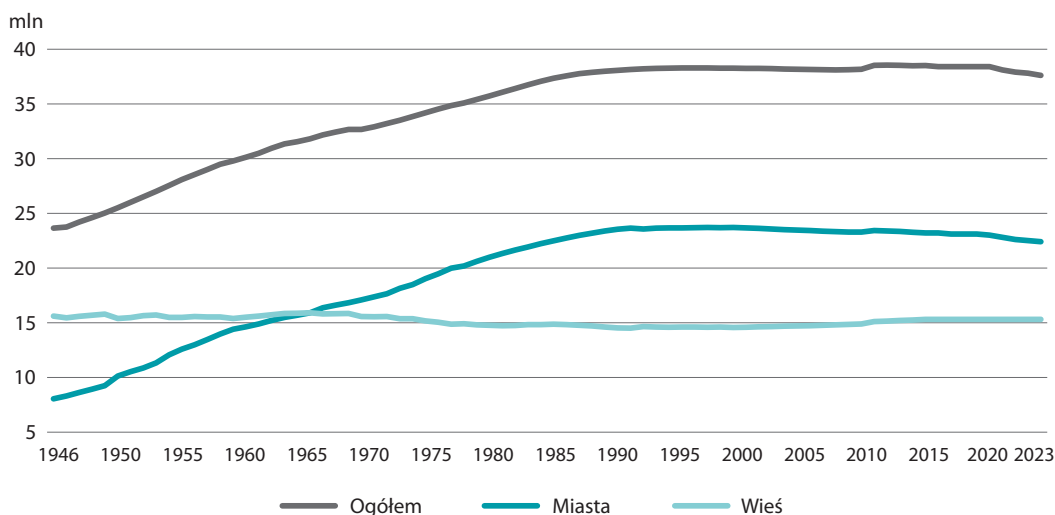
W 2023 r. po raz kolejny, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o ponad 10 tys. liczba przemieszczeń ludności w ruchu wewnętrznym na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, nie przekraczając 400 tys. i wyniosła jedynie 392 tys. (w 2022 r. – 403,7 tys., w 2021 r. – 416,5 tys., w 2020 r. – 422,5 tys.). Migracje czasowe dotyczą w większości przemieszczeń do miast (z miast do miast oraz ze wsi do miast), co odzwierciedla dodatnie saldo migracji czasowe w miastach (w 2023 r. – 45,4 tys, w 2022 r. – 44,8 tys., w 2021 r. – 49,1 tys.).

Najwięcej przemieszczeń na pobyt czasowy w 2023 r. trwający ponad 3 miesiące wystąpiło w województwie mazowieckim (14,7%), śląskim (10,4%) oraz małopolski (9,6%). Podobnie jak w przypadku migracji na pobyt stały, migracje czasowe w 2023 r. w 68,1% dotyczyły przemieszczeń w ramach tego samego województwa.

2.8. Spadek liczby ludności

Najbardziej istotną charakterystyką obecnej sytuacji demograficznej Polski jest utrzymujący się od 2012 r. ubytek rzeczywisty ludności wynikający z kształtujących się na przestrzeni lat trendów zjawisk demograficznych przedstawionych powyżej.

Wykres 2.16. Ludność Polski w latach 1946–2023

Począwszy od 2000 r. maleje liczba mieszkańców miast i ich udział w ogólnej populacji, który obecnie stanowi 59% (w latach 1990 i 2000 – prawie 62%). W 2023 r. stopa ubytku rocznego w miastach wyniosła $-0,5\%$, a na wsi $-0,1\%$.

Tablica 2.3. Ludność^a w wybranych latach

Wyszczególnienie	Ludność w tysiącach (stan w dniu 31.12)					Średnioroczne tempo przyrostu (ubytku) ludności w %				
	1990	2000	2010	2022	2023	1990	2000	2010	2022	2023
Ogółem	38073,0	38254,0	38529,9	37766,3	37636,5	0,22	-0,02	0,08	-0,37	-0,34
Miasta	23546,0	23670,3	23429,1	22489,9	22376,5	0,69	-0,13	-0,06	-0,59	-0,50
Wieś	14527,0	14583,7	15100,8	15276,4	15260,0	-0,53	0,14	0,31	-0,05	-0,11

a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla lat 1990 i 2000 – NSP 2002, 2010 r. – NSP 2011, dla lat 2022 i 2023 – NSP 2021.

W 2022 r. we wszystkich województwach odnotowano zmniejszenie się liczby mieszkańców, natomiast w 2023 r. liczba ludności zwiększyła się w województwie małopolskim i pomorskim. Od kilkunastu lat dotyczy to województw: łódzkiego, opolskiego, lubelskiego, śląskiego i podlaskiego. Od 2010 r. dołączyły do nich jeszcze świętokrzyskie i zachodniopomorskie, w 2018 r. podkarpackie, a następnie wielkopolskie i małopolskie. Od kilku lat największy ubytek liczby ludności ma miejsce w woj. świętokrzyskim – w 2023 r. było to -0,8%. Występuje tu najwyższy współczynnik ubytku naturalnego wynoszący -6,1‰ oraz jeden z najwyższych współczynników ujemnego salda migracji na pobyt stały (-2,3‰).

Tablica 2.4. Ludność^a według województw w wybranych latach

Województwa	Ludność w tysiącach stan w dniu 31.12				Średnioroczne tempo przyrostu (ubytku) ludności w %			
	2000	2010	2021	2023	2000	2010	2021	2023
Polska	38254,0	38529,9	37766,3	37636,5	-0,02	0,08	-0,37	-0,34
Dolnośląskie	2912,2	2917,2	2888,0	2879,3	-0,17	0,04	-0,33	-0,30
Kujawsko-pomorskie	2067,8	2098,7	2006,9	1996,0	-0,05	0,02	-0,54	-0,54
Lubelskie	2206,2	2178,6	2024,6	2011,0	-0,13	-0,24	-0,67	-0,67
Lubuskie	1008,5	1023,2	980,0	975,0	0,05	0,10	-0,56	-0,51
Łódzkie	2627,8	2542,4	2378,5	2362,5	-0,36	-0,29	-0,69	-0,67
Małopolskie	3222,4	3336,7	3429,0	3429,6	0,35	0,36	-0,04	0,02
Mazowieckie	5115,0	5267,1	5510,6	5510,5	0,05	0,40	-0,04	-0,00
Opolskie	1070,6	1017,2	942,4	936,7	-0,34	-0,25	-0,65	-0,61
Podkarpackie	2101,4	2127,9	2079,1	2071,7	0,12	0,08	-0,33	-0,36
Podlaskie	1210,7	1203,4	1143,4	1138,2	-0,13	-0,12	-0,47	-0,45
Pomorskie	2172,3	2275,5	2358,3	2359,6	0,28	0,45	-0,02	0,05
Śląskie	4768,7	4634,9	4346,7	4320,1	-0,37	-0,10	-0,67	-0,61
Świętokrzyskie	1302,7	1282,5	1178,2	1168,5	0,01	-0,32	-0,80	-0,82
Warmińsko-mazurskie	1427,5	1453,8	1366,4	1357,9	0,19	0,01	-0,60	-0,62
Wielkopolskie	3345,3	3446,7	3493,6	3488,0	0,17	0,32	-0,18	-0,16
Zachodniopomorskie	1697,9	1723,7	1640,6	1631,8	0,06	-0,01	-0,57	-0,54

a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla 2000 r. – NSP 2002, 2010 r. – NSP 2011, dla lat 2022 i 2023 – NSP 2021.

Obserwowane w 2023 r. zmiany w liczbie i rozmieszczeniu ludności wpłynęły nieznacznie na gęstość zaludnienia – na 1 km² powierzchni mieszkają 120 osoby; w miastach około 952 (o 48 mniej niż w poprzednim roku), a na terenach wiejskich podobnie jak w ubiegłym roku 53 osoby.

Należy podkreślić, że mieszkańców zyskują zwłaszcza tereny, na których są zlokalizowane rozwijające się największe wielofunkcyjne aglomeracje miejskie (obszary aglomeracyjne). Dotyczy to głównie rejonów otaczających: Warszawę, Trójmiasto, Poznań, Kraków, aglomerację bydgosko-toruńską, a także Wrocław oraz – w mniejszym stopniu – Szczecin, Olsztyn, Białystok, Lublin, Rzeszów, Łódź i Zieloną Górę. Zatem, pogłębia się proces dezurbanizacji, co przede wszystkim należy wiązać z procesami tzw. „rozlewania się miast” i suburbanizacją – otaczające miasta tereny wiejskie w istocie stają się zurbanizowanymi obszarami miejskimi, nadal pozostając wsiami w sensie administracyjnym.

2.9. Zmiany w strukturze wieku ludności

W ogólnej liczbie ludności¹¹ Polski – ok. 37637 tys. – kobiety stanowią niezmiennie prawie 52%; na 100 mężczyzn przypada ich 107 (w miastach 112, na wsi 101). Współczynnik feminizacji jest zróżnicowany ze względu na wiek. W 2023 r. wśród ludności do 49 roku życia występuje liczebna przewaga mężczyzn – na 100 mężczyzn w tej grupie wieku przypadało niespełna 97 kobiet. Z kolei dla grupy osób w wieku 50 lat i więcej współczynnik feminizacji obecnie wynosi 126, przy czym w najstarszych rocznikach wieku (75 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypada średnio 188 kobiet. Jest to wynik dłuższego trwania życia kobiet, ale na przestrzeni lat parametry te zmniejszają się, np. w 2010 r. współczynnik feminizacji dla wieku 75 i więcej lat wynosił 213. Wśród mieszkańców wsi przewaga liczebna kobiet następuje dopiero począwszy od wieku 64 lat, w miastach już od 42 roku życia. W wyniku procesów w zakresie ruchu naturalnego, migracji oraz wydłużania się trwania życia ludności mają miejsce istotne przekształcenia w strukturze ludności według wieku. Mediana wieku mieszkańców Polski wyniosła w 2023 r. prawie 43 lata, tj. o ponad 7 lat więcej niż w 2000 r. Wiek środkowy dla mężczyzn to ponad 41 lat, a dla kobiet 44 lata (w 2000 r. odpowiednio: ponad 33 i 37 lat). Mieszkańcy wsi są młodszy o 2 lata od osób mieszkających w miastach, gdzie mediana wynosi 44 lata.

Tablica 2.5. Ludność^a według grup wieku w wybranych latach

Grupy wieku	1990	2000	2010	2022	2023	1990	2000	2010	2022	2023
	w tysiącach					w %				
Ludność ogółem	38073	38254	38530	37766	37637	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Biologiczne grupy wieku										
0–14 lat	9495	7294	5856	5816	5667	24,9	19,1	15,2	15,4	15,1
15–64 lata	24705	26234	27484	24597	24420	64,9	68,5	71,3	65,1	64,9
65 i więcej lat	3873	4726	5190	7353	7550	10,2	12,4	13,5	19,5	20,1
Ekonomiczne grupy wieku										
przedprodukcyjnym (0–17 lat)	11286	9333	7243	6951	6865	29,6	24,4	18,8	18,4	18,2
produkcyjnym (18–59/64)	21898	23261	24831	22169	21985	57,5	60,8	64,4	58,7	58,4
mobilnym (18–44)	15447	15218	15424	13581	13323	40,6	39,8	40,0	36,0	35,4
niemobilnym (45–59/64)	6452	8043	9407	8589	8662	16,9	21,0	24,4	22,7	23,0
poprodukcyjnym (60/65 lat+)	4889	5660	6456	8646	8786	12,9	14,8	16,8	22,9	23,3

a Stan w dniu 31.12 każdego roku. Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla lat 1990 i 2000 – NSP 2002, dla 2010 r. – NSP 2011, dla lat 2022–2023 – NSP 2021.

¹¹ W prezentowanym bilansie liczby i struktury ludności uwzględnione zostały także osoby, które czasowo wyemigrowały za granicę. Jednocześnie w bilansie nie zostali uwzględnieni imigranci przebywający w Polsce czasowo – bez względu na formalno-prawny status ich pobytu oraz na okres przebywania w Polsce (patrz punkt 1 w Uwagach metodologicznych).

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim depresji urodzeniowej obserwowanej na przestrzeni minionego ponad ćwierć wieku, są zmiany w liczbie i strukturze ludności według wieku, tj. obserwowany do 2015 r. oraz od 2022 r. spadek liczby dzieci (0–14 lat) oraz nieprzerwany wzrost grupy osób w starszym wieku (65 lat i więcej).

W 2023 r. liczba dzieci w wieku poniżej 15 lat wyniosła ponad 5,7 mln, tj. spadła o 149 tys. w stosunku do poprzedniego roku – liczba urodzeń była niższa o 159 tys. niż liczba 14-latków opuszczających grupę dzieci. Udział grupy 0–14 lat w populacji Polski wyniósł 15,1%. Najniższy, wynoszący 15% udział tej grupy ludności miał miejsce w latach 2015–2016; w 2000 r. dzieci stanowiły jeszcze prawie 1/5 mieszkańców Polski, a w 1990 r. – 25%.

Niezmiennie rośnie grupa osób w wieku 65 lat i więcej – w 2023 r. zwiększyła się o 197 tys. osób do wielkości ponad 7,5 mln, co stanowi 20,1% ogólnej liczby ludności (w 1990 r. osoby starsze stanowiły 1/10 ludności). Wynika to z przesuwania do populacji w starszym wieku coraz liczniejszych roczników osób urodzonych w latach 50. ub. wieku. Z tego powodu od kilku lat zmniejsza się liczba osób w tzw. wieku dorosłym (15–64 lata).

Zmiany mają miejsce również w przypadku ekonomicznych grup wieku. Liczba dzieci i młodzieży (0–17 lat) zmniejszała się sukcesywnie do 2016 r. W latach 2017–2020 wzrosła do prawie 7 mln, natomiast od 2021 r. ponownie zaczęła spadać – w 2023 r. liczba ta obniżyła się o 86 tys. w stosunku do poprzedniego roku. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wynosi obecnie 18,2% – zmniejszył się o 2 p.proc. w porównaniu do 2022 r. (wobec 29% w 1990 r. i ponad 24% w 2000 r.). Występuje tu wyraźne zróżnicowanie między miastem i wsią sięgające prawie 3 p.proc. – wśród ludności mieszkającej na wsi udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat wynosi 20,2%, a w miastach 16,9%.

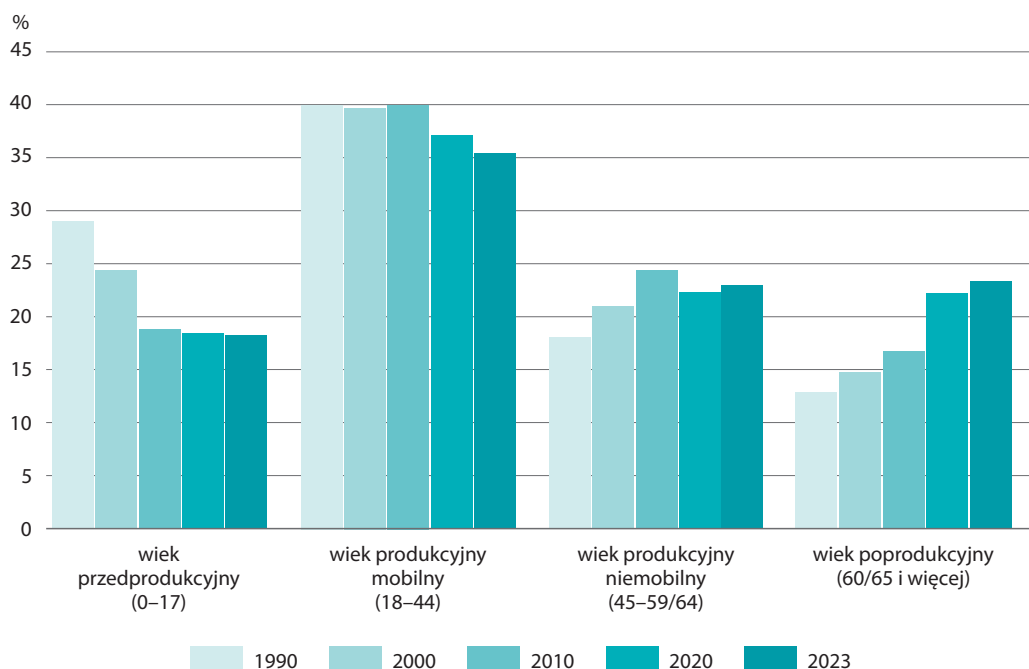
Istotne różnice w tym względzie występują także między województwami. Najmłodsze, tj. o najwyższym udziale dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności są pomorskie i wielkopolskie (ponad 19%), a najniższy odsetek tej grupy ludności charakteryzuje woj. opolskie – 16,5%.

W latach 2000–2009 wśród ludności w wieku produkcyjnym obserwowano duże zmiany wynikające z wchodzenia w ten wiek osób urodzonych w okresie wyżu demograficznego z pierwszej połowy lat 80. ub. wieku. Intensywnie rosła zarówno liczebność, jak i udział tej grupy w ogólnej populacji. Od 2010 r. odsetek grupy osób w wieku produkcyjnym obniża się i w 2023 r. osiągnął poziom 58,4 %. Wielkość tej populacji wyniosła prawie 22 mln – o 184 tys. mniej niż rok wcześniej. Wynika to z procesu przesuwania się do grupy wieku poprodukcyjnego licznych roczników osób urodzonych w latach 60. XX w. oraz z coraz mniejszej liczebności 18-latków, zasilających wiek produkcyjny.

W 2023 r. wzrosła liczba i odsetek ludności w wieku produkcyjnym-niemobilnym, których udział wyniósł 23%. Natomiast w porównaniu z 2022 r. obniżył się o 0,6 p. proc. odsetek ludności w wieku produkcyjnym-mobilnym, który w latach 1990–2014 oscylował wokół 40%, a w końcu 2023 r. wyniósł 35,4%.

Wykres 2.17. Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach

Regiony Polski nie są istotnie zróżnicowane pod względem odsetka potencjalnych zasobów pracy – różnica sięga ponad 2 p.proc. Największym udziałem wyróżniają się woj. małopolskie, podkarpackie i opolskie (w 2023 r. ponad 59% to ludność w wieku produkcyjnym) oraz duże miasta i aglomeracje miejskie, a najmniejszym woj. łódzkie i świętokrzyskie (ok. 57%).

Przyspieszeniu ulega natomiast proces starzenia się ludności Polski. Wskazują na to tendencje zmian dotyczące udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 i więcej). W latach 2000–2023 liczebność tej zbiorowości zwiększyła się o ponad 3 mln do wielkości 8,8 mln, a jej odsetek wzrósł w tym okresie z niespełna 15% do ponad 23%. W przypadku tej grupy wieku różnica udziałów w ogólnych populacjach miast i wsi wynosi aż 5,1 p. proc. W 2023 r. w miastach odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się do 25,4%, a na terenach wiejskich do 20,3%. Nieznacznie mniejsze jest zróżnicowanie regionalne – najstarsze w 2023 r. było woj. świętokrzyskie z ponad 26% udziałem osób w wieku poprodukcyjnym, a najmniejszy odsetek (ok. 21%) odnotowano w woj. małopolskim, pomorskim i wielkopolskim.

Na zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym wpływ ma wzrost liczebności grupy osób w sędziwym wieku (80 i więcej lat). W 2000 r. grupa osób osiągająca taki wiek liczyła 774 tys. (2% ogółu ludności), a w 2023 r. już ponad 1,6 mln i stanowiła 4,3% ogólnej populacji Polski. Ponad dwukrotny wzrost w tym okresie wynika głównie z wydłużania dalszego trwania życia. Zdecydowanie więcej osób najstarszych mieszka w miastach, w 2023 r. stanowiły one 4,7% mieszkańców, a na wsi 3,6%. Także w tym przypadku występuje istotne zróżnicowanie terytorialne. W 2023 r. największy udział seniorów występował w województwie podlaskim (4,9%), świętokrzyskim i opolskim – 4,8%, a także w woj. łódzkim, lubelskim i śląskim (4,7%); najmniejszy odsetek notuje natomiast woj. wielkopolskie – 3,6% w mininym roku oraz lubuskie (3,7%), warmińsko-mazurskie i pomorskie (3,8%).

Mężczyźni żyją znacząco krócej niż kobiety, stąd grupa osób w sędziwym wieku jest silnie zróżnicowana ze względu na płeć. Zbiorowość jest zdominowana przez kobiety, których udział to prawie 70% osób w sędziwym wieku (podobnie w miastach i na wsi). Wśród mężczyzn seniorzy stanowią niespełna 3% ludności, a wśród kobiet prawie 6%.

Tablica 2.6. Ludność^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w wybranych latach

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2010	2020	2023
Ogółem	74	68	64	55	68	71
Przedprodukcyjny (0–17 lat)	52	45	40	29	31	31
Poprodukcyjny (60/65 lat+)	22	23	24	26	37	40

a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla lat 1990 i 2000 – NSP 2002, dla 2010 r. – NSP 2011, od 2020 r. – NSP 2021.

Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności jest współczynnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik obciążenia rośnie od kilku lat – w 2023 r. wyniósł 71 wobec 55 w 2010 r. Jednakże bardziej istotne niż wartość ogólnego współczynnika są proporcje wskaźników cząstkowych (rozpatrywane odrębnie relacje liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym do zbiorowości w wieku produkcyjnym). Analiza wskaźników cząstkowych wskazuje na niekorzystne zmiany w obydwu rozpatrywanych grupach.

Wskaźnik obciążenia dla osób w wieku przedprodukcyjnym od kilku lat pozostaje praktycznie bez zmian, natomiast rośnie dla wieku poprodukcyjnego. W 2023 r. na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 31 osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast w wieku poprodukcyjnym – aż 40 osób. Oznacza to, że udział potencjalnych przyszłych zasobów pracy jest mniejszy niż udział tych, którzy rynek pracy już teoretycznie opuścili. Odwrócenie proporcji występuje od 2013 r. Jeszcze w 2010 r. cząstkowe współczynniki kształtowały się na poziomie 29 i 26, ale w latach wcześniejszych relacje były jeszcze korzystniejsze – w 2000 r. wynosiły odpowiednio 40 i 24, a na początku lat 90. XX w. – 52 i 22.

2.10. Podsumowanie

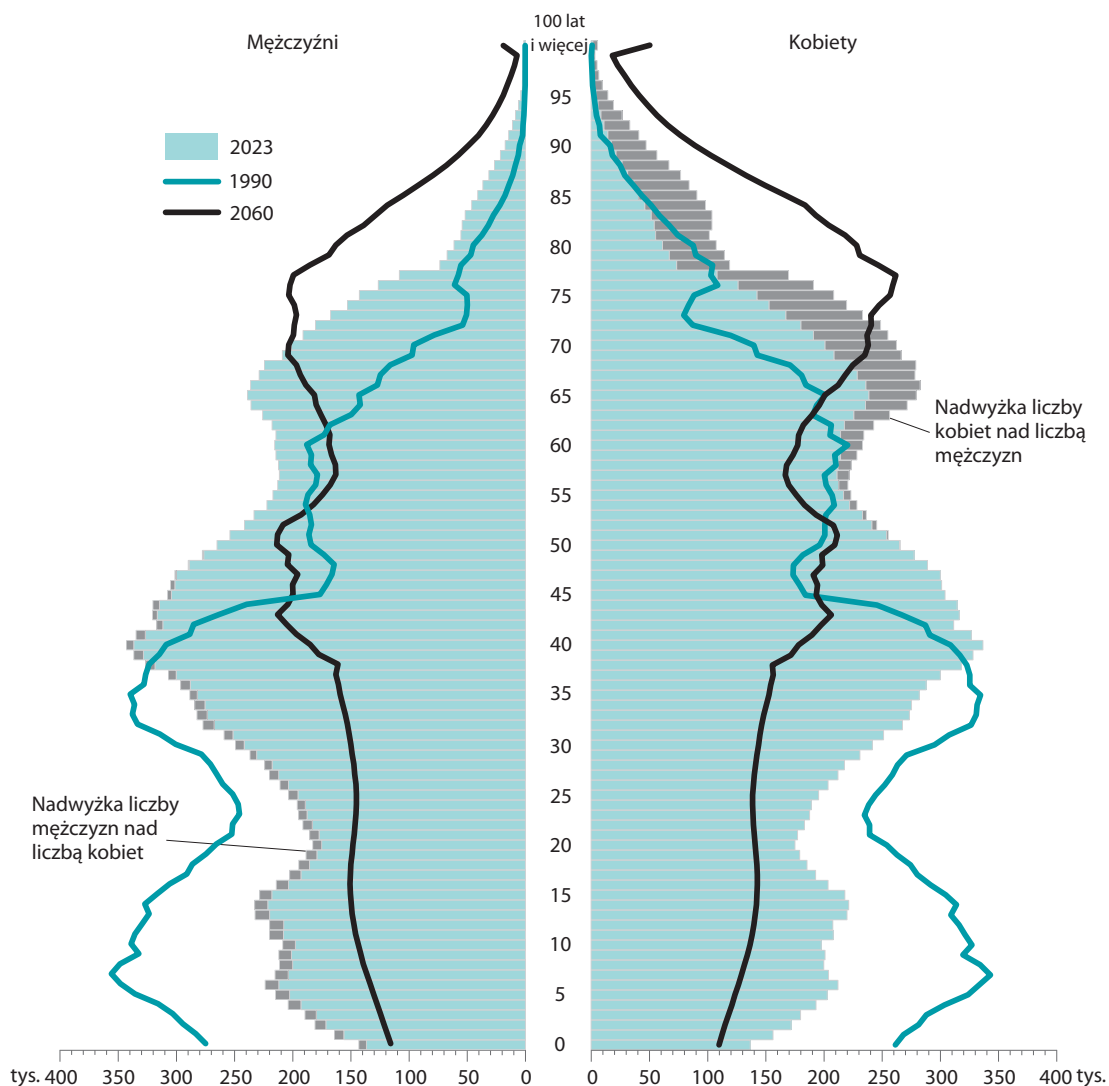
Analiza zmian wskaźników dla poszczególnych województw wskazuje, że na przestrzeni minionego ćwierćwiecza najszybsze tempo starzenia ludności miało miejsce w województwie opolskim oraz zachodniopomorskim i śląskim. Proces pogorszenia wskaźników był jednym z najszybszych także w woj. warmińsko-mazurskim – chociaż nadal pozostaje ono jednym z najmłodszych województw. Z kolei najmniej od 1990 roku zmieniły się parametry demograficzne dla województw: mazowieckiego, wielkopolskiego, lubelskiego, a nawet łódzkiego – którego mieszkańcy obecnie są okreśani jako najstarsi w Polsce.

Proces starzenia się ludności Polski jest zróżnicowany regionalnie – obecnie przedstawicielem najmłodszej struktury wieku jest województwo pomorskie. Miary w zakresie starzenia się populacji są tam najbardziej korzystne, np. w 2023 roku mediana wieku mieszkańców wyniosła ponad 41 lat, a odsetek dzieci i młodzieży to prawie 20% (dla przypomnienia parametry dla Polski to – odpowiednio – niespełna 43 lata i 18%). Bardzo zbliżona struktura wieku cechuje także województwa: małopolskie i wielkopolskie. Z kolei województwami charakteryzującymi się najmniej korzystnymi parametrami struktury wieku ludności są opolskie, świętokrzyskie i łódzkie, gdzie wiek środkowy to ponad 44 lata, a odsetek ludzi młodych to ok. 17% w stosunku do 25–26% osób w wieku poprodukcyjnym – bardzo podobne pod tym względem są także województwo śląskie i dolnośląskie.

Przewiduje się¹², że przez kolejne dekady tj. do 2060 roku proces starzenia najsilniej dotknie województwa warmińsko-mazurskie, opolskie oraz podkarpackie, tj. w latach 2025–2060 odsetek osób starszych (65 lat i więcej) zwiększy się w nich w największym stopniu (powyżej 13 p. proc.). Proces starzenia najłagodniej będzie przebiegał w województwach pomorskim i mazowieckim. Najmłodszymi regionami w 2060 r. będą pomorskie, mazowieckie, małopolskie oraz wielkopolskie – czyli województwa z silnym rynkiem pracy oraz zapleczem naukowo-badawczym i akademickim. Najstarszymi województwami będą świętokrzyskie oraz opolskie.

¹² GUS, Prognoza ludności na lata 2025–2060, scenariusz średni.

Wykres 2.18. Piramidy wieku ludności w latach 1990, 2023 i prognoza na 2060 rok

Wyniki prognozy wskazują, że do 2060 r. liczba ludności Polski zmniejszy się o 6,7 mln. osób (w odniesieniu do 2023 r.). Największy wpływ na ten stan rzeczy będzie miała umieralność (przewiduje się, że w 2060 r. liczba zgonów sięgnie blisko 490 tys.). Będzie to konsekwencją między innymi tego, że w wiek największej umieralności systematycznie będą wchodzić roczniki należące do wyżu demograficznego z lat 80 XX wieku – czyli obecni około 40-latkowie. Natomiast wiek emerytalny zaczną osiągać obecni 20-latkowie. Mediana wieku ludności wyniesie ponad 50,25 lata, czyli o ok. 7 lat więcej niż w 2023 r., co oznacza, że połowa mieszkańców Polski będzie miała ponad 50 lat.

Prognoza nie przewiduje wzrostu liczby urodzeń, co prawda zakłada wzrost współczynnika dzietności, ale liczebność potencjalnych matek (obecnie są to kilkuletnie dziewczynki) spowoduje, że liczba urodzeń będzie stosunkowo niska (ok. 225 tys. w 2060 r.). Najbardziej zmniejszy się liczba mieszkańców województwa śląskiego, a najmniej pomorskiego i lubuskiego.

Należy mieć na uwadze, że w przypadku województw struktura wieku ludności jest kształtowana – obok urodzeń i zgonów – także poprzez migracje; przede wszystkim wewnętrzne (wewnątrz krajowe), ale także zagraniczne. Ludzie młodzi wyjeżdżają z domu rodzinnego na studia, następnie znajdują pracę w dużych miastach/aglomeracjach i tam najczęściej osiedlają się zakładając rodziny. Opracowywanie prognozy ludności i przewidywanie na kolejne lata poziomu urodzeń i zgonów opiera się na analizie dotychczasowych trendów rozrodczości, umieralności oraz migracji. Określenie poziomu migracji jest jednak niezmiernie utrudnione, ponieważ przemieszczenia ludności są procesem bardziej złożonym, żywiołowym i przez to nieprzewidywalnym.

Proces starzenia się ludności postrzegany w wymiarze jednostkowym i społecznym stawia trudne wyzwania o wielopłaszczyznowym wymiarze, a więc nie tylko w sferze ekonomicznej, lecz i psychologicznej, medycznej, socjalnej. Polska, dla której prognozy są obecnie niesprzyjające, będzie musiała zmierzyć się ze wszystkimi problemami wynikającymi z niekorzystnych dla niej trendów demograficznych. Dotyczy to także poszczególnych województw – szczególnie tych o najstarszej strukturze wieku mieszkańców, w których dodatkowo proces starzenia będzie się najbardziej pogłębiał.

Uwagi metodologiczne¹³

1. Dane o liczbie i strukturze ludności zostały opracowane metodą bilansową, według następującego schematu:
 Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)
 + urodzenia żywe
 – zgony
 + zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)
 – wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)
 + zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)
 – wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)
 +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (według płci, wiek jest szacowany)
 = Stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).
 Dane o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. do 2019 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., natomiast od 2020 r. wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2021 r. Dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.
2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.
4. Ruch naturalny uwzględnia fakty zawierania związków małżeńskich, rozwodzenia się, urodzeń i zgonów powodujące zmiany w stanie liczebnym i strukturze ludności według płci, wieku i stanu cywilnego.
5. Przyrost naturalny ludności jest to różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów.
6. Współczynnik dzietności (TFR – total fertility rate) oznacza przeciętną liczbę dzieci, którą urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną wśród kobiet w badanym roku.
7. Niemowlęta są to dzieci w wieku poniżej 1 roku życia.
8. Współczynnik zgonów niemowląt jest liczony jako iloraz ogólnej liczby zgonów niemowląt i ogólnej liczby urodzeń żywych zarejestrowanych w danym roku.
9. Umieralność okołoporodowa (współczynnik) – iloraz liczby urodzeń martwych i zgonów niemowląt w wieku 0–6 dni do ogólnej liczby urodzeń (żywych i martwych).

¹³ Szczegółowe informacje znajdują się w zeszytach metodologicznych: „Ruch naturalny. Bilanse ludności” <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosc,37,1.html>, „Migracje ludności” <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosc,15,1.html> (dostęp 12.08.2024).

10. Trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia:
  - w przypadku noworodka (dziecka urodzonego w roku, dla którego liczone są tablice trwania życia) jest to przeciętne trwanie życia, tj. oczekiwana liczba lat jakich dożyje;
  - w przypadku osoby będącej już w określonym wieku jest to przeciętne dalsze trwanie życia, czyli oczekiwana liczba kolejnych lat życia.
11. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).
12. Podstawą wyliczania wszystkich współczynników demograficznych oraz dotyczących migracji ludności (na 1000 ludności) jest średnia liczba ludności zamieszkującej dany obszar (województwo, tereny miejskie/wiejskie). W przypadku danych rocznych jest to liczba ludności według stanu w dniu 30. czerwca.

Demographic situation in Poland up to 2023

The demographic trends which have been observed for nearly 30 years show that the situation of the Poland's population is difficult. In the nearest perspective, we cannot expect any significant changes guaranteeing the stable demographic development. The fertility rate, which is still low, will continue to have a negative impact on the future number of births, due to the much lower number of females of reproductive age in the future.

1. Population and vital statistics in 2023

By the end of 2023, the population of Poland was 37 million 637 thousand people, i.e. over 130 thousand less than in the end of 2022. The annual population loss rate in the past year amounted to 0.34%, which means there was 34 people less per each 10 thousand people.

The pandemic had a particular impact on the course of demographic phenomena in 2020 and 2021, deepening the unfavourable trends observed during previous 10 years. Population is decreasing starting from 2012, except for a slight increase – by almost 1 thousand – in 2017. The changes in the population in recent years are mainly due to the natural increase, which remains negative since 2013.

The unfavourable mortality situation with at the same time the low birth rate in 2023 caused low level of natural increase. Its negative value was more than four times higher than in 2019 when a decrease was recorded at the level of 9 people per 10,000 population. For comparison, in the period of the baby boom in the 1950s, for every 10,000 people there were about 200 people, while in the 1970s and 1980s – about 100.

Table 1.1. Population^a, vital statistics and migration in 2022 and 2023^b

Years	Population (31.12)	Live births	Deaths		Natural increase	Marriages	Divorces	Net international migration
			total	of which infant				
In thousands								
2022	37766	305.1	448.4	1.2	-143.3	155.8	60.2	1.9
2023	37637	272.5	409.0	1.1	-136.6	145.9	56.9	6.8
Rates per 1000 population								
2022	-0.4 ^c	8.1	11.9	3.8 ^d	-3.8	4.1	1.6	0.1
2023	-0.3 ^c	7.2	10.9	3.9 ^d	-3.6	3.9	1.5	0.2

a The data was compiled taking into account the results of the National Population and Housing Census 2021. b Detailed data and further past time series can be found in tables in the Annex. c Annual increase/decrease in %. d Per 1000 live births.

In 2023, over 272 thousand live births were registered, i.e. by almost 33 thousand less than in 2022; the birth rate decreased by 0.9 promile point (prom. p.) to 7.2‰. At the same time, the number of deaths increased – over than 409 thousand people died, i.e. by 39 thousand less than in the previous year. The death rate was 10.9‰ (when compared to 11.9‰ in 2022). Thus, in 2023 the natural decrease was recorded – the number of births was by 137 thousand lower than the number of deaths. Natural growth rate (per 1000 population) was -3.6‰ compared to -3.8‰ in 2022.

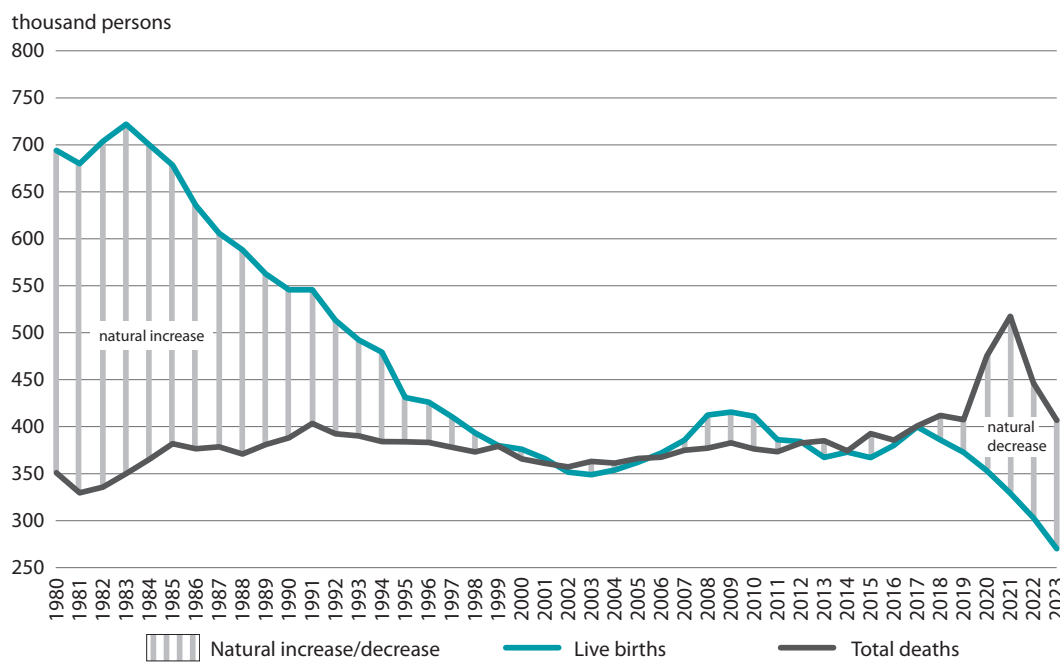
In 2023, almost 146 thousand new marriages were contracted – by 10 thousand less than the year before; the marriage rate was at the level of 3.9‰. The number of divorced also decreased – almost 57 thousand

married couples were divorced and this number is by 3 thousand less than in 2022; the divorce rate amounted to 1.5‰.

2. Demographic changes up to 2023

The decreased number of births, recorded in 2023, confirms that Poland enter the period of another demographic crisis (which had already temporarily occurred in the years 1997–2007), but the current one may be a longer trend. The grounds for formulating such an argument are provided by the following trends with regard to factors shaping changes in the number and structure of the Polish population, i.e. births, mortality, life expectancy, contraction and dissolution of marriages and migration.

Chart 2.1. Vital statistics in 1980–2023

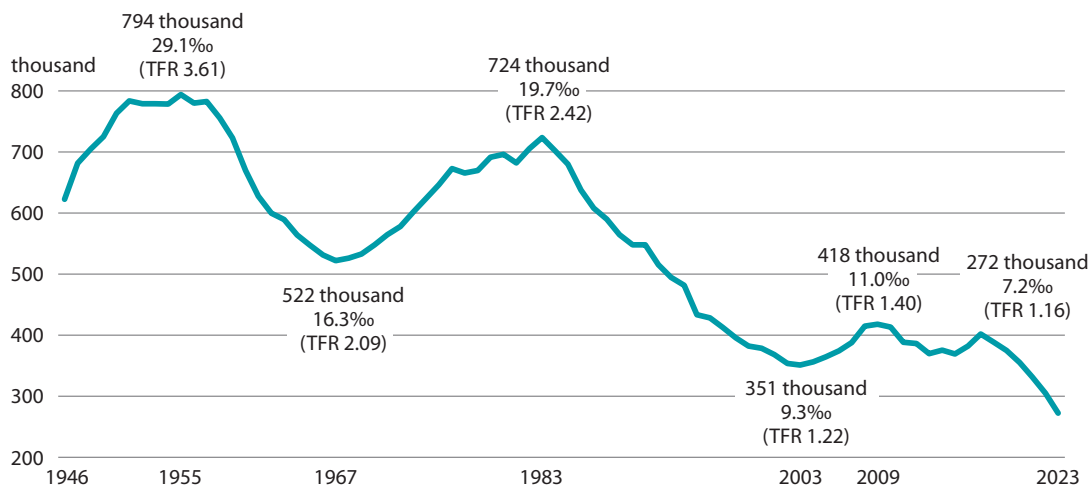
2.1. Births and fertility

Births are a key factor influencing the number and structure of the population. In order to ensure the stable demographic growth of the country, in a given year – per every 100 females aged 15–49, there should be, on average, at least 210–215 of children born, currently there are about 116. This situation is mainly due to the fact that young people postpone their decision on setting up a family (this process was initiated in the 90s of the 20th century) and then – on having the lower number of children or even on living a single life¹⁴.

¹⁴ Demographic situation in Poland up to 2017. Births and fertility”, Part II, Chapter 3, page 51, <https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/demographic-situation-in-poland-up-to-2017-births-and-fertility,8,1.html> (access 31.07.2024)

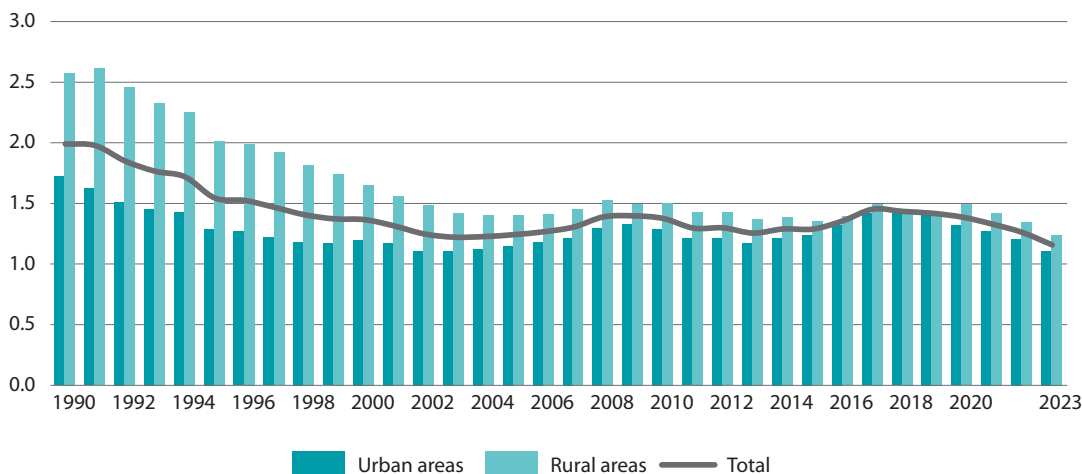
Chart 2.2. Live births in 1946–2023 – explosions and declines

The state of birth depression has been lasting for almost 30 years – since 1990, the fertility rate (TFR) is below 2, which means it does not guarantee the simple substitutability of generations. Year by year, the number of births is decreasing and since 1998, it has not reached the level of 400 thousand (except for the years 2008–2010 and 2017 when it increased). In 2022 305 thousand live births were registered, and in 2023, the number of live births decreased, when compared to the previous year, by about 33 thousand and amounted to 272 thousand. This is the lowest number of births recorded in the entire post-war period.

There are relatively more children born in rural areas – in 2023, the birth rate was at the level of 7.5‰ and in urban areas it was 7.1‰. The highest level of live births is in the voivodships associated with the areas of the largest, developing urban agglomerations (Małopolskie, Mazowieckie, Pomorskie and Wielkopolskie – the rate in 2023 was between 7.9–8.3‰). This is determined by the relatively younger age structure of residents and corresponds to the spatial range of actual increase of population. In turn, the lowest level of births is recorded in the Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie voivodships (6.2‰ in 2023) and in the Śląskie and Zachodniopomorskie voivodships (6.4‰).

Chart 2.3. Total fertility rate in 1990–2023

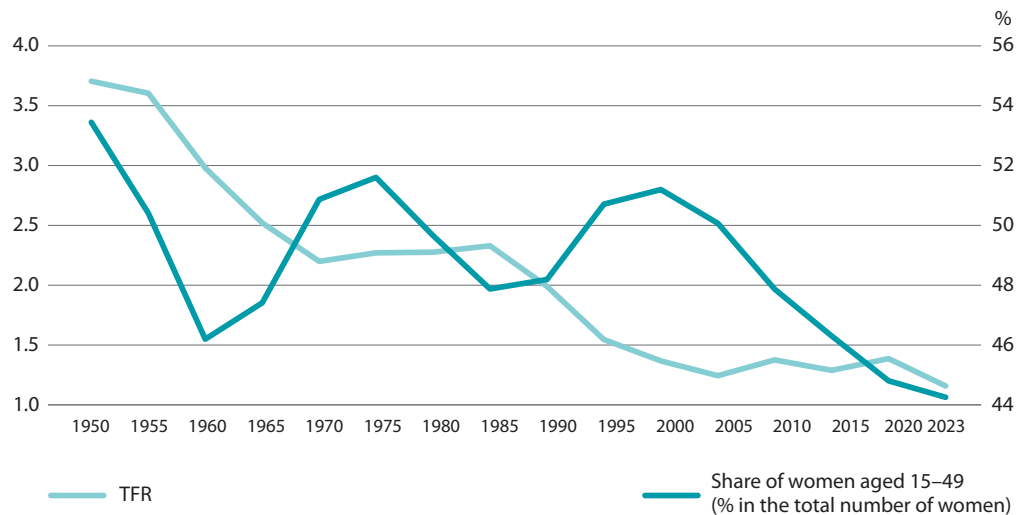

Currently, the fertility rate in urban and rural areas is very differential; traditionally higher in rural areas – in 2023, it amounted there to 1.238, and in urban areas – 1.106.

It is worth noting that we should not expect the return to the high fertility rate being much above 2. However, the low fertility rate continued for a long time may pose a risk of entering the so-called low fertility trap and leaving this trap is very difficult. Only in six voivodships, the rate is higher than the national one – the highest value of the fertility rate is in the Wielkopolskie voivodship (in 2023, it was 1.24), Mazowieckie and Pomorskie voivodships (1.22), and in the Małopolskie voivodship (1.20) Łódzkie and Podlaskie voivodships (1.19); the lowest rate is in the Warmińsko-mazurskie and Dolnośląskie voivodships (1.06). The territorial differentiation is similar as in the birth rate and has been maintained for years.

The current number of births is dependent on the number of females of reproductive age (15–49 years) and on its structure, another element having a significant impact on the number of births are procreative attitudes and behaviour of the population. The growing and significantly high number of females of reproductive age may seem to be a sufficient guarantee for the high number of births or its increase. Unfortunately, this is not the case, because another element having a significant impact on the number of births are procreative attitudes and behaviour of the population. A measurable indicator of this behaviour – the pattern of fertility – is the size of partial fertility rates, ie. the birth rate in the individual years of the age of mothers in a given year. The values of these partial indicators are not dependent on the size of the population or on its structure by age – they reflect the procreative behaviour in a given period forming the theoretical fertility rate (TFR = total of partial fertility rates).

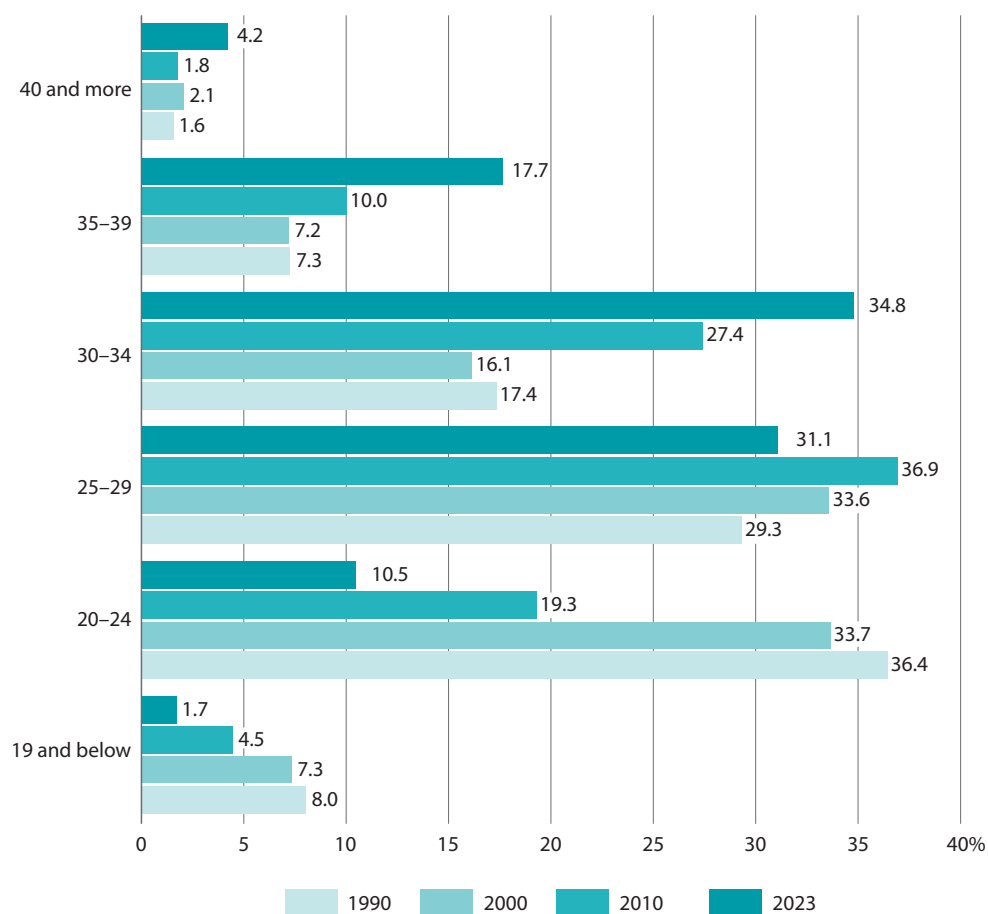
Chart 2.4 Female in reproduction age and TFR in selected years

Changes observed after 1990 resulted in a shift in the highest fertility rate of females from the group of 20–24 to the group of 25–29, and now also to the group of 30–34. The significant increase in the fertility rate also takes place in the oldest age groups. In the years 1990–2023, the share of mothers aged at least 30 years doubled and they account for 57% of females who gave birth to a child in 2023.

Changes in the pattern of fertility shape the average age of mothers at the time of giving birth. As a consequence of the increased fertility rate in older groups of reproductive age, the median age of females giving birth to a child was increased, it was 31 years in 2023 when compared to about 26 years in 1990–2000. During this period, the average age of giving birth to the first child also increased by 6 years – in 2023, it was 29 years.

Chart 2.5. Live births by mother's age in selected years (in %)

The structure of the educational level of mothers also changed. The greatest changes apply to higher education and then primary education. In 2023, as many as 48% of females giving birth to a child had higher education, i.e. eight times more than in the early 90s of the 20th century when that share was 6% (in 2000 – 13%). On the other hand, the percentage of females with primary education and without education decreased six times – from 18% in 1990 to almost 3% currently (in 2000 – 14%).

The number of illegitimate births is still increasing. Currently, every fourth child is born outside of marriage, and since 2000, this share has increased more than twice (at the beginning of the 90s, it was 6–7%). The percentage of children born from extramarital relationships is higher in urban areas and is 33%, while in rural areas it is 23%. The highest share of illegitimate births is recorded in the voivodships of western Poland, and above all, in the Lubuskie (47%) and Zachodniopomorskie voivodships (46%) while the lowest in south-eastern Poland – in the Podkarpackie (15%) and Małopolskie voivodships (17%).

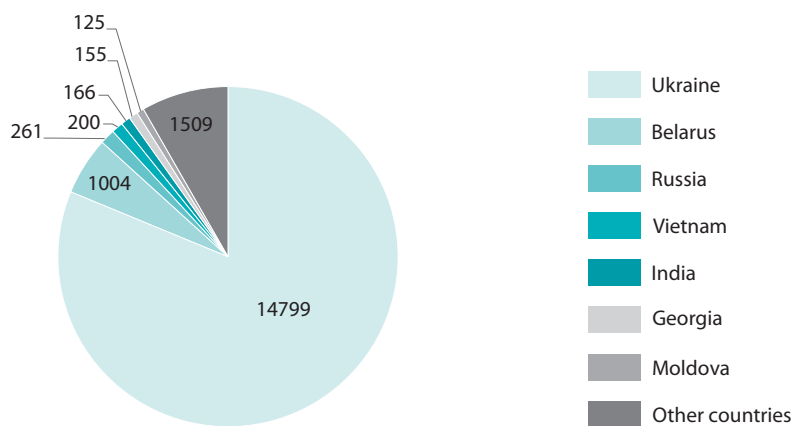
Over the last years, there has been a steady increase in the number of births by foreign women who settle in Poland permanently and decide to have a child here. The number of births by mothers without Polish citizenship permanently living in Poland increased almost tenfold.

Table 2.1. Live births from foreign women with permanent place of residence in Poland in 2015–2023

Year	Live births	of which live births from foreign women with permanent place of residence in Poland	
		in absolute figures	in %
2015	369308	1736	0,5
2016	382257	3213	0,8
2017	401982	4061	1,0
2018	388178	5159	1,3
2019	374954	6425	1,7
2020	355309	7912	2,2
2021	331511	8970	2,7
2022	305132	16711	5,5
2023	272451	18219	6,7

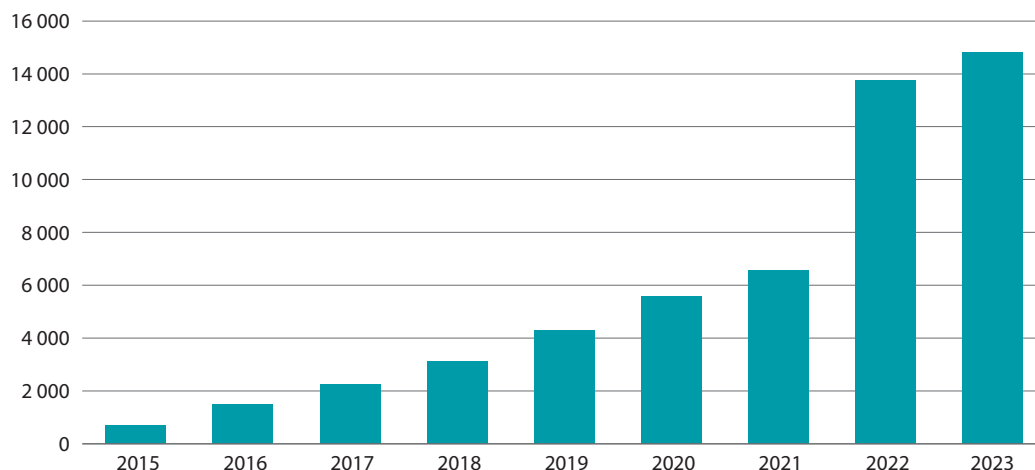
Among mothers with non-Polish citizenship in 2023, Ukraine, Belarusian and Russian women were the most. From Asian countries, most often in Poland were born citizens of Vietnam, India, Georgia and Philippines..

Chart 2.6. Live births from foreign women with permanent place of residence in Poland by country of citizenship in 2023

Women with Ukrainian citizenship definitely outweighed other foreigners living and giving birth in Poland (over 81%). In addition, their number grew very quickly due to ongoing war activities in Ukraine. In 2023, the number of live births by Ukrainians permanently living in Poland was twice as high as in 2021 and almost 20 times higher than in 2015.

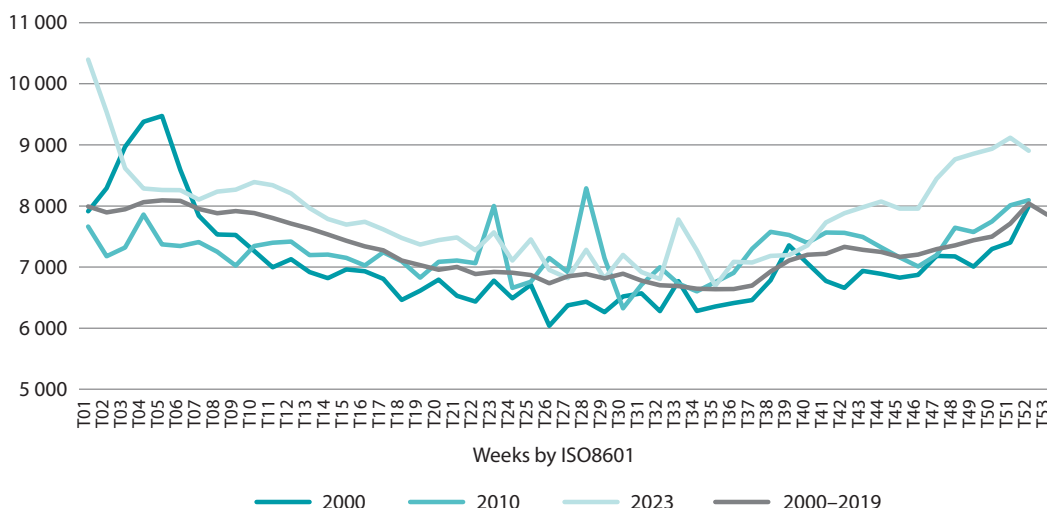
Chart 2.7. Live births in 2015–2023 from foreign women with Ukrainian citizenship and a permanent place of residence in Poland

2.2. Deaths and mortality

In Poland, the rate of deaths until 2019 did not change significantly – it increased, but the rate of growth was low and relatively stable. In 2020 and 2021, there was a sharp increase in the number of deaths. In 2020, more than 477 thousand people died, and in 2021 almost 520 thousand (42 thousand more compared to the previous year). The highest mortality rate is due to the SARSCoV-2 pandemic. In 2023, the number of deaths decreased by more than 39 thousand to 409 thousand compared to 2022.

The number of deaths per week of 2023 remained well above the average calculated for the period 2000–2019, i.e. before the outbreak of the pandemic. The highest intensity was recorded in the first quarter of 2023. The weekly average in 2023 was almost 8 thousand deaths, in 2022 – about 9 thousand. At the beginning of this century, the average number of deaths per week was approx. 7 thousand.

Chart 2.8. Number of weekly¹⁵ deaths in selected years compared to the average 2000–2019

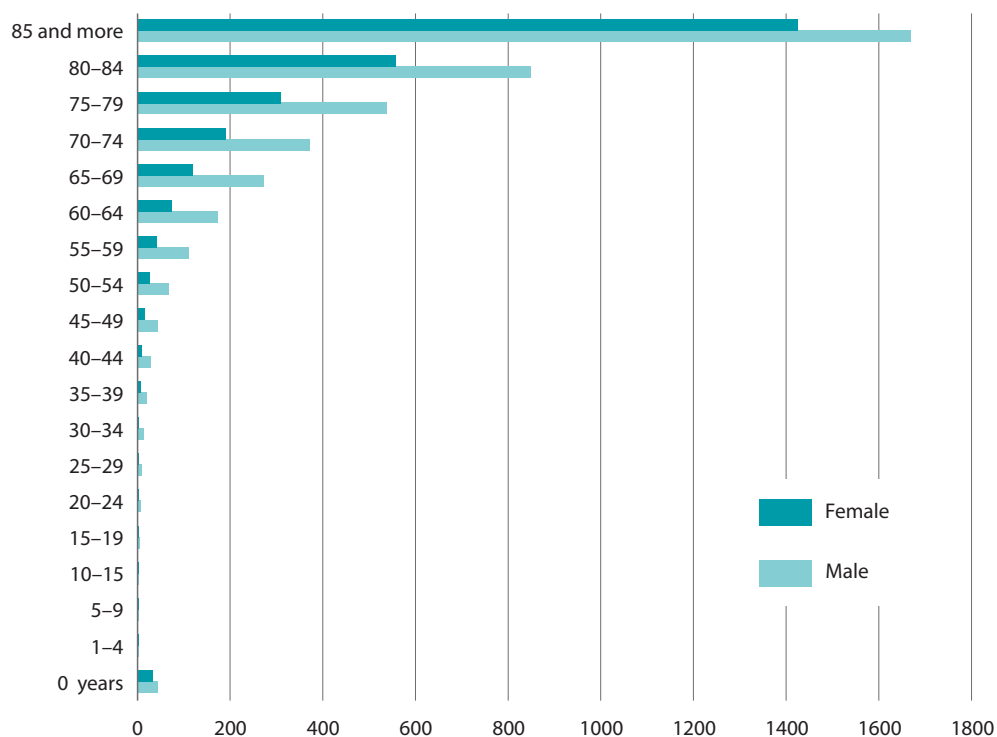
The death rate in 2023 amounted to 10.9‰, i.e. 1 prom. p. less than in 2022. Among the total number of deaths, there were almost 52% of males. The median age in 2023 was almost 77 years (72 years for men and almost 83 for women), while in 2000 it was 73 years (69 years for men and 78 for women, respectively).

The mortality rate is currently higher in urban areas (in 2023 it amounted to 11.4‰) than observed in rural areas (10.1‰) and shows significant regional variations. The regional range of differentiation between the voivodships developed in 2023 from 9.5‰ in the Podkarpackie voivodships to 12.8‰ in Łódzkie voivodship. High mortality also observed in Świętokrzyskie – 12.3‰.

The intensity of mortality varies according to gender and age. Starting from the youngest age groups of the population, evident is excessive mortality of males, i.e. mortality rates for males are higher than for females. In the group of 1–4 years, the ratios are small (for girls about 1.4 and for boys 1.6 deaths per 10 thousand population of a given gender), but for about 20–44 years they become 3 times higher for males, including for the group 25–29 years the difference is almost 4 times (3.3 to 10.8). As the age increases, the intensity of deaths is also getting higher – and in the oldest years of the age it is growing even avalanche. But also the size of gender ratios begins to equalise – for every 10 thousand of males aged at least 85 years, almost 1700 died during the year, and more than 1400 among females.

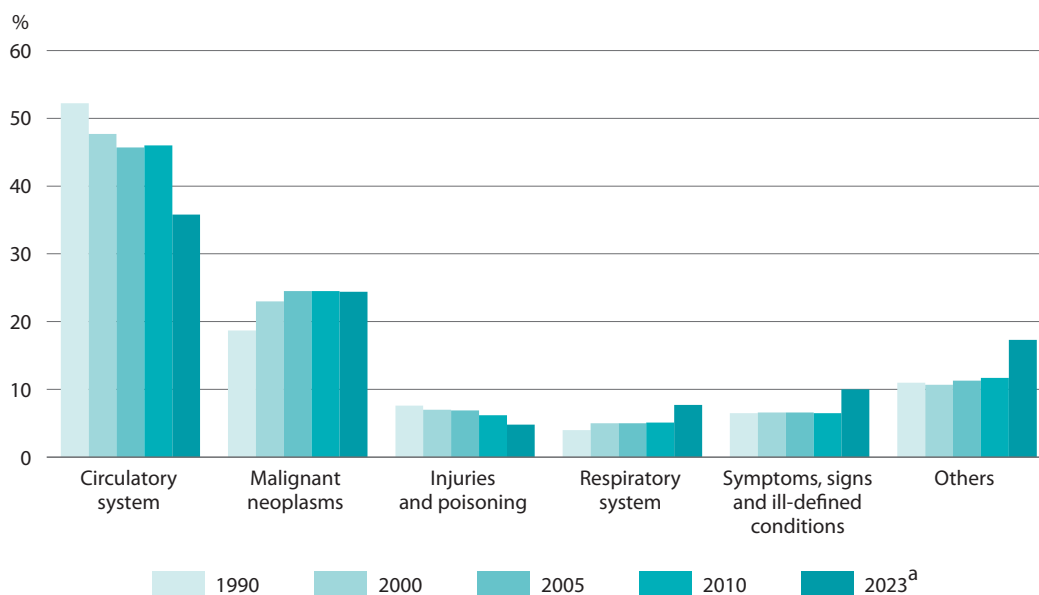
¹⁵ The data on deaths by week was compiled in accordance with ISO8601 (the International Organization for Standardization (ISO) International Date Determination Standard). This means that the first week of the year can contain days from the previous year, and the last week can contain days from the next year. Thus, the individual weeks of the year do not add up to individual months of the year, nor to the total number of years.

Chart 2.9. Intensity of deaths by sex and age (per 10,000 of a given age group) in 2023

The main causes of death in 2023 were circulatory system disease and neoplasms, both of which accounted for just almost 64% of all deaths. Compared to 2022, this share increased by about 4 percentage points. An adverse phenomenon is the continuing high number of diseases and deaths caused by neoplasms; in the early 90s of the 20th century, malignant neoplasms were the cause of less than 20% of all deaths and, in 2023, over 24%. In contrast, the share of deaths caused by circulatory system diseases decreases, from 52% in 1990 to approximately 37% at present. Other important causes of death are respiratory system diseases and injuries and poisonings, accounting for over 12% of all deaths. The share of deaths due to COVID-19 in 2023 was about 1% (in 2022, deaths due to COVID-19 accounted for almost 7%).

Chart 2.10. Causes of death in selected years

* In 2023, almost 1.1% of other causes are deaths due to COVID-19.

Gender and age differences also concern the impact of the causes of death. In a group of males under 50 (0–49 years), the most common causes of death are external causes, i.e. the effects of injuries/accidents and poisoning. Due to these causes, almost one in three of males die, and in the group aged 15–24 years external causes account for more than 60% deaths of males. Relatively fewer deaths are caused by these causes among older people. Males from the age of 50 die primarily from circulatory system disease (over 35%) and the share of these deaths is steadily increasing with age. For young females, malignant neoplasms are the most dangerous – almost 1/3 of all deaths of females at this age, but among females aged 45–49, the proportion of deaths from malignant neoplasms exceeds 40%. Among females aged 50 and over, the most common cause of death is circulatory system disease, with a percentage of almost 42%. Such a structure of deaths according to the most important groups of causes has been maintained in Poland for many years.

For several years, there has been a continuous decrease in the mortality of children between the ages of 1 and 14 years. The mortality rate of children aged 5 to 9 is particularly low. In 2022, the rate per 100 thousand population was just more than 9 deaths in this age group. By comparison, in the group aged 15–19 years, the rate was four times higher and amounted to over 36 deaths per 100 thousand population in this age group. In 2023, just over 13 deaths were recorded for every 100 thousand children aged between 1 and 14 (21 in 2000 and 36 in the 1990s). In urban areas, this rate is slightly higher than in rural areas (14.8 and 11.8, respectively).

The primary causes of death of children and adolescents aged 1–14 years are external causes of death (injury and poisoning), which account for almost ¼ of all deaths in this age group. Another group of causes are malignant neoplasms (almost 20% of children's deaths), then congenital malformations (almost 14%), respiratory system diseases (more than 11%) and diseases of the nervous system and sense organs 11%).

A worrying phenomenon is the increasing number of suicides among adolescents (aged 15–19) over the last 25 years. A particularly sharp increase was observed in the 1990s, i.e. from a 10% share in the early 1990s to 16% in 2000. Over the last 20 years, the level of deaths of adolescents from suicide has remained very high and oscillates around 20%. In 2023, this figure was more than 19%. This means that almost one in five teenagers died of suicide.

A positive phenomenon is the persistent low mortality of infants. In 2023, almost 1.1 thousand children under the age of 1 died. The rate of infant deaths per 1000 live births was slightly higher than the previous year (by 0.1 prom. p.) and was at the level of 3.9‰ (in urban areas 3.7‰ and 4‰ in rural areas).

The decrease in infant mortality, as well as the relatively low number of stillbirths, result in a decrease in perinatal mortality rates, which now amount to 5.3‰ in comparison to 19.5‰ in 1990 (in 2000 it amounted to 9.7‰). Perinatal mortality is one of the factors determining the health condition of the population – in addition to the overall intensity of deaths and life-long parameters.

The downward trend of infant mortality is due to a significant reduction in neonatal deaths in the first week of life. Invariably, almost half of infant deaths are caused by perinatal diseases and conditions, i.e. those arising during the mother's pregnancy and on the first 6 days of life of the newborn, the cause of another 38% of deaths are congenital disorders, and the remaining deaths are caused by diseases acquired during infancy or injuries. In 2023, 515 infants died from conditions starting in the perinatal period, of which more than half (280 deaths) due to pregnancy-related disorders and fetal growth. In contrast, 399 children under the age of 1 have died from congenital malformations.

Infant mortality is more spatially differentiated than with the overall death rate. In 2023, the infant mortality rate ranged from 2‰ in the Lubuskie voivodship to 5.5‰ in Kujawsko-Pomorskie. The average mortality rate for the years 2000-2023 ranges from 4.5‰ in Małopolskie to 6‰ in Dolnośląskie and Śląskie voivodships.

2.3. Life expectancy

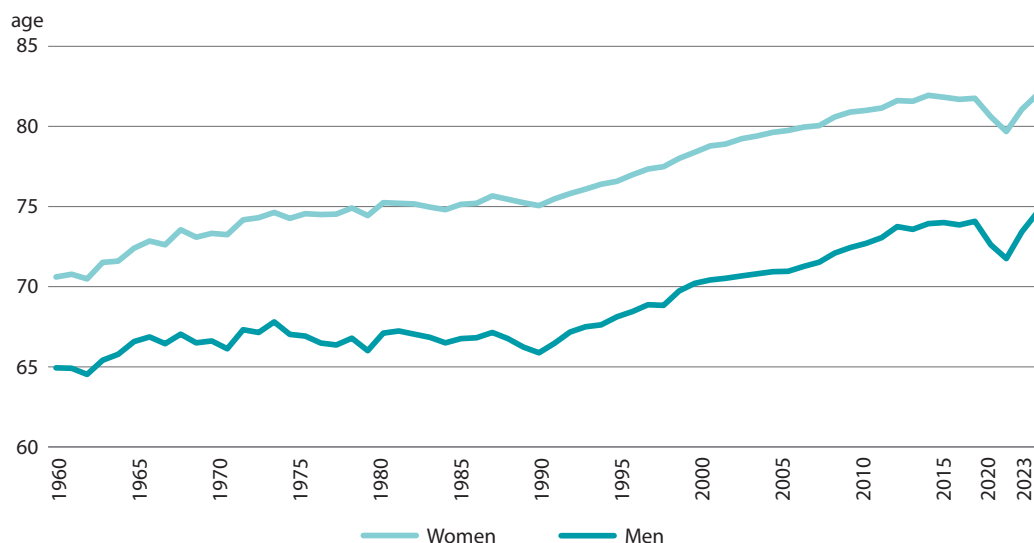
From 1960 to 2023, life expectancy in Poland increased by about 11.4 years for men and by about 9,7 years for women. Extension of life expectancy (Chart 2.11) for many years was caused mainly by drop in infant mortality rate. However, in recent years, the decline in the mortality rate among the elderly has also become more significant.

Life expectancy in 2023¹⁶ was 74.65 years for men and 81.99 years for women. Mortality decreased for both sexes compared to 2022, which resulted in the increase of life expectancy by 1.25 years and 0.93 years respectively.

As in other countries, the shorter life expectancy of men in Poland results from the phenomenon of high male mortality, which is observed in all age groups, but this difference decreases with age. Men in the cities live a little longer than those living in the countryside – in 2023 their average life expectancy was 74.95 years compared to 74.18 years for those in the countryside. The average life expectancy of women is more equal in both areas (81.94 years in urban areas and 82.07 years in rural areas).

¹⁶ Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Gawińska-Druźba E. [2024] Life expectancy in Poland 2023, „Analizy Statystyczne”, Statistics Poland, Warsaw, <https://stat.gov.pl/en/topics/population/life-expectancy/life-expectancy-of-poland-in-2023,2,17.html> (access 13.08.2024).

Chart 2.11. Life expectancy in 1950–2023

Life expectancy in Poland is highly spatially diversified. The latest data for 2023 show that the longest life expectancy among men was a characteristic of the inhabitants of the Małopolskie voivodship (76.19 years), followed by Podkarpackie (76.10 years). Among women, in the first place, there were inhabitants of the Podkarpackie voivodship (83.56 years), followed by Podlaskie (83.37 years) and Małopolskie (83.11 years) inhabitants. In turn, the shortest life expectancy for men was observed in Łódzkie (73.17 years), followed by Świętokrzyskie (73.93 years) and Warmińsko-Mazurskie (73.99 years). In case of women, the shortest life expectancy was recorded in Śląskie (81.12 years), followed by Łódzkie (81.24 years) and Kujawsko-Pomorskie (81.29 years).

A more complete interpretation of life expectancy data is made possible by analysing them in relation to health. The Healthy Life Years determine the average number of years of life without disability for a given person (of a given sex and age). Thus, this indicator adds a qualitative dimension to the expected number of life years and makes it possible to observe whether longer life means at the same time a longer life in good health.

According to the Statistics Poland, in 2022¹⁷ the healthy life expectancy in Poland amounted to 78.6% of life expectancy for women, and 81.9% for men. This means that in the case of women – out of the 81.1 years of life expectancy in 2022 – the first 63.7 years are the period without limitations caused by disability. For men, there are 60.1 healthy years out of an estimated 73.4 years to live. However, with age the percentage of life remaining without disability begins to decline, for example – a man who was 65 in 2022 can expect that about 54.1% of his further life will be healthy (on average 10.1 years), and a women – 48.7% (average 11.5 years).

As in the case of life expectancy, in Poland there is also spatial variation in the healthy life years. In 2022, people living in the Wielkopolskie voivodship had the longest lifetime without disabilities, where for men (at the time of birth) this value was estimated at 62.1 years, and for women 65.5 years. These results significantly exceed the corresponding values at the national level. The shortest healthy life years for men was noted in Lubelskie (59 years) and the Łódzkie (59.1 years), while for women – in Lubelskie, where it was only 62.3 years. As in 2021, the inhabitants of the western (and especially the north-western) voivodships spent bigger part of their lives without disabilities (i.e. the proportion of healthy life years at birth to the life expectancy was higher there) compared to voivodships in the east of the country.

¹⁷ Healthy life years, Eurostat database, <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00150/default/table?lang=en> (access 13.08.2024).

According to Eurostat^{18,19}, in 2021, among the European Union countries, the most beneficial proportions of the healthy life expectancy in relation to the life expectancy was observed in Bulgaria (89.9%), Malta (85.2%) and Greece (82.9%). For men in Bulgaria, life without disability accounted for 91.4% of the expected 70.6 years (64.5 healthy years), while for men from Malta, life in good health was 87.2% of the expected life expectancy, i.e. (70.1 healthy years out 78.3 years). In Greece, life expectancy for men was 78.3 years, with the percentage of life without disability being 84.5% (66.2 healthy years). Among women, the percentage of healthy life compared to men was lower and for Bulgaria it was equal to 88.4%, i.e. 68.9 healthy years out of 77.9 years of the whole life. In Malta and Greece, this rate was at a similar level, i.e. 83.1% and 81.3%, respectively, and life expectancy was significantly longer for women living in Malta (84.6 years) compared to women in Greece (83.4 years). The number of healthy life years for women in Malta was 70.3 years, and for women in Greece it was 67.8 years.

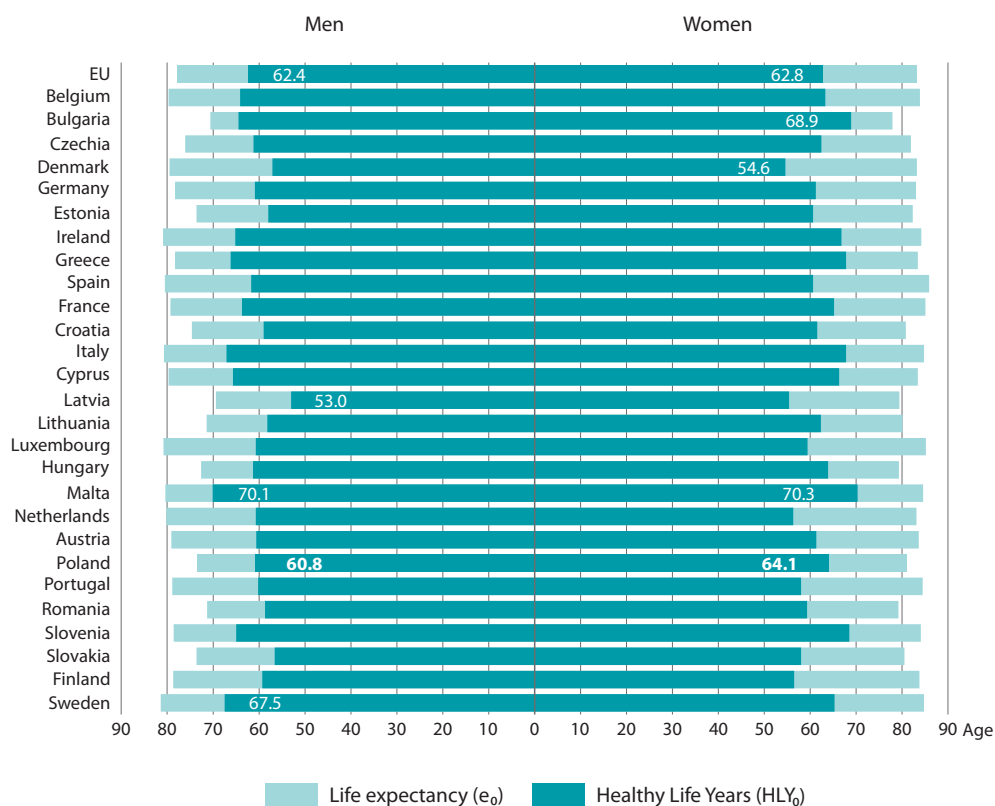
The least favourable proportions between healthy life expectancy and life expectancy for women were observed in Denmark and it was 65.6%, (i.e. 54.6 healthy years per 83.2 years of life) and Finland – 67.4% (i.e. 56.5 years of healthy life to 83.8 years of age). Among men, the lowest rates of healthy life were also recorded in Denmark (71.8%), then in Luxembourg (75.3%) and in Finland (75.3%), which translates into 57.1, 60.7 and 59.3 healthy life years respectively.

Analysing the number of healthy life years for women, the lowest in 2022 was observed in Denmark – 54.6 years, and the longest in Malta – 70.3 years – i.e. a difference of over 15 years. In case of men, the shortest healthy life expectancy was recorded in Latvia – 53 years, and the longest in Sweden – 67.5 years – over 14 years more.

¹⁸ Healthy life years, Eurostat database, <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00150/default/table?lang=en> (access 13.08.2024).

¹⁹ Life expectancy, Eurostat database, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_mlexpec/default/table?lang=en (access 21.06.2024).

Chart 2.12. Life expectancy and healthy life expectancy by sex in European Union countries in 2022

2.4. Formation and dissolution of families

The number of new marriages and their solidity, as an element of demographic development, have direct impact on its changes, because fertility rate of women in Poland is determined, inter alia, by the number of marriages²⁰. Despite the steady increase in the number of births from informal relationships, still more than 70% of the children are born in marriages. Additionally, it should be noted that half of the children are born during the first three years of marriage, which means that an increase in the number of newly contracted marriages results – in next 2–3 years – in an increase in the number of births.

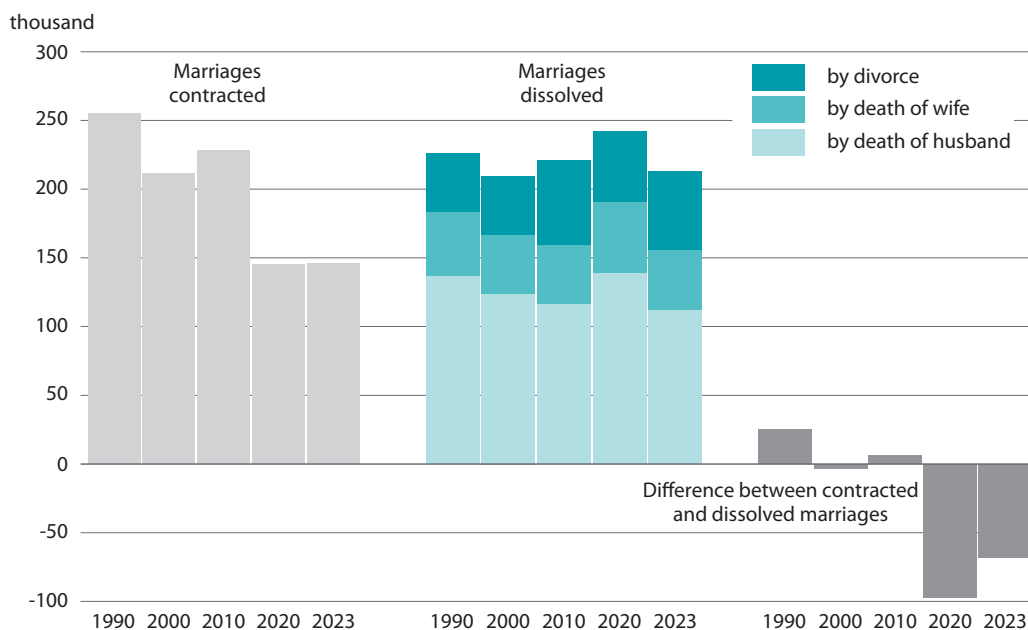
Unfortunately, we are also facing an unfavourable tendency in the family creation processes – since 2013, the number of newly contracted marriages has been below 200 thousand – in 2023 there were almost 146 thousand new marriages registered (the largest number in the current century – 258 thousand – was recorded in 2008). For the next time in the entire post-war period, such a low number of marriages was recorded (in 2020, due to restrictions related to the COVID-19 pandemic, only 145 thousand marriages were contracted).

In 2005–2019 the courts pronounce – on average – approx. 65 thousand divorces (after the peak in 2006, when there were almost 72 thousand), in 2020, due to the pandemic and limited work of courts, only 51 thousand divorces and in 2023 – almost 57 thousand.

²⁰ „Demographic situation in Poland up to 2018. Families creation and dissolution”, Part II <https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/demographic-situation-in-poland-up-to-2018-families-creation-and-dissolution,14,1.html> (access 31.07.2024).

In consequence – since 2011 – there has been a decrease in the number of existing marriages i.e. each year the number of newly contracted marriages is lower than the number of marriages dissolved due to death of a spouse or divorce. At the end of 2023 Poland had 8655 thousand married couples – 68 thousand less than a year earlier. It should be emphasised that in the 1990s and at the beginning of this century, divorces constituted the cause of dissolution of 1/5 of marriages per year, currently it is about 23%.

Chart 2.13. Balance of marriages in in selected years

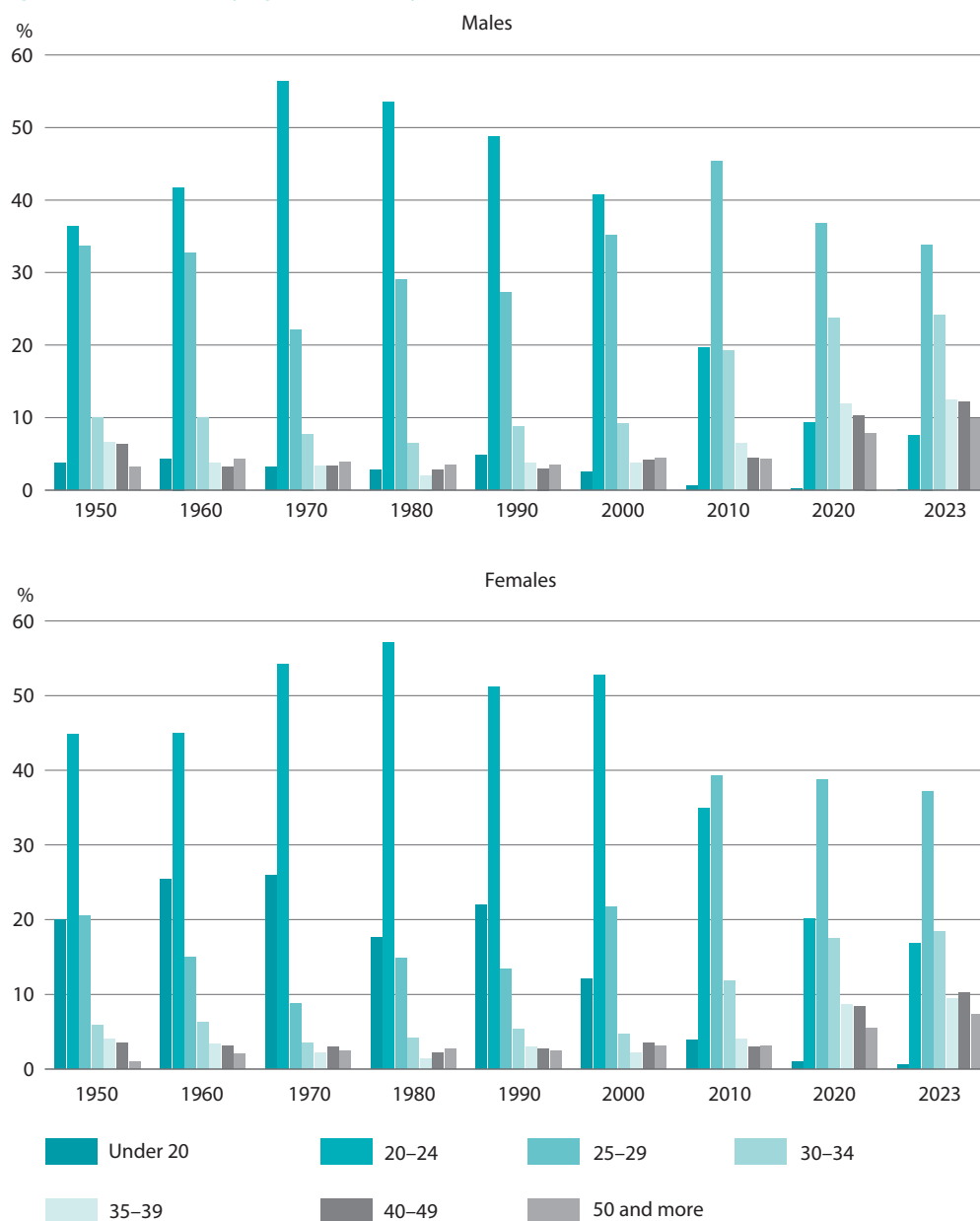

During the last years, marriage contracting rate in Poland have not exceeded 5‰, in 2023 was amounted to 3.9‰. The frequency of contracting marriages in urban areas is higher than in rural areas (4‰ and 3.7‰, respectively), which means a decrease by 0.2 – 0.3 prom. p compared to 2022. In terms of voivodships – the highest rates are observed in Małopolskie voivodship (4.3‰ in 2023), while the lowest: Świętokrzyskie and Opolskie voivodships (3.3‰ and 3.4‰ respectively in 2023).

Among all contracted marriages in 2023, 75% were first marriages (72% in urban areas, 79% in rural areas). Their share decreases every year by about 1–2 percentage points. The intensity of getting married in younger age groups is also decreasing, which should be associated with delaying the decision to get married, staying in informal relationships or giving up living in a relationship.

The choices made by the young people, who, while planning future, first invest in themselves – in education, work – then in a family, result in an increase in the age of bridegrooms and brides. In 2023, median age of a men contracting marriage was over 31 years and women about 29 years – in the case of both sexes it is almost 6 years more that in 2000. The youngest grooms live in voivodships of eastern and south-eastern Poland (Podkarpackie, Lubelskie, Małopolskie) – their median age is 30 years. On the other hand, the oldest are the inhabitants of western Poland (Zachodniopomorskie, Lubuskie and Dolnośląskie) – they are above 33–34 years old. It is similar in the case of brides – the youngest (about 27–28 years) live in voivodships of eastern and south-eastern Poland, while the oldest (30–32 years) in western voivodships.

Chart 2.14. Bridegrooms and brides by age in selected years (in %)

Religious marriages (i.e. the marriages contracted at churches and religious association²¹ and civil registry offices) constituted in 2023 approx. 47% of legal unions (in rural areas 59%, in urban areas – 39%) and their share is slightly decreasing every year (in 2010 it amounted to 68%, in urban areas 63% and in rural areas 75%).

²¹ The Catholic Church, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Lutheran Church, the Reformed Church, the Evangelical Methodist Church, the Baptist Church, the Seventh Day Adventist Church, the Polish Catholic Church, the Union of Jewish Communities, the Mariavite Church, the Pentecostal Church.

Marriages between Poles and foreigners constitute a small percentage of all marriages contracted in Poland. However, they are becoming more frequent, which should be associated with open borders and increased travel opportunities, as well as the increasing number of foreigners coming to Poland (also from outside the EU).

In recent years, both the number and percentage of marriages between Polish citizens and foreigners have been growing significantly – from 3837 in 2010 to 5655 in 2023. This change is visible primarily in the case of marriages contracted by Poles and foreigners. Men with Polish citizenship constitute a definite minority among binational marriages, but in recent years their number has been growing significantly, the main reason for which is the significant increase in the number of marriages concluded with Ukrainian citizens (449 marriages in 2010, 1435 in 2020 and 1788 in 2023).

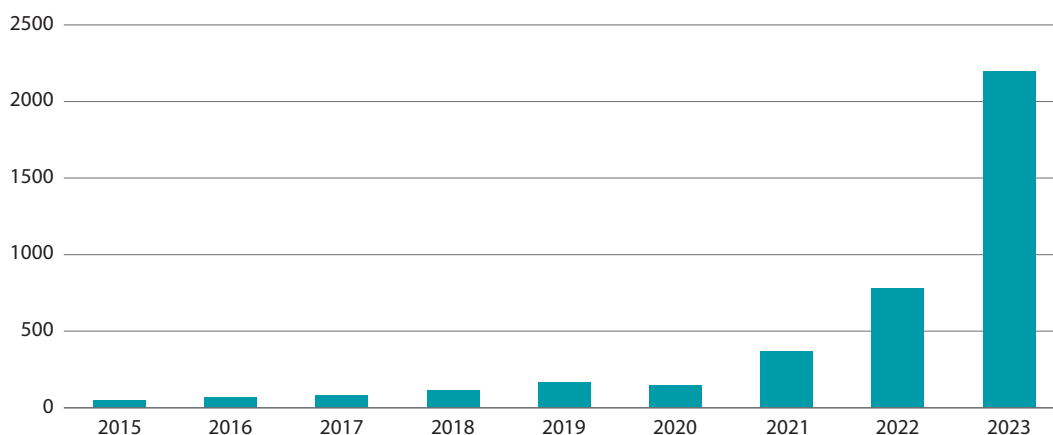
Table 2.2. Marriages with foreigners (persons without Polish citizenship) in selected years

Wyszczególnienie	2010	2015	2020	2023
Marriages with foreigners – total	3837	4060	4096	5655
% of total marriages	1.7	2.2	2.8	3.8
Polish women with foreigners	2810	2814	2053	3040
Polish men with foreigners	1027	1246	2043	2615

Poles most often marry citizens of Ukraine and Belarus, while Polish women marry mainly British, German, Italian and Ukrainian men.

Due to the war in Ukraine since 2022, the number of marriages contracted in Poland by people with only Ukrainian citizenship is growing significantly. In 2023 their number amounted to 2196, which means almost a threefold increase compared to the previous year.

Chart 2.15. Bridegrooms and brides with Ukrainian citizenship in 2015–2023

In 2023, almost 57 thousand marriages have been dissolved by the court. The number of divorces in urban areas is almost three times higher than in rural areas, and the ratio is almost doubled. In the case of separation it is two times higher. Significant differences were also observed in regional arrangement, i.e. behaviour of inhabitants of south-eastern Poland is more traditional, while inhabitants of western voivodships were the least traditional. Divorced spouses live together on average more than 14 years. Over the years, the age of spouses who decided to divorce has been rising – in 2023, an average divorcing man was over 43 years old and a woman 41 years old, i.e. 5 years older than in 2000 and 6–7 years older than in 1990.

Social consequence of divorces is the fate of underage children (aged below 18), which number amounted to 50 thousand in 2023. It gives raise to significant consequences for functioning of such families and causes an increase in the number of families of single mothers with underage children. On the other hand, it should be emphasised that courts award child custody to both parents more frequently – in 2023 there were 74% of such rulings, custody awarded exclusively to the mother accounts for 22% (in 2000 the share amounted to 65%), while custody awarded exclusively to the father accounts for only more than 2% of cases.

2.5. Natural increase/decrease of population

The rate of natural increase is a difference between the number of live births and the number of deaths, but it also becomes a resultant of all above-mentioned demographic phenomena and their trends observed in recent years. The result is the natural decline, recorded since 2013 (it also occurred in the years 2002–2005), mainly due to the small number of births with almost negligible changes in mortality intensity. Since 2013, the number of people deceased was more than 701 thousand higher than the number of children born.

Changes in the age structure of the population (decrease in the number of children and adolescents) and the decrease in the number of contracted marriages are the grounds for stating that this process will be progressive. The rate of natural increase for many years has been guaranteed by the population living in rural areas, in urban areas there was a permanent natural decrease. In 2023 both rural and urban areas note natural decrease which in rural areas was at the level of – 2.6‰, whereas in urban areas amounted to – 4.3‰.

The rate of natural growth/decline are considerably differentiated regionally. In 2023, natural decrease was recorded in all voivodships. The highest natural increase has been observed for the last few years in the Pomorskie voivodship – in 2019 the rate amounted to 1.5‰, currently it is negative. The next voivodship, comparable in this aspect, is Małopolskie where a negative increase has been recorded for several years again. These voivodships are characterized by high fertility and at the same time relatively low mortality. There is highest natural decline ratio occurs in Świętokrzyskie voivodship (–6.1‰).

The largest natural decrease occurs in powiats of the dominant part of the following voivodships: Świętokrzyskie, Dolnośląskie, Łódzkie, Lubelskie and Śląskie. In 2023 natural increase was recorded in 21 powiats of the Pomorskie, Wielkopolskie, Małopolskie voivodship and partially in the Podkarpackie, Dolnośląskie and Mazowieckie voivodships. The highest natural increase was recorded in 2023 in the Kartuzy powiat – it amounted to 5.3‰.

2.6. International migration of population

In 2023, the net international migration for permanent residence amounted to 6.8 thousand. The number of immigration reached 16.7 thousand, and emigration – 9.9 thousand. A positive net international migration (calculated on the basis of information on registration for permanent residence after arriving from abroad and on deregistration from permanent residence related to a departure abroad for permanent residence) was recorded for the eighth time in a row. Previously, for decades net international migration had been negative.

In 2023, compared to the previous year, an increase in the number of immigration was recorded and an almost 30% decrease in the number of emigration (in 2022, 15.6 thousand and 13.6 thousand, respectively). In the longer term, starting with Poland's accession to the European Union, we observe a relatively stable level of immigration (approximately 10–17 thousand per year) and at the same time significant fluctuations in emigration until 2015²² (in 2006 – 46.9 thousand, in 2010 – 17.4 thousand, in 2013 – 32.1 thousand) and minor changes after 2015 (about 8 – 14 thousand annually).

²² Data on foreign migrations for permanent residence for 2015 are not available.

The main directions of permanent emigration remain unchanged for many years – Germany and the United Kingdom. However, in recent years, fluctuations in the number of emigration for permanent residence to Germany have been noticeable. In 2023 3.1 thousand people have permanently left, in 2022 – 3.9, 2021 – 3.7 and in 2020 – 2.6 thousand. Last year, emigration to United Kingdom decreased by over 30% from 3.5 thousand. up to 2.2 thousand

Immigrants coming to Poland to for permanent residence are largely returning Poles – in 2023 they accounted for 60% of all immigrants (almost 10 thousand immigrants had Polish citizenship). In the case of immigration for permanent residence, as in the previous year, in 2023 the largest number of people came from Ukraine (3.9 thousand), United Kingdom (2.4 thousand) and Germany (2.3 thousand). The continuing significant number of permanent resident immigrants from Ukraine is a consequence of the armed conflict with Russia.

The scale of migrations for temporary stay is considerably larger. According to the latest estimate of the number of Polish residents staying temporarily abroad for 12 months or longer, at the end of 2022, 1,523 thousand people were temporarily staying abroad. inhabitants of our country, i.e. by 24 thousand (1.6%) less than in 2021²³.

This group of emigrants is dominated by individuals, who have combined their time abroad with working, taking up studies at universities and family reunification. The main directions of Polish temporary emigrations are: the United Kingdom, Germany, Ireland, Netherlands, Norway, Belgium and Italy. In the years 2017–2022, the largest increase in the number of long-term temporary emigrants from Poland occurred in the Netherlands, Switzerland and Norway – respectively 28 thousand (31.8%), 6 thousand (33.3%) and 5 thousand (6.9%). In turn, the largest decline was recorded in United Kingdom and Italy – respectively by 183 thousand. (29.1%) and 14 thousand (23.7%). Such emigration scale undermines the demographic potential of Poland. The negative side of this process is the scale of departures of young well-educated residents of Poland and individuals with high professional qualifications, which often are not being used in the destination country.

At the same time, during recent years, there has been observed a growth in a number of immigrants temporarily staying in Poland. The number of labour immigrants is increasing, especially of citizens of Ukraine, who are interested in working temporarily in Poland.

An increase in the number of foreigners interested in studying in Poland has been observed. The number of foreigners studying in Poland in the academic year 2023/2024 (as of December 31, 2023) amounted to 107.1 thousand. In comparison, in the academic year 2022/2023, 105.4 thousand of foreigners had been studying at Polish universities. Since 2000, every year, an increase in the amount of foreigners studying at Polish universities has been observed.

Analysis of the tendencies shows that Poland is transforming from a typical emigration country into an immigration country during the last 10 years.

2.7. Internal migration of population

From 2022, after significant decrease in 2020 (385 thousand), the number of internal migrations for permanent residence returned to over 400 thousand and in 2023 it amounted to 406 thousand. (in 2022 – 409 thousand). For several years, as a result of internal migrations, the number of inhabitants of rural areas is growing – in 2023, net migration for rural areas increased significantly and amounted to 46.8 thousand persons (in 2022 – 53.3 thousand).

²³ <https://stat.gov.pl/en/topics/population/international-migration/information-on-the-size-and-directions-of-emigration-for-temporary-stay-from-poland-in-2017-2022,8,1.html> (access 22.07.2024).

As in previous years – only in five voivodships: Mazowieckie, Pomorskie, Małopolskie, Dolnośląskie and Wielkopolskie the inflow of population was higher than the outflow. It means that in these voivodships internal migrations for permanent residence resulted in an increase in the number of population. The remaining voivodships recorded a decrease in population as a result of migration. The highest decrease was in Lubelskie voivodship, then subsequently in, Świętokrzyskie, Podkarpackie and Śląskie.

The leading destinations for interregional migration are usually the country's best-developed regions. In economically weak regions, migration flows are smaller. The directions of population movements are primarily determined by economic considerations (possibility of finding a job), but also by public transport. Nevertheless, inter-voivodships migrations account for only 22.7% of internal migrations for permanent residence. The main migration movement for permanent residence takes place within the voivodship.

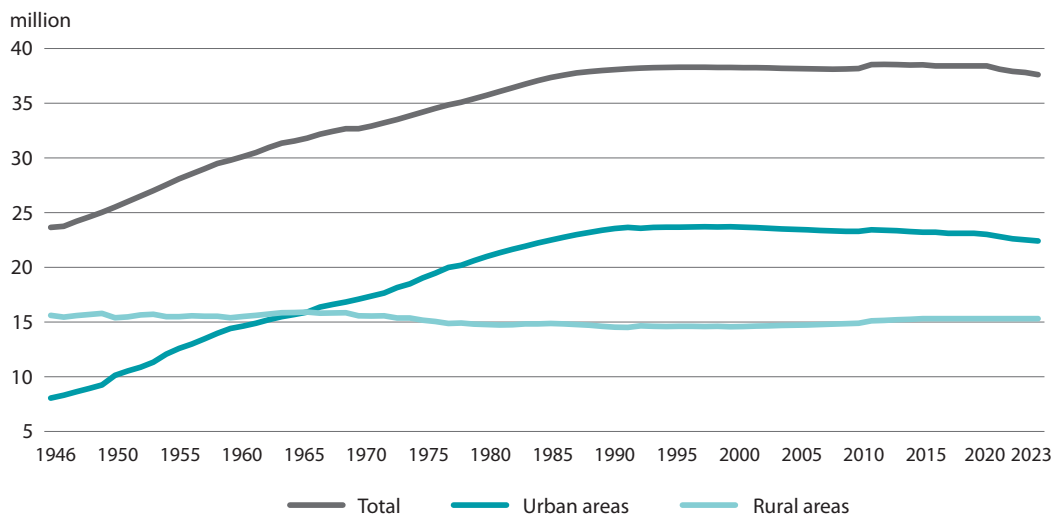
In 2023, it decreased once again by over 10 thousand, compared to the previous year, number of internal population movements for a temporary stay above 3 months, not exceeding 400 thousand and amounted to only 392 thousand (in 2022 – 403.7 thousand, in 2021 – 416.5 thousand, in 2020 – 422.5 thousand). Temporary migrations mostly concern movements to urban areas (from cities to cities and from rural to cities), which reflects the positive net migration of temporary migration in urban areas (in 2023 – 45.4 thousand, in 2022 – 44.8 thousand, 2021 – 49.1 thousand).

The largest number of temporary stay in 2023 above 3 months occurred in voivodships: Mazowieckie (14.7%), Śląskie (10.4%) and Małopolskie (9.6%). Similarly to the case of migration for permanent residence, temporary migration in 2023 concerned in 68.1% of movements within the same voivodship.

2.8. Decrease in the population

The most important characteristic of the current demographic situation of Poland is the actual decrease of population, continued since 2012 and resulting from the trends in the above-mentioned demographic phenomena shaped over the years.

Chart 2.16. Population in Poland in 1946–2023

From 2000 onwards, there has been a decrease in the number of urban inhabitants and their share in the overall population, which currently accounts for 59% (in the years 1990–2000 – almost 62%). In 2023, the annual population loss rate in rural areas amounted to -0.1% , in urban areas was -0.5% .

Table 2.3. Population^a in selected years

Specification	Population in thousands (as of December, 31)					Annual population growth (decrease) rate in %				
	1990	2000	2010	2022	2023	1990	2000	2010	2022	2023
Total	38073.0	38254.0	38529.9	37766.3	37636.5	0.22	-0.02	0.08	-0.37	-0.34
Urban areas	23546.0	23670.3	23429.1	22489.9	22376.5	0.69	-0.13	-0.06	-0.59	-0.50
Rural area	14527.0	14583.7	15100.8	15276.4	15260.0	-0.53	0.14	0.31	-0.05	-0.11

a The data was compiled taking into account the results of censuses: for 1990 and 2000 – the 2002 Census, for 2010 the 2011 Census, for 2022 and 2023 – the 2023 Census.

In 2022, all voivodships recorded a decrease in the number of inhabitants, while in 2023 the number of inhabitants increased in the Małopolskie and Pomorskie voivodships. In 2022 The number of inhabitants is already reduced in all voivodships. For over a dozen years this applies to voivodships: Łódzkie, Opolskie, Lubelskie, Śląskie and Podlaskie. Since 2010 joined them also Świętokrzyskie and Zachodniopomorskie, in 2018 Podkarpackie and next Wielkopolskie and Małopolskie voivodships. For the last few years, the largest population decline has taken place in the Świętokrzyskie voivodship – in 2023 it was -0.8%. There is natural decline ratio of -6.1‰ and one of the highest negative ratio of net internal migration for permanent residence (-2.3‰).

 Table 2.4. Population^a by voivodships in selected years

Voivodships	Population in thousands As of December, 31				Annual population growth (decrease) rate in %			
	2000	2010	2022	2023	2000	2010	2022	2023
Polska	38254.0	38529.9	37766.3	37636.5	-0.02	0.08	-0.37	-0.34
Dolnośląskie	2912.2	2917.2	2888.0	2879.3	-0.17	0.04	-0.33	-0.30
Kujawsko-pomorskie	2067.8	2098.7	2006.9	1996.0	-0.05	0.02	-0.54	-0.54
Lubelskie	2206.2	2178.6	2024.6	2011.0	-0.13	-0.24	-0.67	-0.67
Lubuskie	1008.5	1023.2	980.0	975.0	0.05	0.10	-0.56	-0.51
Łódzkie	2627.8	2542.4	2378.5	2362.5	-0.36	-0.29	-0.69	-0.67
Małopolskie	3222.4	3336.7	3429.0	3429.6	0.35	0.36	-0.04	0.02
Mazowieckie	5115.0	5267.1	5510.6	5510.5	0.05	0.40	-0.04	0.00
Opolskie	1070.6	1017.2	942.4	936.7	-0.34	-0.25	-0.65	-0.61
Podkarpackie	2101.4	2127.9	2079.1	2071.7	0.12	0.08	-0.33	-0.36
Podlaskie	1210.7	1203.4	1143.4	1138.2	-0.13	-0.12	-0.47	-0.45
Pomorskie	2172.3	2275.5	2358.3	2359.6	0.28	0.45	-0.02	0.05
Śląskie	4768.7	4634.9	4346.7	4320.1	-0.37	-0.10	-0.67	-0.61
Świętokrzyskie	1302.7	1282.5	1178.2	1168.5	0.01	-0.32	-0.80	-0.82
Warmińsko-mazurskie	1427.5	1453.8	1366.4	1357.9	0.19	0.01	-0.60	-0.62
Wielkopolskie	3345.3	3446.7	3493.6	3488.0	0.17	0.32	-0.18	-0.16
Zachodniopomorskie	1697.9	1723.7	1640.6	1631.8	0.06	-0.01	-0.57	-0.54

a The data was compiled taking into account the results of censuses: for 2000 – the 2002 Census, for 2010 the 2011 Census, for 2022 and 2023 – the 2021 Census.

Changes in 2023 in the number and territorial distribution of population affected slightly on the population density, 120 people still live on 1 km²; in urban areas around 952 (48 less than in the previous year), and in rural areas similar to last year – 53 people.

It must be stressed that inhabitants are attracted in particular to the areas where the developing largest multifunctional urban agglomerations (agglomerate areas) are located. This applies mainly to the regions of Warsaw, Tricity, Poznań, Kraków, the Bydgoszcz-Toruń agglomeration as well as Wrocław and, to a lesser extent, the districts surrounding Szczecin, Olsztyn, Białystok, Lublin, Rzeszów, Łódź and Zielona Góra.

Thus, the process of deurbanisation is deepened, which should be associated mainly with the processes of so-called “urban sprawl” and suburbanisation – rural areas which surround urban areas become, in fact, urbanised urban areas, while still remaining rural areas in an administrative sense.

2.9. Changes in the age structure of the population

In the overall the population of Poland²⁴ – approx. 37637 thousand – females permanently account for almost 52%; per 100 males, there are 107 females (in urban areas – 112, in rural areas – 101). The feminisation ratio varies due to age; among the population below 49, there are more males – in 2023 per 100 males in this age group there were fewer than 97 females. In turn, in the age group of 50 and more, the feminisation ratio currently is nearly 126, and in the oldest age groups (75 and more) per 100 males there are, on average, 188 females. This is a result of longer life expectancy of females, but over the years these parameters decrease, e.g. in 2010, the feminisation ratio for the age of 75 and more was 213. Among the rural population, the majority of females takes place as from the age of 64, in urban areas as from the age of 42 – which, in turn, results from the fact that females migrate from rural areas to urban areas.

As a result of the processes of vital statistics, migration and longer life expectancy of the population, there are significant transformations in the population structure by age. The median age of Poland's inhabitants amounted to almost 43 years in 2023, i.e. more than 7 years more than in 2000. The median age for males is over 41 years, and for females – 44 years (in 2000, respectively: more than 33 and 37 years). The rural inhabitants are 2 years younger than those living in urban areas, where the median age is 44 years.

Table 2.5. Population^a by age groups in selected years

Age groups	1990	2000	2010	2022	2023	1990	2000	2010	2022	2023
	in thousands					in percentage				
Total population	38073	38254	38530	37766	37637	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Biological age groups										
0–14	9495	7294	5856	5816	5667	24.9	19.1	15.2	15.4	15.1
15–64	24705	26234	27484	24597	24420	64.9	68.5	71.3	65.1	64.9
65 and more	3873	4726	5190	7353	7550	10.2	12.4	13.5	19.5	20.1
Economic age groups										
pre-working	11286	9333	7243	6951	6865	29.6	24.4	18.8	18.4	18.2
working	21898	23261	24831	22169	21985	57.5	60.8	64.4	58.7	58.4
mobile	15447	15218	15424	13581	13323	40.6	39.8	40.0	36.0	35.4
non-mobile	6452	8043	9407	8589	8662	16.9	21.0	24.4	22.7	23.0
post-working	4889	5660	6456	8646	8786	12.9	14.8	16.8	22.9	23.3

^a The data was compiled taking into account the results of censuses: for 2000 – the 2002 Census, for 2010 the 2011 Census, for 2022 and 2023 – the 2021 Census.

The changes in demographic processes, and more importantly, the deep births depression ongoing since the 1990s, have resulted in changes to the number and structure of population by age, i.e. observed until 2015 and since 2022 a decrease in the number of children (0-14 years) and an uninterrupted increase in the group of older people (65 years and more).

²⁴ The presented balance of size and structure of population takes into account Polish population, who temporarily emigrated abroad. At the same time immigrants who temporarily stay in Poland – regardless of duration of their stay and the formal and legal status of their residence – were not included into Polish residents (see methodological notes, point 3).

In 2023, the number of children under the age of 15 was almost 5.7 million, i.e. by 149 thousand less than a year earlier – the number of births was lower by 159 thousand than the number of 14-year-olds leaving the group of children. The share of the 0–14 age group in the Poland's population amounted to 15.1%. The lowest share – 15% – took place in 2015–2016; in 1990 children accounted for 25% of total population, and in 2000 – almost 20%).

On the other hand, the group of population aged 65 and more is constantly growing – in 2023 it increased by 197 thousand to the size of more than 7.5 million, which is 20.1% of the total population (in 1990, older people accounted for 1/10 of the population). Observed from year to year increase is due to the fact that more and more people born in the 1950s were moved to the elderly population. For this reason, the number and the percentage of adult population (15–64 years) has been decreasing in the past few years.

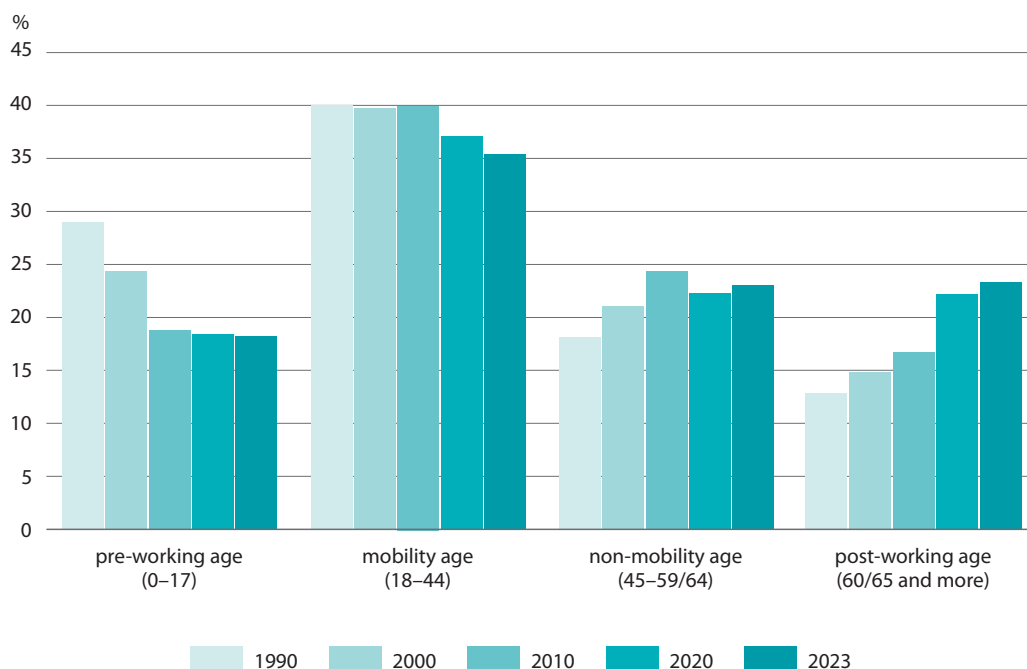
Changes take place also in case of economic age groups. The number of pre-working age population (0–17 years) was gradually decreasing until 2016. In 2017–2020 it increased to almost 7 million, while since 2021 it decreased again – in 2023 this number decreased by 86 thousand compared to the previous year. But still it is more than 4 million less than in 1990 and 2.4 million less than in 2000. The share of this group in the total population amounts to 18.2% – decreased by 2 percentage points compared to 2022 (24% in 2000 and 29% in 1990). It is a clearly visible difference between urban and rural areas – reaching almost 3 percentage points. Among the rural population this share amounts to 20.2%, while in urban population it is 16.9%.

Significant differences also occur between voivodships; younger, i.e. with higher share of children and adolescents in the total population are Pomorskie and Wielkopolskie (over 19%), while the smallest share characterizes Opolskie voivodship – 16.5%.

In the period of 2000–2009, there were observed significant changes among the population in the working age, resulting from entering the age by the people born in the period of the demographic boom from the first half of the 1980s. The population and its share in the total population grew rapidly. Since 2010, the percentage of the group of people in the working age has been decreasing and in 2023 it amounted to 58.4% ,i.e. almost 22 million people, by 184 thousand less than a year before. It results from the process of people born in the 1960s moving to the group of post-working age and decreasing population of people aged 18, strengthening the working age.

In 2023 increased the number and the percentage of population in non-mobile working age, with a share of 23%. The percentage of population in the mobile working age decreased by 0.6 percentage points compared to 2022, it fluctuated around 40% in the years 1990–2014 and at the end of 2023 it amounted to 35.4%.

Chart 2.17. Population by economic age groups in selected years

The regions of Poland are not significantly different in terms of the percentage of potential labour resources in regions population – the difference is over 2 percentage points. The largest share of potential labour resources characterizes Małopolskie, Opolskie and Podkarpackie voivodships (in 2023 more than 59% and Świętokrzyskie voivodships (57%).

Whereas, the ageing process of the Polish population shows an acceleration. It is shown by change tendencies concerning the share of population at post-working age (women – 60 years and more, men – 65 years and more). In the period of 2000–2023, the number of this subpopulation increased by over 3 million up to 8.8 million, and the share increased during this period from less than 15% to over 23%. In the case of this population age group, the difference in the share the overall urban and rural population amounts to 5.1 percentage points. In 2023 in urban areas the share increased to 25.4%, while at rural areas to almost 20.3%. Regional differentiation is slightly smaller – in 2023, the oldest was Świętokrzyskie voivodship with over 26% of the share of people at post-working age, while the smallest share (about 21%) was recorded in Małopolskie, Pomorskie and Wielkopolskie voivodships.

An increase in the number of people at post-working age is significantly influenced by the population of the elderly people (aged 80 and more). In 2000, the group of the oldest people comprised of 774 thousand (2% of total population), while in 2023, more than 1.6 million, and represent 4.3 of the population of Poland in total – more than double increase is the result of extension in life expectancy. There are definitely more older people living in urban areas; in 2023, the oldest people accounted for 4.7% of inhabitants of urban and 3.6% of rural areas. Also in this case, there is a significant territorial differentiation – the highest share of seniors was observed in Opolskie, Podlaskie and Świętokrzyskie voivodships – 4.8% in 2022, and Łódzkie, Lubelskie and Śląskie voivodships (4.7%), while the lowest share is recorded in Wielkopolskie voivodship – 3.6% last year and Lubuskie (3.7%), Warmińsko-mazurskie and Pomorskie (3.8%).

The group of people of old age is primarily diversified by sex – among men, seniors constitute less than 3% of the population, and among women almost 6%. The group itself is definitely dominated by women, whose share is almost 70% of people in the old age (similarly in urban and rural areas).

Table 2.6. Population^a at non-working age per 100 persons in working age in selected years

Specification	1990	1995	2000	2010	2020	2023
Total	74	68	64	55	68	71
Pre-working age (0–17)	52	45	40	29	31	31
Post-working age (60/65 and more)	22	23	24	26	37	40

a The data was compiled taking into account the results of censuses: for 2000 – the 2002 Census, for 2010 the 2011 Census, since 2020 – the 2021 Census.

The indicator defining the relationships between the individual economic age groups is the dependency ratio, illustrating the number of persons of non-working age per 100 people of working age. The dependency ratio has been growing for several years – in 2023, it was 71 in relation to 55 in 2010, and in 1990 it was as much as 74. Therefore, when analysing changes in the dependency ratio, consideration should be given to the proportions of partial ratios – much more important than the overall value of the ratio. The analysis of partial ratios shows adverse changes in both groups – separately considered relations of the number of persons in pre-working age group to the working age group as well as the number of persons in the post-working age group to working age group.

The ratio for the pre-working age population has remained practically unchanged for several years, while it is growing for the post-working age population. In 2023 per every 100 people of working age, there were 31 people of pre-working age and 40 people of post-working age. This means that the share of potential future labour resources is lower than the share of those who have already theoretically left the labour market. The proportions have been reversed since 2013; in 2010, partial ratios were at the level of 29 and 26, i.e. they were almost equal, but in the earlier years the relationships were much more favourable: in 2000, they were 40 to 24, and in the early 90s of the 20th century – 52 to 22.

2.10. Conclusion

The analysis of changes in the indicators for the individual voivodships indicates that over the last twenty five years the fastest rate of ageing of the population took place in the Opolskie, Zachodniopomorskie and Śląskie voivodships. The process of deterioration of the indicators was one of the fastest also in the Warmińsko-Mazurskie voivodship – although it still remains one of the youngest voivodships. On the other hand, since 1990 there has been the smallest change in the demographic parameters for the following voivodships: Mazowieckie, Wielkopolskie, Lubelskie and even Łódzkie – whose inhabitants are currently determined as the oldest in Poland.

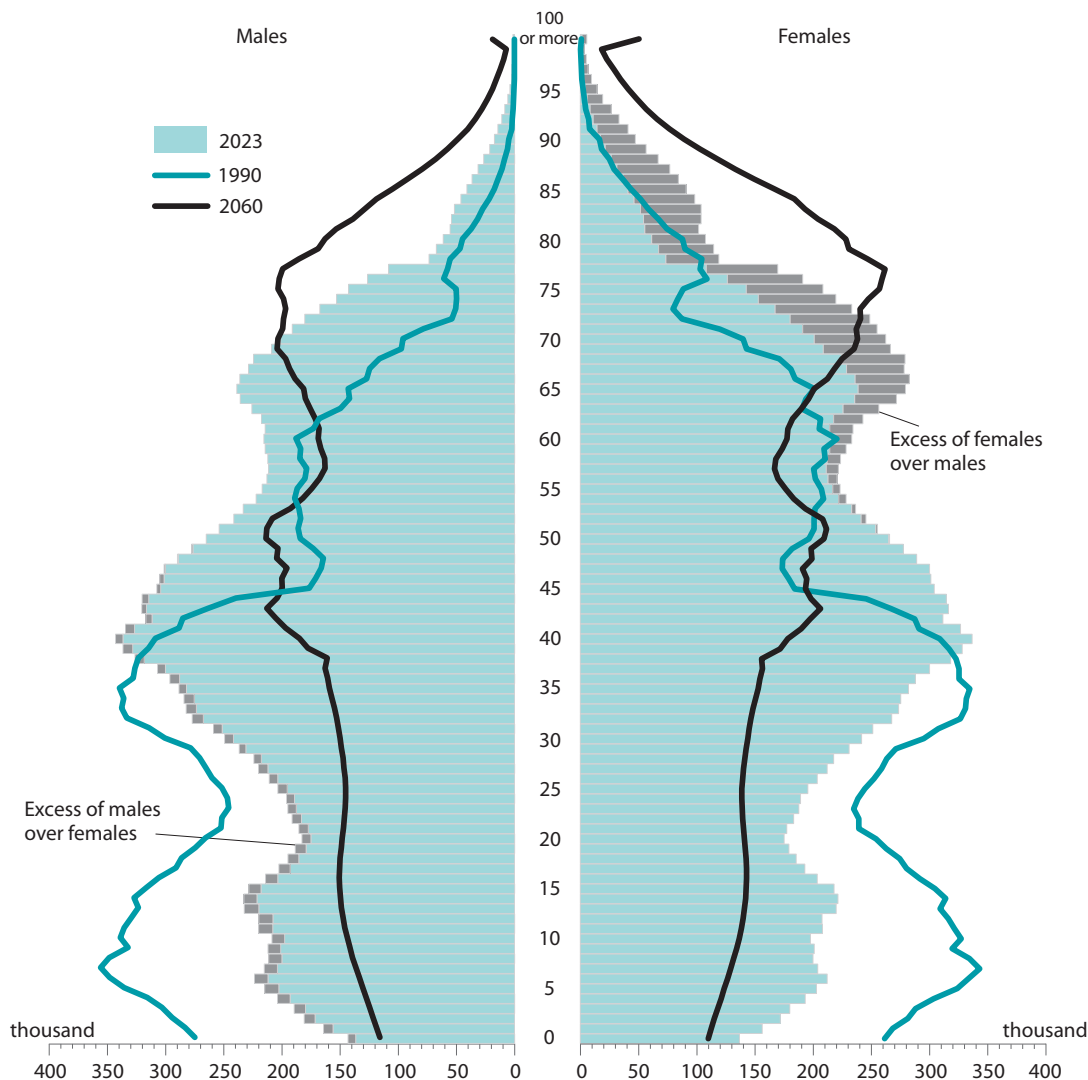
The process of ageing of the Poland's population is regionally differentiated – currently, the representative of the youngest age structure is the Pomorskie voivodship. The indicators in terms of the ageing of the population are the most favourable there, e.g. in 2023, the median age of the population was over 41 years and the percentage of children and adolescents is almost 20% (as a reminder, the parameters for Poland are, respectively, almost 43 years and 18%). The very similar age structure is also characteristic of the Małopolskie and Wielkopolskie voivodships. In turn, the voivodships characterised by the least favourable parameters of the age structure of the population are the Opolskie, Świętokrzyskie and Łódzkie voivodships where the median age is more than 44 years, and the percentage of young people is about 17% when compared to 25–26% of people of post-working age – very similar in this respect are also the Dolnośląskie and Śląskie voivodships.

It is projected²⁵ that for the next decades, i.e. till 2060, the process of ageing will affect most the Warmińsko-mazurskie, Opolskie and Podkarpackie voivodships, i.e. in the years 2025–2060, the percentage of elderly population (65 and older) in this voivodships will increase the most (more than 13 percentage points). The process of ageing will be mildest in the Pomorskie and Mazowieckie voivodships. In 2060 Pomorskie,

²⁵ Statistics Poland, Population projection 2023–2060, medium scenario.

Wielkopolskie, Mazowieckie and Małopolskie – i.e. the voivodships with the strong labour market and research and academic facilities – will be the youngest regions. The Opolskie and Świętokrzyskie will remain the oldest voivodships.

Chart 2.18. Pyramids of population in 1990, 2023 and the projection for 2060

The results of the projection show till 2060 the population of Poland will decrease by 6.7 million people (in relation to 2023). This state of affairs will be affected mostly by mortality (e.g. it is projected that in 2060 the number of deaths will reach almost 490 thousand). This will be the results of people born during the demographic boom of the 80s of the 20th century (who are now about 40) systematically entering the age of highest mortality. On the other hand, people who are now 20, will be reaching the retirement age. The median age of the population will be more than 50.25 years (i.e. above 7 years more than in 2023), which means more than half of population of Poland will be older than 50.

The increase in the number of births is not forecasted. Although, projection assumes the increase of total fertility rate, the number of potential mothers (now very young girls) will be a reason for which the number of births will be relatively low (around 225 thousand in 2060). The number of inhabitants in the Śląskie voivodship will be reduced the most, while in Pomorskie and Lubuskie will be reduced the least.

It should be noted that, in the case of the voivodships, the age structure of the population is shaped – in addition to births and deaths – also by migrations; mainly internal (domestic) but also international. Young people leave their family home to study, then they find work in large cities/agglomerations and they stay there and set up a family most often. When developing the population projection and predicting the level of births and deaths for subsequent years, we build on the analysis of existing reproductive, mortality and migration trends. However, it is no longer easy to determine the level of migration as the movements of the population are the more complex, dynamic and thus unpredictable process.

The ageing of the population, which is perceived in individual and social terms, sets difficult, multifaceted challenges, not only in the economic but also in the psychological, medical and social spheres. Poland, for which the projections are currently unfavourable, will face all the problems arising from the demographic trends that are unfavourable for it. This also applies to the individual voivodships – especially those with the oldest age structure of inhabitants, in which the process of ageing will be most aggravated.

Methodological notes²⁶

1. Data on size and structure of population have been prepared using the balance method, according to the following pattern:

Size of population at the beginning of the period (year, quarter)

+ live births

– deaths

+ registrations for permanent residence (moving from other units of administrative division and from abroad)

– deregistration from permanent residence (in connection with moving to other units of administrative division and abroad)

+ registration for temporary stay above 3 months (moving from other units of administrative division)

– deregistration from temporary stay above 3 months (in connection with moving to other units of administrative division)

+(-) changes in population caused by administrative changes which are reflected in Regulation of Council of Ministers on establishing the boundaries of certain gminas and cities and granting city status to certain localities

= Size of population at the end of the period (year, quarter)

The data on the number and structure of population presented in this publication have been developed according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include people who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but included permanent residents of Poland temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). For 2010–2019 the basis of the balance are the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2011, and since 2020 – the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2021. Component data (births, deaths and migration) comes from the reports of civil status offices, local registration offices of individual gminas and PESEL register.

2. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18–44) and non–mobility (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The non–working age population is defined as the pre–working age population, i.e., up to the age of 17 and the post–working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
3. Median age of population is a parameter determining the exact age, which half of population already exceeded and second half – did not reach yet.
4. Vital statistics contains marriages, divorces, births and deaths resulting in changes in the size and structure of population by sex, age and marital status.
5. Natural increase of population is the difference between the number of live births and the number of deaths.
6. Total fertility rate (TFR) means the number of children that would be born on average by the woman during her whole reproductive age (15–49), by assumption, that in particular phases of this period she would give birth to the children with the intensity observed in a given year, i.e. the age–specific fertility rates are treated as constant.
7. Infants are children below 1 year.

²⁶ Detailed information can be found in methodological report : „Vital statistic. Balances of population” <https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/methodological-report-vital-statistic-balances-of-population,11,1.html> , „Migration of population” <https://stat.gov.pl/en/topics/population/international-migration/methodological-report-migration-of-population,7,1.html> (access 12.08.2024).

8. The infant death rate is calculated as the relation between total number of infant deaths and total number of live births concerning the same period.
9. Perinatal mortality (rate) – still births and infant deaths at age 0–6 days per 1000 of live and still births.
10. Expectancy of life expresses average number of years that a person in a given age shall survive assuming a steady level of mortality in the period for which the table of the expectation of life was worked out:
  - in the case of a newborn (a child born in a year for which life tables are counted), it is the life expectancy at birth, i.e. the expected number of years to live;
  - in the case of a person who is already a certain age, it is the average life expectancy, i.e. the expected number of remaining years of life.
11. Population migration are movements of population connected with changing the place of residence (permanent residence or temporary stay) involving crossing the border of administrative unit of territorial division of Poland (internal migration) or the national border (international migration).
12. The base for a calculation of the all demographic rates and the migration of the population (per 1000 population) is average number of persons actually residing in a given area (i.e. voivodship, urban/rural areas). For annual data it is the population as of 30 June.

Aneks tabelaryczny

Table annex

TABLICA I. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE DLA LAT 1950–2023^a
TABLE I. BASIC DATA ON POPULATION SIZE, VITAL STATISTICS AND MIGRATION IN 1950–2023^a

OGÓŁEM
TOTAL

Wyszczególnienie	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
Ludność ogółem w tys. (w dn. 31.XII)	25035	27550	29795	31551	32658	34185	35735	37341	38073
Ludność w miastach w %	36,9	43,8	48,3	49,7	52,3	55,7	58,7	60,2	61,8
Ludność na wsi w %	63,1	56,2	51,7	50,3	47,7	44,3	41,3	39,8	38,2
Przyrost/ubytok rzeczywisty w tys.	422	538	423	212	267	339	321	277	85
w %	1,71	1,99	1,42	0,68	0,81	1,00	0,91	0,75	0,22
Mężczyźni (w tys.)	11942	13232	14414	15319	15861	16633	17411	18211	18552
Kobiety (w tys.)	13093	14318	15381	16232	16796	17552	18324	19130	19521
Mediana wieku									
mężczyźni	24,4	24,6	25,1	26,0	26,2	27,1	28,4	29,6	30,9
kobiety	27,1	27,5	28,3	29,5	30,3	30,0	31,0	32,3	33,7
Ludność w wieku w %									
przedprodukcyjnym (0–17 lat)	35,1	36,1	37,4	36,7	33,0	29,6	28,8	29,7	29,0
produkcyjnym (18–59/64 lata)	57,8	56,7	54,6	54,1	56,1	58,4	59,4	58,3	58,2
mobilny (18–44 lata)	41,7	39,3	37,1	37,7	39,4	41,0	40,9	40,0	40,1
niemobilny (45–59/64 lata)	16,2	17,4	17,5	16,4	16,7	17,4	18,4	18,3	18,1
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	7,0	7,2	8,0	9,3	10,9	12,0	11,8	12,0	12,8
0–14 lat (dzieci)	29,5	31,2	33,5	30,6	26,5	23,9	24,4	25,6	24,4
65 lat i więcej	5,3	5,5	5,9	7,0	8,4	9,7	10,0	9,4	10,2
Przeciętne trwanie życia									
mężczyźni	56,1	60,8	64,9	66,6	66,6	67,0	66,0	66,5	66,2
kobiety	61,7	66,2	70,6	72,4	73,3	74,3	74,4	74,8	75,2
Małżeństwa (w tys.)	267,1	258,6	244,2	199,9	280,3	330,8	307,4	266,8	255,4
na 1000 ludności	10,8	9,5	8,2	6,3	8,5	9,7	8,6	7,2	6,7
Rozwody (w tys.)	11,0	13,3	14,8	23,6	34,6	41,3	39,8	49,1	42,4
na 1000 ludności	0,4	0,5	0,5	0,8	1,1	1,2	1,1	1,3	1,1
Separacje (w tys.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urodzenia żywe (w tys.)	763,1	793,8	669,5	547,4	547,8	646,4	695,8	680,1	547,7
na 1000 ludności	30,7	29,1	22,6	17,4	16,8	19,0	19,5	18,2	14,3
Dzietność kobiet	3,71	3,61	2,98	2,52	2,20	2,27	2,28	2,33	1,99
Zgony ogółem (w tys.)	288,7	261,6	224,2	233,4	268,6	299,5	353,2	384,0	390,3
na 1000 ludności	11,6	9,6	7,6	7,4	8,3	8,8	9,9	10,3	10,2
według przyczyn (w %):									
choroby układu krążenia	14,8	19,1 ^b	23,4	30,1	38,9	43,4	47,8	51,0	52,2
nowotwory złośliwe	5,4	7,5 ^b	11,8	16,8	16,7	17,3	16,9	17,6	18,7
urazy i zatrucia	3,9	5,0 ^b	5,7	6,6	7,3	7,9	8,0 ^c	7,1	7,6
w tym: wypadki komunikacyjne	.	.	1,08	1,63	1,95	1,96	1,77 ^c	1,72	2,45
samobójstwa	0,56	0,62 ^b	1,06	1,22	1,36	1,29	1,38 ^c	1,30	1,27
przyczyny niedokładnie określone	27,1	28,2 ^b	20,3	13,1	10,0	8,5	7,8	6,9	6,5
Zgony niemowląt (w tys.)	82,4	64,6	37,5	23,8	20,0	18,6	17,7	15,1	10,6
na 1000 urodzeń żywych	111,2	82,2	54,8	43,2	36,7	29,0	25,5	22,0	19,3
Przyrost naturalny (w tys.)	474,4	532,2	445,3	314,0	279,2	346,9	342,6	296,1	157,4
na 1000 ludności	19,1	19,5	15,0	10,0	8,5	10,2	9,6	7,9	4,1
Migracje zagraniczne na stałe (w tys.)									
Imigracja	8,1	4,7	5,7	2,2	1,9	1,8	1,5	1,6	2,6
Emigracja	60,9	1,9	28,0	28,6	14,1	9,6	22,7	20,5	18,4
Saldo	-52,8	2,8	-22,3	-26,4	-12,2	-7,8	-21,2	-18,9	-15,8

a) Dane od 2020 r. zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. b) Dane dotyczą 1956 r. c) Dane dotyczą 1979 r.
a) Since 2020 data were prepared on the basis of the Census 2021 results. b) Data refer to 1956. c) Data refer to 1979.

1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	Specification
38284	38254	38157	38530	38437	38089	37908	37766	37637	Total population as of December 31 (in thousands)
61,8	61,9	61,4	60,8	60,3	59,8	59,7	59,6	59,5	Urban population in %
38,2	38,1	38,6	39,2	39,7	40,2	40,3	40,4	40,5	Rural population in %
19	-9	-17	33	-41	-122	-181	-141	-130	Actual increase/decrease in thousands
0,05	-0,02	-0,04	0,08	-0,11	-0,32	-0,47	-0,37	-0,34	in %
18628	18537	18454	18653	18598	18417	18323	18249	18182	Males (in thousands)
19656	19717	19703	19877	19839	19671	19585	19517	19454	Females (in thousands)
									Median age
32,0	33,4	34,7	36,3	38,2	40,0	40,3	40,7	41,2	males
35,3	37,4	38,9	39,9	41,6	43,2	43,5	44,0	44,4	females
									Age structure of population in %
26,6	24,4	20,6	18,8	18,0	18,4	18,4	18,4	18,2	pre-working (0-17 years)
59,6	60,8	64,0	64,4	62,4	59,4	59,1	58,7	58,4	working (18-59/64 years)
40,0	39,8	40,0	40,0	39,4	37,1	36,5	36,0	35,4	mobility (18-44 years)
19,6	21,0	24,0	24,4	23,0	22,3	22,5	22,7	23,0	non-mobility (45-59/64 years)
13,8	14,8	15,4	16,8	19,6	22,2	22,5	22,9	23,3	post-working (60/65 years and more)
21,6	19,1	16,2	15,2	15,0	15,6	15,6	15,4	15,1	0-14 years (children)
11,3	12,4	13,3	13,5	15,8	18,5	18,9	19,5	20,1	65 years and more
									Life expectancy at birth
67,6	69,7	70,8	72,1	73,6	72,6	71,8	73,4	82,0	males
76,4	78,0	79,4	80,6	81,6	80,6	79,7	81,1	74,7	females
207,1	211,2	206,9	228,3	188,8	145,0	168,3	155,8	145,9	Marriages (in thousands)
5,4	5,5	5,4	5,9	4,9	3,8	4,4	4,1	3,9	per 1000 population
38,1	42,8	67,6	61,3	67,3	51,2	60,7	60,2	56,9	Divorces (in thousands)
1,0	1,1	1,8	1,6	1,8	1,3	1,6	1,6	1,5	per 1000 population
x	1,3	11,6	2,8	1,7	0,7	0,8	0,7	0,6	Legal separations (in thousands)
433,1	378,3	364,4	413,3	369,3	355,3	331,5	305,1	272,5	Live births (in thousands)
11,3	9,9	9,6	10,7	9,6	9,3	8,7	8,1	7,2	per 1000 population
1,55	1,37	1,24	1,38	1,29	1,39	1,33	1,26	1,16	Total fertility rate
386,1	368,0	368,3	378,5	394,9	477,4	519,5	448,4	409,0	Total deaths (in thousands)
10,1	9,6	9,7	9,8	10,3	12,5	13,8	11,9	10,9	per 1000 population
									by causes (in %):
50,4	47,7	45,7	46,0	45,7	36,6	34,8	36,0	36,9	circulatory system diseases
20,2	23,0	24,5	24,5	25,5	20,9	18,0	21,4	24,4	malignant neoplasms
7,5	7,0	6,9	6,2	5,0	4,2	4,2	4,5	4,8	injuries and poisoning
2,08	1,94	1,62	1,20	0,89	0,76	0,52	0,54	0,60	of which: traffic accidents
1,42	1,59	1,64	1,68	1,37	0,95	0,88	0,99	1,11	suicides
8,5	6,6	6,6	6,5	6,6	10,4	7,1	9,5	9,6	Ill-defined conditions
5,9	3,1	2,3	2,1	1,5	1,3	1,3	1,2	1,1	Infant deaths (in thousands)
13,6	8,1	6,4	5,0	4,0	3,6	3,9	3,8	3,9	per 1000 live births
47,0	10,3	-3,9	34,8	-25,6	-122,0	-188,0	-143,3	-136,6	Natural increase (in thousands)
1,2	0,3	-0,1	0,9	-0,7	-3,2	-4,9	-3,8	-3,6	per 1000 population
									International migration (in thousands)
8,1	7,3	9,3	15,2	.	13,3	15,4	15,6	16,7	Inflows
26,3	27,0	22,2	17,4	.	8,8	12,0	13,6	9,9	Outflows
-18,2	-19,7	-12,9	-2,1	.	4,5	3,4	1,9	6,8	Net migration

TABLICA I. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE DLA LAT 1950–2023^a (cd.)TABLE I. BASIC DATA ON POPULATION SIZE, VITAL STATISTICS AND MIGRATION IN 1950–2023^a (cont.)
MIASTA
URBAN AREA

Wyszczególnienie	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
Ludność ogółem w tys. (w dn. 31.XII) ..	9243	12067	14401	15681	17088	19030	20979	22486	23546
w % ogółu ludności	36,9	43,8	48,3	49,7	52,3	55,7	58,7	60,2	61,8
Przyrost/ubytek rzeczywisty w tys.	323	751	240	196	270	543	374	252	162
w %	1,71	1,99	1,42	0,68	0,81	1,00	0,91	1,13	0,69
Mężczyźni (w tys.)	4322	5698	6923	7533	8183	9134	10073	10792	11303
Kobiety (w tys.)	4921	6369	7478	8148	8905	9896	10905	11694	12243
Mediana wieku									
mężczyźni	25,4	25,7	25,6	27,0	27,0	27,8	28,8	30,2	31,5
kobiety	28,3	28,7	28,9	30,3	30,7	30,2	31,0	32,5	34,2
Ludność w wieku w %									
przedprodukcyjnym (0–17 lat)	31,7	33,2	35,3	33,8	30,5	26,3	26,9	28,7	28,0
produkcyjnym (18–59/64 lata)	61,5	59,6	57,2	57,5	59,4	62,8	62,5	60,6	60,3
mobilny (18–44 lata)	45,2	42,7	40,4	41,8	43,2	45,7	44,4	42,4	41,8
niemobilny (45–59/64 lata)	16,3	17,0	16,8	15,8	16,2	17,0	18,1	18,2	18,6
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	6,8	7,1	7,5	8,7	10,1	10,9	10,5	10,7	11,6
0–14 lat (dzieci)	26,3	29,0	31,2	28,2	23,5	21,3	22,9	24,7	23,3
65 lat i więcej	5,0	5,4	5,5	6,5	7,7	8,7	8,9	8,3	9,1
Przeciętne trwanie życia									
mężczyźni	56,6	61,3	65,1	66,6	66,2	66,7	65,8	66,2	66,2
kobiety	63,0	67,3	71,3	72,7	73,4	74,2	74,2	74,5	74,9
Małżeństwa (w tys.)	114,2	128,5	123,7	102,5	146,7	181,5	187,3	159,8	141,0
na 1000 ludności	12,6	10,8	8,8	6,6	8,7	9,6	9,0	7,3	6,0
Rozwody (w tys.)	8,6	11,0	12,4	19,8	29,6	34,7	33,9	41,1	34,3
na 1000 ludności	0,9	0,9	0,9	1,3	1,7	1,8	1,6	1,9	1,5
Separacje (w tys.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urodzenia żywe (w tys.)	272,5	339,2	280,5	233,5	249,2	325,5	383,4	372,8	292,5
na 1000 ludności	30,0	28,6	19,9	14,9	14,7	17,3	18,5	16,9	12,4
Dzietność kobiet	3,24	3,18	2,43	1,92	1,71	1,77	1,93	2,05	1,72
Zgony ogółem (w tys.)	98,7	105,7	98,6	108,3	131,0	155,6	193,2	214,7	223,8
na 1000 ludności	10,9	8,9	7,0	6,9	7,7	8,3	9,3	9,7	9,5
według przyczyn (w %):									
choroby układu krążenia	20,7	25,9 ^b	27,5	31,9	40,2	43,6	47,5	50,3	51,7
nowotwory złośliwe	8,4	11,2 ^b	15,4	19,0	18,7	19,0	18,4	19,2	20,4
urazy i zatrucia	5,1	6,0 ^b	6,9	7,5	7,9	8,1	8,0 ^c	7,2	7,7
w tym: wypadki komunikacyjne	.	.	1,23	1,65	1,79	1,76	1,59 ^c	1,48	2,16
samobójstwa	0,88	0,84 ^b	1,50	1,57	1,61	1,40	1,42 ^c	1,35	1,20
przyczyny niedokładnie określone	13,0	13,1 ^b	11,8	9,6	7,2	6,3	6,3	5,7	5,6
Zgony niemowląt (w tys.)	27,0	24,5	14,3	9,6	8,8	9,4	9,8	8,4	5,6
na 1000 urodzeń żywych	102,6	73,3	49,7	41,1	35,8	29,5	25,7	22,2	19,1
Przyrost naturalny (w tys.)	173,8	233,5	181,9	125,2	118,2	169,9	190,2	158,1	68,7
na 1000 ludności	19,1	19,7	12,9	8,0	7,0	9,0	9,2	7,2	2,9
Migracje zagraniczne na stałe (w tys.)									
saldo migracji wewnętrznych	190,0	55,4	74,8	119,7	161,5	251,1	192,0	116,6	112,7
saldo migracji zagranicznych	-42,0	1,8	-16,3	-16,5	-9,5	-5,5	-13,3	-16,7	-12,6
ogólne saldo migracji	148,0	57,2	58,5	103,2	152,0	245,6	178,7	99,9	100,1

a) Dane od 2020 r. zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. b) Dane dotyczą 1956 r. c) Dane dotyczą 1979 r.

a) Since 2020 data were prepared on the basis of the Census 2021 results. b) Data refer to 1956. c) Data refer to 1979.

1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	Specification
23675	23670	23424	23429	23166	22777	22624	22490	22377	Total population as of December 31 (in thousands)
61,8	61,9	61,4	60,8	60,3	59,8	59,7	59,6	59,5	in % to total population
3	-30	-46	-14	-50	-141	-153	-134	-113	Actual increase/decrease in thousands
0,01	-0,13	-0,20	-0,06	-0,22	-0,61	-0,67	-0,59	-0,5	in %
11324	11271	11120	11125	10985	10780	10700	10631	10573	Males (in thousands)
12351	12399	12304	12304	12182	11998	11924	11859	11804	Females (in thousands)
									Median age
32,7	34,2	35,5	37,0	39,0	40,6	41,0	41,4	41,9	males
36,2	38,8	40,5	41,7	43,2	44,5	44,9	45,3	45,8	females
									Age structure of population in %
25,0	22,4	18,6	17,1	16,7	16,9	17,0	17,0	16,9	pre-working (0-17 years)
62,0	63,3	66,0	65,3	62,0	58,9	58,4	58,0	57,7	working (18-59/64 years)
41,3	40,5	40,2	39,9	38,8	37,1	36,4	35,8	35,1	mobility (18-44 years)
20,7	22,8	25,7	25,5	23,1	21,8	22,0	22,2	22,6	non-mobility (45-59/64 years)
13,0	14,3	15,5	17,6	21,3	24,2	24,6	25,0	25,4	post-working (60/65 years and more)
20,0	17,1	14,5	13,9	14,0	14,4	14,4	14,3	14,0	0-14 years (children)
10,5	11,7	13,1	13,9	17,0	20,3	20,8	21,4	22,0	65 years and more
									Life expectancy at birth
67,8	70,0	71,2	72,6	74,0	72,9	72,0	73,7	75,0	males
76,1	77,8	79,3	80,6	81,5	80,8	79,8	81,1	81,9	females
121,0	128,2	125,6	137,2	111,2	86,6	100,6	94,9	89,8	Marriages (in thousands)
5,1	5,4	5,4	5,9	4,8	3,8	4,4	4,2	4,0	per 1000 population
31,3	36,0	53,7	47,4	48,9	37	43,7	43,3	40,6	Divorces (in thousands)
1,3	1,5	2,3	2,0	2,1	1,6	1,9	1,9	1,8	per 1000 population
x	1,1	7,7	2,0	1,2	0,5	0,5	0,5	0,4	Legal separations (in thousands)
232,7	208,3	211,2	241,9	217,4	208,1	194,3	178,5	158,2	Live births (in thousands)
9,8	8,9	9,0	10,3	9,4	9,1	8,6	7,9	7,0	per 1000 population
1,29	1,20	1,15	1,29	1,24	1,32	1,27	1,21	1,11	Total fertility rate
223,3	218,2	219,4	227,5	242,1	295,4	322,6	278,4	255,5	Total deaths (in thousands)
9,4	9,3	9,4	9,7	10,4	12,9	14,2	12,3	11,4	per 1000 population
									by causes (in %):
48,4	45,9	43,7	43,8	44,1	35,1	33,8	34,9	35,8	circulatory system diseases
22,0	24,7	26,3	26,2	27,1	21,9	18,7	22,3	25,3	malignant neoplasms
7,4	6,7	6,6	5,8	4,6	3,8	3,8	4,2	4,4	injuries and poisoning
1,83	1,65	1,35	0,98	0,70	0,60	0,41	0,45	0,48	of which: traffic accidents
1,33	1,51	1,53	1,43	1,17	0,77	0,73	0,84	0,95	suicides
8,4	6,3	6,5	6,6	6,1	10,3	6,7	9,3	9,4	ill-defined conditions
3,2	1,7	1,3	1,2	0,9	0,7	0,8	0,7	0,6	Infant deaths (in thousands)
13,7	8,3	6,3	5,0	4,0	3,5	4,0	3,9	3,7	per 1000 live births
9,4	-9,9	-8,2	14,5	-24,7	-87,2	-128,3	-99,9	-97,4	Natural increase (in thousands)
0,4	-0,4	-0,4	0,6	-1,1	-3,8	-5,6	-4,4	-4,3	per 1000 population
									International migration (in thousands)
26,9	-4,2	-32,6	-46,0	-24,1	-39,4	-49,2	-53,3	-46,8	net internal migration
-15,7	-16,4	-10,5	-2,2	.	2,9	2,5	1,2	4,8	net international migration
11,2	-20,6	-43,1	-48,1	.	-36,6	-46,8	-52,1	-42	total net migration

TABLICA I. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE DLA LAT 1950–2023^a (dok.)TABLE I. BASIC DATA ON POPULATION SIZE, VITAL STATISTICS AND MIGRATION IN 1950–2023^a (cont.)
WIEŚ
RURAL AREAS

Wyszczególnienie	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
Ludność ogółem w tys. (w dn. 31.XII) ..	15792	15483	15394	15870	15570	15155	14756	14855	14527
w % ogółu ludności	63,1	56,2	51,7	50,3	47,7	44,3	41,3	39,8	38,2
Przyrost/ubytek rzeczywisty w tys.	99	-213	183	16	-3	-204	-53	25	-77
w %	0,63	-1,36	1,19	0,10	-0,02	-1,33	-0,35	0,17	-0,53
Mężczyźni (w tys.)	7620	7534	7492	7786	7678	7499	7337	7419	7249
Kobiety (w tys.)	8172	7949	7903	8085	7892	7656	7419	7436	7278
Mediana wieku									
mężczyźni	23,7	23,6	24,5	24,5	25,2	25,8	27,7	28,8	30,1
kobiety	26,1	26,5	27,6	28,3	29,6	29,6	30,9	31,7	32,6
Ludność w wieku w %									
przedprodukcyjnym (0–17 lat)	37,1	38,3	39,4	39,5	35,7	33,8	31,5	31,1	30,6
produkcyjnym (18–59/64 lata)	55,7	54,3	52,2	50,6	52,5	52,9	54,9	54,9	54,6
mobilny (18–44 lata)	39,6	36,6	34,0	33,6	35,3	35,0	35,9	36,5	37,3
niemobilny (45–59/64 lata)	16,1	17,7	18,2	17,0	17,2	18,0	19,0	18,4	17,3
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	7,1	7,3	8,4	9,8	11,8	13,3	13,6	14,0	14,8
0–14 lat (dzieci)	31,6	32,9	35,6	33,0	29,8	27,2	26,5	27,0	26,2
65 lat i więcej	5,4	5,6	6,3	7,5	9,1	10,8	11,7	11,2	12,0
Przeciętne trwanie życia									
mężczyźni	55,8	60,4	64,8	66,6	67,0	67,3	66,1	66,8	66,2
kobiety	61,0	65,4	70,0	72,1	73,3	74,4	74,8	75,3	75,8
Małżeństwa (w tys.)	152,9	130,1	120,5	97,4	133,6	149,3	120,1	107,0	114,4
na 1000 ludności	9,7	8,4	7,7	6,1	8,4	9,8	8,1	7,1	7,9
Rozwody (w tys.)	2,4	2,3	2,4	3,7	4,9	6,4	5,9	7,8	7,3
na 1000 ludności	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5
Separacje (w tys.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urodzenia żywe (w tys.)	490,6	454,6	389,0	313,9	298,6	320,9	312,4	307,3	255,2
na 1000 ludności	31,2	29,5	24,9	19,8	19,2	21,1	21,1	20,3	17,5
Dzietność kobiet	4,03	4,02	3,60	3,28	2,89	3,18	2,91	2,82	2,58
Zgony ogółem (w tys.)	190,0	155,9	125,6	125,1	137,6	143,9	160,0	169,3	166,5
na 1000 ludności	12,1	10,1	8,0	7,9	8,8	9,5	10,8	11,2	11,4
według przyczyn (w %):									
choroby układu krążenia	11,7	14,3 ^b	20,2	28,5	37,7	43,2	48,2	51,9	53,4
nowotwory złośliwe	3,8	5,0 ^b	8,9	14,8	14,8	15,4	15,2	15,5	16,5
urazy i zatrucia	3,4	4,2 ^b	4,7	5,8	6,7	7,7	7,9 ^c	7,0	7,7
w tym: wypadki komunikacyjne	.	.	0,97	1,62	2,11	2,18	1,98 ^c	2,02	2,85
samobójstwa	0,40	0,47 ^b	0,71	0,91	1,13	1,18	1,33 ^c	1,22	1,37
przyczyny niedokładnie określone	34,5	38,7 ^b	26,9	16,2	12,8	10,9	9,6	8,4	7,7
Zgony niemowląt (w tys.)	55,4	40,1	23,2	14,2	11,2	9,2	7,9	6,7	5,0
na 1000 urodzeń żywych	116,0	88,9	58,5	44,8	37,4	28,6	25,2	21,8	19,7
Przyrost naturalny (w tys.)	300,6	298,7	263,4	188,8	161,0	177,0	152,4	138,0	88,7
na 1000 ludności	19,1	19,4	16,9	11,9	10,4	11,6	10,3	9,1	6,1
Migracje zagraniczne na stałe (w tys.)									
saldo migracji wewnętrznych	-190,0	-55,4	-74,8	-119,7	-161,5	-251,1	-192,0	-116,6	-112,7
saldo migracji zagranicznych	-10,8	1,0	-6,0	-9,9	-2,7	-2,3	-7,9	-2,2	-3,2
ogólne saldo migracji	-200,8	-54,4	-80,8	-129,6	-164,2	-253,4	-199,9	-118,8	-115,9

a) Dane od 2020 r. zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. b) Dane dotyczą 1956 r. c) Dane dotyczą 1979 r.

a) Since 2020 data were prepared on the basis of the Census 2021 results. b) Data refer to 1956. c) Data refer to 1979.

1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	Specification
14609	14584	14733	15101	15271	15311	15284	15276	15260	Total population as of December 31 (in thousands)
38,2	38,1	38,6	39,2	39,7	40,2	40,3	40,4	40,5	in % to total population
16	21	30	47	9	18	-28	-7	-16	Actual increase/decrease in thousands
0,11	0,14	0,20	0,31	0,06	0,12	-0,18	-0,1	-0,1	in %
7304	7266	7334	7528	7613	7637	7623	7619	7609	Males (in thousands)
7305	7318	7399	7572	7658	7674	7661	7658	7651	Females (in thousands)
									Median age
30,9	32,2	33,6	35,2	37,0	39,0	39,4	39,8	40,3	males
33,6	34,9	36,2	37,4	39,2	41,2	41,5	41,9	42,4	females
									Age structure of population in %
29,2	27,6	23,8	21,5	19,9	20,6	20,6	20,4	20,2	pre-working (0-17 years)
55,6	56,8	60,8	63,1	63,2	60,2	60,0	59,7	59,5	working (18-59/64 years)
37,9	38,6	39,5	40,3	40,3	37,1	36,7	36,3	35,8	mobility (18-44 years)
17,7	18,2	21,2	22,8	22,8	23,1	23,3	23,5	23,7	non-mobility (45-59/64 years)
15,1	15,6	15,4	15,4	17,0	19,2	19,4	19,8	20,3	post-working (60/65 years and more)
24,3	22,2	18,9	17,3	16,4	17,4	17,3	17,1	16,7	0-14 years (children)
12,6	13,4	13,6	12,8	14,0	15,9	16,2	16,7	17,2	65 years and more
									Life expectancy at birth
67,4	69,4	70,3	71,4	73,0	72,1	71,4	73,0	74,2	males
76,8	78,4	79,6	80,7	81,7	80,6	79,6	81,1	82,1	females
86,1	83,0	81,3	91,1	77,6	58,5	67,7	61,0	56,1	Marriages (in thousands)
5,9	5,7	5,5	6,0	5,1	3,8	4,3	4,0	3,7	per 1000 population
6,0	6,7	13,9	13,4	17,6	13,6	16,2	16,0	15,4	Divorces (in thousands)
0,4	0,5	0,9	0,9	1,2	0,9	1,1	1,0	1,0	per 1000 population
x	0,2	3,9	0,8	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	Legal separations (in thousands)
200,4	170,0	153,2	171,4	151,9	147,2	137,2	126,6	114,3	Live births (in thousands)
13,7	11,6	10,4	11,4	10,0	9,6	9,0	8,3	7,5	per 1000 population
2,02	1,65	1,40	1,51	1,35	1,49	1,42	1,34	1,24	Total fertility rate
162,8	149,8	148,9	151,0	152,9	182,0	197,0	170,0	153,5	Total deaths (in thousands)
11,1	10,2	10,1	10,0	10,0	11,9	12,9	11,1	10,1	per 1000 population
									by causes (in %):
53,3	50,2	48,5	49,2	48,2	38,9	36,4	37,7	38,7	circulatory system diseases
17,7	20,4	21,9	21,8	22,9	19,3	16,9	19,9	22,9	malignant neoplasms
7,5	7,4	7,3	6,9	5,6	4,9	4,8	5,1	5,5	injures and poisoning
2,43	2,36	2,01	1,53	1,19	1,03	0,71	0,68	0,81	of which: traffic accidents
1,56	1,70	1,81	2,05	1,69	1,24	1,13	1,23	1,39	suicides
8,8	7,2	6,8	6,3	5,6	10,4	7,7	9,7	9,8	ill-defined conditions
2,7	1,4	1,0	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	Infant deaths (in thousands)
13,5	7,9	6,5	5,0	4,1	3,7	3,9	3,8	4,0	per 1000 live births
37,6	20,2	4,3	20,4	-0,9	-34,8	-59,7	-43,4	-39,2	Natural increase (in thousands)
2,6	1,4	0,3	1,4	-0,1	-2,3	-3,9	-2,8	-2,6	per 1000 population
									International migration (in thousands)
-26,9	4,2	32,6	46,0	24,1	39,4	49,2	53,3	46,8	net internal migration
-2,5	-3,3	-2,4	0,1	.	1,6	0,9	0,7	2,0	net international migration
-29,4	0,9	30,2	46,0	.	41,1	50,2	54,0	48,8	total net migration

TABLICA II. LUDNOŚĆ ORAZ WYBRANE WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.
TABLE II. POPULATION AND SELECTED DEMOGRAPHIC INDICATORS BY VOIVODSHIPS IN 2023

Województwa Voivodships	Ludność (stan w dniu 31.12) Population (as of 31.12)	Przyrost roczny Annual growth		Gęstość zaludnienia Population per 1km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Kobiety Females
		w tys. in thousands	w % in %			
POLSKA POLAND	37 636 508	-129,8	-0,34	120	107	51,7
Dolnośląskie	2 879 271	-8,8	-0,30	144	108	51,9
Kujawsko-pomorskie	1 996 003	-10,9	-0,54	111	107	51,6
Lubelskie	2 011 047	-13,6	-0,67	80	107	51,6
Lubuskie	975 023	-5,0	-0,51	70	106	51,5
Łódzkie	2 362 519	-16,0	-0,67	130	110	52,4
Małopolskie	3 429 632	0,6	0,02	226	106	51,5
Mazowieckie	5 510 527	-0,1	0,00	155	109	52,1
Opolskie	936 725	-5,7	-0,61	100	107	51,7
Podkarpackie	2 071 676	-7,4	-0,36	116	104	51,1
Podlaskie	1 138 216	-5,1	-0,45	56	106	51,4
Pomorskie	2 359 573	1,3	0,05	121	106	51,4
Śląskie	4 320 130	-26,6	-0,61	350	108	51,9
Świętokrzyskie	1 168 499	-9,7	-0,82	100	106	51,4
Warmińsko-mazurskie	1 357 910	-8,5	-0,62	56	105	51,2
Wielkopolskie	3 487 973	-5,6	-0,16	117	106	51,4
Zachodniopomorskie	1 631 784	-8,8	-0,54	71	106	51,5
MIASTA URBAN AREAS	22 376 547	-113,4	-0,50	952	112	52,7
Dolnośląskie	1 939 504	-11,0	-0,57	885	112	52,8
Kujawsko-pomorskie	1 155 424	-10,9	-0,94	1365	112	52,9
Lubelskie	926 885	-8,2	-0,88	886	114	53,2
Lubuskie	624 598	-5,1	-0,81	712	110	52,4
Łódzkie	1 459 655	-9,2	-0,62	1178	115	53,6
Małopolskie	1 641 971	1,9	0,12	964	112	52,8
Mazowieckie	3 562 270	-0,6	-0,02	1540	114	53,2
Opolskie	494 029	-4,4	-0,89	583	111	52,6
Podkarpackie	849 161	-5,1	-0,59	671	110	52,3
Podlaskie	692 133	-3,7	-0,53	748	111	52,6
Pomorskie	1 470 461	-5,3	-0,36	784	110	52,5
Śląskie	3 274 119	-24,7	-0,75	851	109	52,3
Świętokrzyskie	526 512	-1,7	-0,32	651	112	52,9
Warmińsko-mazurskie	799 788	-6,5	-0,81	1298	111	52,5
Wielkopolskie	1 849 631	-12,3	-0,66	1140	111	52,6
Zachodniopomorskie	1 110 406	-6,6	-0,59	755	110	52,4
WIEŚ RURAL AREAS	15 259 961	-16,4	-0,11	53	101	50,1
Dolnośląskie	939 767	2,3	0,24	53	101	50,2
Kujawsko-pomorskie	840 579	0,0	0,01	49	99	49,8
Lubelskie	1 084 162	-5,3	-0,49	45	101	50,2
Lubuskie	350 425	0,1	0,04	27	99	49,8
Łódzkie	902 864	-6,8	-0,75	53	101	50,4
Małopolskie	1 787 661	-1,3	-0,07	133	101	50,3
Mazowieckie	1 948 257	0,5	0,03	59	101	50,2
Opolskie	442 696	-1,3	-0,29	52	103	50,6
Podkarpackie	1 222 515	-2,4	-0,19	74	101	50,2
Podlaskie	446 083	-1,5	-0,33	23	98	49,5
Pomorskie	889 112	6,6	0,74	50	99	49,7
Śląskie	1 046 011	-1,9	-0,18	123	103	50,9
Świętokrzyskie	641 987	-8,0	-1,23	59	100	50,1
Warmińsko-mazurskie	558 122	-2,0	-0,35	24	97	49,3
Wielkopolskie	1 638 342	6,7	0,41	58	100	50,1
Zachodniopomorskie	521 378	-2,3	-0,43	24	98	49,6

Ludność w miastach Urban popu- lation	Ludność według grup wieku Population by age groups							Mediana wieku Median age	
	przed- produkcyjny preworking	produkcyjny working			poproduk- cyjny postworking	0–14 lat 0–14 years	65 i więcej lat 65 and more	mężczyźni males	kobiety females
		ogółem total	mobilny mobile	niemobilny non-mobile					
w % do ogólnej liczby ludność in % of total population									
59,5	18,2	58,4	35,4	23,0	23,3	15,1	20,1	41,2	44,4
67,4	17,2	58,5	35,9	22,5	24,3	14,2	21,0	41,7	44,7
57,9	18,1	58,3	34,9	23,4	23,6	14,8	20,2	41,5	44,9
46,1	17,8	57,8	34,6	23,2	24,4	14,5	21,0	41,6	45,5
64,1	18,0	58,2	34,9	23,3	23,8	14,6	20,4	41,9	44,9
61,8	17,1	57,0	33,6	23,4	25,9	14,1	22,4	42,4	46,8
47,9	19,2	59,4	37,0	22,4	21,4	16,0	18,3	39,9	42,5
64,6	19,3	58,6	36,3	22,3	22,1	16,1	19,2	40,3	43,2
52,7	16,5	59,0	34,2	24,8	24,5	13,6	20,9	43,1	46,1
41,0	18,5	59,2	35,9	23,3	22,3	15,3	19,0	40,8	43,8
60,8	18,0	58,5	35,0	23,5	23,5	14,9	19,9	41,2	45,0
62,3	19,6	58,8	36,7	22,1	21,6	16,2	18,6	40,0	42,4
75,8	17,3	57,9	34,0	23,9	24,9	14,3	21,3	42,6	46,0
45,1	16,7	57,2	33,6	23,7	26,1	13,6	22,5	43,0	46,8
58,9	18,1	58,8	35,1	23,6	23,2	14,7	19,6	41,5	44,7
53,0	19,4	58,8	36,3	22,5	21,8	16,0	18,7	40,2	43,1
68,0	17,1	58,1	34,6	23,5	24,8	13,9	21,4	42,5	45,6
.	16,9	57,7	35,1	22,6	25,4	14,0	22,0	41,9	45,8
.	15,8	57,9	36,0	21,9	26,3	13,2	22,9	42,0	45,9
.	16,4	57,1	34,0	23,1	26,5	13,4	22,9	42,6	47,0
.	16,8	56,5	33,8	22,7	26,7	13,7	23,1	42,3	47,1
.	17,1	57,3	34,3	22,9	25,6	13,9	22,1	42,4	46,0
.	15,8	56,1	33,1	23,0	28,1	13,1	24,4	43,1	48,3
.	17,0	59,0	37,5	21,5	24,0	14,2	20,8	40,6	44,0
.	18,4	58,5	36,9	21,6	23,1	15,4	20,2	40,4	43,7
.	15,6	57,6	33,5	24,0	26,8	12,8	23,1	43,6	47,5
.	17,2	57,4	34,7	22,7	25,3	14,1	21,7	41,9	45,8
.	17,7	58,1	35,1	23,0	24,2	14,6	20,4	41,1	45,5
.	17,3	58,2	36,3	21,9	24,5	14,3	21,3	41,2	44,5
.	16,6	57,5	33,8	23,7	25,9	13,7	22,3	42,9	46,7
.	15,2	55,4	32,0	23,4	29,4	12,4	25,5	44,3	49,3
.	17,1	57,3	34,2	23,1	25,6	13,9	21,8	42,1	46,4
.	17,3	57,9	35,7	22,2	24,8	14,2	21,5	41,3	45,1
.	16,2	57,0	34,0	23,0	26,8	13,2	23,3	43,1	46,7
.	20,2	59,5	35,8	23,7	20,3	16,7	17,2	40,3	42,4
.	20,1	59,7	35,8	23,9	20,2	16,5	17,0	40,9	42,5
.	20,4	59,9	36,1	23,8	19,7	16,7	16,6	40,2	42,0
.	18,7	58,9	35,3	23,7	22,4	15,3	19,3	41,0	44,1
.	19,5	60,0	35,9	24,1	20,5	15,9	17,3	41,0	42,7
.	19,2	58,5	34,4	24,1	22,3	15,8	19,1	41,4	44,1
.	21,2	59,8	36,6	23,2	19,1	17,6	16,0	39,1	41,1
.	21,0	58,7	35,2	23,5	20,3	17,3	17,3	40,1	42,3
.	17,5	60,5	34,8	25,7	22,0	14,5	18,4	42,6	44,6
.	19,4	60,4	36,6	23,8	20,1	16,1	17,1	40,0	42,4
.	18,6	59,0	34,7	24,3	22,4	15,4	19,3	41,5	44,1
.	23,4	59,7	37,3	22,5	16,9	19,4	14,0	38,0	39,1
.	19,5	59,0	34,5	24,5	21,5	16,2	18,1	41,4	43,8
.	17,9	58,8	34,9	23,9	23,3	14,6	20,0	41,9	44,6
.	19,4	60,9	36,4	24,5	19,7	15,9	16,4	40,5	42,3
.	21,8	59,8	36,9	22,9	18,4	18,1	15,5	39,1	40,8
.	19,0	60,4	35,9	24,5	20,6	15,5	17,3	41,2	43,0

TABLICA II. LUDNOŚĆ ORAZ WYBRANE WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R. (dok.)
TABLE II. POPULATION AND SELECTED DEMOGRAPHIC INDICATORS BY VOIVODSHIPS IN 2023 (cont.)

Województwa Voivodships	Małżeństwa Marriages	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Ogólne saldo migracji Total net migration	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 of live births	Przeciętne trwanie życia Life expectancy	
	na 1000 ludności per 1000 population							mężczyźni males	kobiety females
POLSKA POLAND	3,9	1,5	7,2	10,9	-3,6	0,2	3,9	74,7	82,0
Dolnośląskie	4,1	1,6	6,8	11,2	-4,4	1,4	4,5	74,3	81,8
Kujawsko-pomorskie	3,8	1,6	6,8	11,2	-4,4	-1,0	5,5	74,1	81,3
Lubelskie	3,6	1,5	6,7	11,4	-4,7	-2,2	2,8	74,3	82,7
Lubuskie	3,7	1,4	6,6	11,0	-4,3	-0,6	2,0	74,1	81,5
Łódzkie	3,8	1,6	6,9	12,8	-5,9	-0,8	3,7	73,2	81,2
Małopolskie	4,3	1,2	8,3	9,6	-1,3	1,5	2,9	76,2	83,1
Mazowieckie	4,1	1,6	8,2	10,5	-2,4	2,3	3,4	74,8	82,2
Opolskie	3,4	1,4	6,6	11,3	-4,7	-1,4	2,8	75,3	82,3
Podkarpackie	3,7	1,1	7,2	9,5	-2,3	-1,1	4,8	76,1	83,6
Podlaskie	3,6	1,5	7,3	10,6	-3,3	-1,2	4,6	74,8	83,4
Pomorskie	4,1	1,5	8,1	9,7	-1,6	2,0	4,5	75,2	82,0
Śląskie	3,7	1,6	6,4	11,9	-5,6	-0,6	4,3	74,3	81,1
Świętokrzyskie	3,3	1,1	6,2	12,3	-6,1	-2,3	3,7	73,9	82,4
Warmińsko-mazurskie	3,5	1,6	6,2	10,7	-4,5	-1,7	3,9	74,0	81,7
Wielkopolskie	4,0	1,4	7,9	10,1	-2,2	0,6	4,1	74,8	81,7
Zachodniopomorskie	3,8	1,6	6,4	11,4	-5,0	-0,4	3,4	74,1	81,4
MIASTA Urban areas	4,0	1,8	7,0	11,4	-4,3	-1,9	3,7	75,0	81,9
Dolnośląskie	4,4	1,9	6,8	11,9	-5,1	-1,7	4,5	74,4	81,9
Kujawsko-pomorskie	3,9	1,8	6,4	12,1	-5,7	-3,8	5,8	74,1	81,3
Lubelskie	3,7	1,9	6,6	11,1	-4,5	-4,2	3,1	75,1	82,8
Lubuskie	3,8	1,6	6,7	11,3	-4,6	-3,6	1,2	74,4	81,7
Łódzkie	3,9	1,9	6,8	13,4	-6,7	-3,2	3,5	73,3	81,1
Małopolskie	4,6	2,0	8,2	10,4	-2,2	0,5	3,0	76,5	82,9
Mazowieckie	4,2	1,9	8,1	10,5	-2,4	0,8	3,3	75,6	82,2
Opolskie	3,5	1,8	6,3	11,7	-5,4	-3,6	1,0	75,6	82,4
Podkarpackie	3,5	1,4	6,6	9,7	-3,0	-2,4	4,8	77,0	83,6
Podlaskie	3,5	1,9	7,5	9,6	-2,1	-3,1	4,6	75,8	83,5
Pomorskie	4,3	1,6	7,6	10,6	-3,0	-0,8	3,9	75,8	82,4
Śląskie	3,8	1,8	6,3	12,4	-6,1	-1,9	4,1	74,1	81,0
Świętokrzyskie	3,2	1,5	5,6	12,6	-7,0	-4,7	3,7	74,7	82,2
Warmińsko-mazurskie	3,7	2,1	6,2	11,1	-4,9	-3,4	3,4	74,8	81,8
Wielkopolskie	4,2	1,7	7,4	11,0	-3,6	-3,6	4,1	75,1	81,8
Zachodniopomorskie	4,0	1,7	6,4	12,1	-5,7	-2,0	3,5	74,3	81,5
WIEŚ Rural areas	3,7	1,0	7,5	10,1	-2,6	3,2	4,0	74,2	82,1
Dolnośląskie	3,4	1,1	6,7	9,7	-3,0	7,8	4,3	74,0	81,5
Kujawsko-pomorskie	3,6	1,3	7,2	9,8	-2,6	2,9	5,1	74,0	81,2
Lubelskie	3,6	1,2	6,7	11,6	-4,8	-0,5	2,6	73,7	82,5
Lubuskie	3,3	1,1	6,5	10,4	-3,9	4,6	3,5	73,3	81,0
Łódzkie	3,6	1,2	7,2	11,8	-4,6	3,2	3,9	72,9	81,6
Małopolskie	4,0	0,5	8,3	8,8	-0,5	2,4	2,9	75,9	83,3
Mazowieckie	3,9	0,9	8,2	10,4	-2,3	5,1	3,7	73,5	82,1
Opolskie	3,3	0,9	6,9	10,8	-4,0	1,1	4,6	74,9	82,1
Podkarpackie	3,8	0,8	7,5	9,4	-1,8	-0,2	4,9	75,5	83,6
Podlaskie	3,7	1,0	6,9	12,1	-5,2	1,8	4,6	73,5	83,2
Pomorskie	3,8	1,2	9,0	8,3	0,7	6,7	5,5	74,1	81,1
Śląskie	3,6	1,3	6,7	10,5	-3,7	3,3	5,1	74,9	81,5
Świętokrzyskie	3,5	0,9	6,6	12,0	-5,4	-0,3	3,8	73,3	82,5
Warmińsko-mazurskie	3,4	1,0	6,3	10,2	-4,0	0,8	4,6	72,9	81,4
Wielkopolskie	3,8	1,1	8,4	9,0	-0,6	5,3	4,0	74,3	81,4
Zachodniopomorskie	3,4	1,3	6,3	10,0	-3,7	3,1	3,3	73,6	81,1

Współczynniki zastępowalności pokoleń Replacement of generations rates		Mediana wieku zawierania pierwszych małżeństw Median age of persons at first marriages		Mediana wieku kobiet w momencie urodzenia dziecka Median age of women at birth of child	Mediana wieku w momencie rozvodu Median age of divorced		Mediana wieku osób zmarłych Median age of deceased	
dziatności TFR	reprodukcji brutto gross reproduction	mężczyźni males	kobiety females		mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females
1,158	0,565	30,0	27,9	30,9	43,4	41,0	72,2	82,5
1,060	0,521	30,9	28,8	31,1	43,4	40,9	71,6	82,1
1,130	0,558	30,1	27,9	30,2	43,2	40,8	71,7	80,9
1,123	0,551	29,2	27,2	30,9	42,9	40,8	72,4	83,7
1,151	0,556	31,4	29,0	30,2	45,0	42,6	71,3	80,5
1,193	0,572	29,8	27,8	30,6	43,5	41,4	72,2	82,0
1,195	0,585	29,5	27,4	31,2	42,7	40,4	73,6	83,9
1,222	0,595	30,0	28,2	31,4	43,9	41,5	72,6	83,2
1,123	0,566	30,1	27,5	30,5	43,7	40,8	72,8	82,7
1,137	0,550	29,0	26,9	31,0	43,0	40,3	72,9	84,1
1,190	0,579	29,5	27,3	30,8	42,0	39,9	72,6	84,8
1,222	0,600	30,2	28,1	30,7	43,3	41,0	72,2	81,7
1,097	0,536	30,1	28,0	30,9	43,4	41,0	72,5	81,3
1,089	0,537	29,5	27,1	30,8	44,1	41,2	72,0	83,5
1,058	0,517	30,5	28,2	30,4	43,3	40,9	70,9	82,0
1,235	0,598	29,8	27,7	30,5	43,0	40,5	72,2	81,1
1,087	0,531	31,8	29,4	30,6	44,2	41,6	71,3	81,1
1,106	0,541	30,6	28,6	31,2	43,6	41,2	72,9	81,9
1,037	0,509	31,0	29,0	31,2	43,4	41,0	72,2	82,1
1,080	0,537	30,7	28,5	30,5	43,2	41,1	72,5	80,8
1,088	0,532	29,7	27,8	31,3	43,1	41,2	72,9	82,3
1,176	0,564	31,5	29,1	30,5	45,1	42,8	71,8	80,6
1,162	0,558	30,6	28,6	30,9	43,8	41,7	72,8	81,2
1,098	0,544	30,5	28,6	31,8	42,8	40,5	74,7	83,4
1,147	0,559	30,7	29,1	31,9	44,1	41,8	73,7	83,0
1,090	0,536	30,9	28,4	30,9	43,8	41,0	73,1	81,7
1,064	0,510	29,9	27,7	31,6	43,3	40,6	74,1	83,1
1,180	0,576	29,9	27,8	31,0	42,0	39,9	72,5	83,2
1,113	0,547	30,7	28,8	31,1	43,7	41,4	73,6	82,3
1,079	0,528	30,5	28,4	30,9	43,4	41,1	72,5	80,9
1,041	0,517	30,3	27,9	31,4	44,8	41,9	72,9	82,0
1,066	0,527	30,9	28,7	30,6	43,3	40,9	72,0	81,9
1,141	0,552	30,2	28,3	30,8	43,2	40,9	73,4	81,1
1,085	0,529	32,0	29,6	31,0	44,2	41,9	72,0	81,5
1,238	0,603	29,1	26,8	30,4	43,0	40,3	71,2	83,4
1,123	0,554	30,6	28,3	30,8	43,5	40,3	70,3	82,3
1,202	0,588	29,3	27,0	29,9	43,1	40,2	70,5	81,1
1,151	0,566	28,9	26,7	30,5	42,5	40,1	72,0	84,8
1,107	0,542	31,2	28,7	29,7	44,7	42,1	70,3	80,2
1,248	0,596	28,7	26,7	30,2	42,8	40,6	71,3	83,4
1,292	0,625	28,5	26,3	30,5	42,3	39,9	72,5	84,4
1,379	0,671	28,8	26,7	30,5	43,1	40,6	70,8	83,7
1,159	0,598	29,2	26,7	30,2	43,4	40,5	72,2	83,7
1,181	0,574	28,6	26,4	30,6	42,7	39,9	71,9	84,8
1,206	0,584	28,9	26,6	30,3	41,0	39,9	72,8	86,4
1,408	0,691	29,3	26,8	30,0	42,3	39,5	69,7	80,0
1,158	0,564	28,9	26,8	30,7	43,2	40,6	72,3	82,6
1,120	0,549	29,1	26,6	30,4	43,0	40,4	71,3	84,8
1,050	0,505	30,0	27,5	30,1	43,4	40,8	69,6	82,3
1,355	0,656	29,3	27,0	30,2	42,6	39,9	70,9	81,1
1,085	0,532	31,4	28,6	29,8	44,1	40,8	69,6	79,9